

SENCİVANOĞLU

Abdullah Ziya Kozanoğlu

BİLGE

KÜLTÜR SANAT

Türk korsanlarından önce, Afrika'ya hiç bir beyaz insanoğlu ayak basmamıştır. Afrika'daki insan eti yiyen Zencilere İslâm dinini ve beyaz adamın üstünlüğünü aşıl原因an Türk korsanlarıdır. Ve bu korsanların piri de Sen-civanoğlu adındaki, bugün hârende dediğimiz Karamanlı bir levend ve onun eseri de "Reyyale" adlı bir kitaptır. Zenciler beyaz adamın önünde giden ay yıldızlı bayrağı öğrendiklerinden, Türk korsanlarından sonra Afrika'ya girmek isteyen her Avrupalı sömürgeci bu bayrağı kullanmak zorunda kalmıştır. Gerek Fransız lejyonlarının şapkalarının önündeki, gerek İngiliz alaylarının bayraklarındaki ay yıldızın nedeni budur. Fakat Türk korsanlarındaki insanlık duygularından yoksun olan Avrupalılar Zencilere köle gözüyle baktıklarından bizim 450 yıl idare ettiğimiz Mısır'da 45 yıl, 350 yıl oturduğumuz Cezayir'de 35 yıl tutunamamışlardır.

A. Ziya Kozanoğlu

Bu bölüm, "Reyyale" adlı korsan kitabının yazılması olayını bildirir.

Bismillâhirrahmanirrahîm

Hamdolsun ol Yüce Tanrı'ya ki, biz kullarını yok iken var eyledi. Çeşitli nimet ve ihsanına yâr eyledi.

"Reyyale" adlı korsan kitabının telifine sebep budur kim, Afrika denilen kıtayı gezip gördüm, insan, köpek eti yer siyahî yamyamlar arasında dolaştım, karnında insan ölüsü taşır ejderhalar gördüm, böylece korsanlar, seyyahlar, avcılar, âşıklar sanatından söz eder bir kitap yazmağa karar verdim.

Hazreti Âdem'den bu yana gelinceye kadar kimseler böyle bir kitabı millete yadigâr edememişlerdir. Fakir, koca korsan şanlı, "Bahriye" kitabı müellifi Pirî Reis'in yeğeni Karamanlı Sencivanoğlu'yum.

Ne gördümse, ne yaptım, ne kusur işledimse içimde sakla-mayıp bu kitapta beyan eyledim. Hiç bir şeyi sizden gizlemedim. Günahlarımı en büyük affedici olan Tanrı bağışlasın... Cümle erenlerin ruhuna Hu! diyelim Hu!..

Allah... Eyvallah!..

Bu bölüm Sencivanoğlu nam akılsız korsanın, kâfir karısını "Ornigama" köyünde aradığını bildirir.

Tann'nın yardımı, Kelle Bekir'in edepsizliği, Hafız Ömer'in duası berekâtı ile, yoldaşları kurtarmış, Portugal hazinesini sırtlamış mübarek Nil ırmağı üzerinde karayel doğusunda ilerliyorduk. Bilmem başınıza hiç geldi mi? Hava sıcak ve mübarek ay, gökyüzünde sarı bir buğu içinde kırtırırken insan, yanında beli ince, kalçaları inadına kalın, göğsü kadırga serenleri gibi havaya dikilmiş, ama poyraza tutulmuş yelkenli gibi de sallanan oynak bir gelin istiyor. Sağa döndüm olmadı, sola döndüm gövdem gerildi, Arnavut piştovu gibi kurulu kalmışım. O Portugal kâfir karısından gayrisi bu kurulu tüfeği ateşleyemez, yanardağlar gibi yanan fırınlar gibi kaban yüreğime su serpemezdi. Kerem gibi yanıyor, Mecnun gibi inliyordum.

Yoldaşları bırakıp geri dönmeyi aklıma koydum. Ayağa kalktım; bir bir hepsini yokladım. Kelle Bekir, susuz çayıra bindirmiş bir su aygırı gibi soluyarak uyuyordu. Pala Hüseyin, yüzükoyun kayığın kenarına serilmiş aslan pençesi yemiş yaban eşekleri gibi halsiz yatıyordu. Hafız Ömer, -elleri karnında, karnı da havada simitçi fırını gibi fısıldayıp durmakta. Silâhlarına baktım. Sonra:

Sencivanoğlu / 9

- Hayır, dedim. Silâh istemez. Bu kaltağa silâh kâr eylemez. Pençelerimi açıp kapadım. Bu diyarlarda aslanlar, kaplanlar silâhla mı geziyor, Sencivanoğlu? Sana pençelerin yeter. Silâhlarımı bıraktım. Kayığın kenarına asıldım, kendimi mübarek Nil'in serin sularına koyuverdim. Turgut Reis'den sessiz, düşmana duyurmadan denize dalmasını öğrenmiştim. Kimselerin bir şey duyduğunu sanmıyordum.

Fakat fısıltı halinde bir ses:

- Yolun açık olsun, Reis! dedi.

Bu Hafız Ömer'di. Bu seslenişte de Tann'nın beni suçlandıran sesini sezer gibi oldum.

Çenelerim kilitlendi, ellerim kısıldı; kollarım kesildi. Yoldaşlarımı bir kâfir karısı uğrunda bırakıp giderken bir daha onları görmemeyi göze almıştım. Şaşkın duraklayışım Hafız Ömer'i açındırmış olacak ki: -

- Artık geri dönülmez, Reis, dedi. Var bildiğin gibi, gönlünün gösterdiği yola git! Allah yardımcın olsun; bizler duacınızız.
Suya daldım. O zaman duydum ki, bu kararım ile birlikte başım serinlemiş, kalbim ferahlamıştı. Bu hastalıktan kurtulmanın tek yolu "O" nu bulup, ona sahip olmaktır.
Bu yaşma kadar Hızır Reis, Turgut Reis, Şeytandöven Aydın Reis, Pirî Reis gibi deniz kurtlarının yanında korkunç fırtınalı Karadeniz'i, ılık rüzgârlarıyla insanın başını döndüren Akdeniz'i, kasırga-larıyla koca kalyonları kayalara çarpıp öğüten Hint denizlerini ve bu denizlerin kıyılarındaki yetmiş iki buçuk milletin sarı, kara, kırmızı, balık etli, çiroz etli, yağlı, sıska çeşitli kızlarını, kısıraklarını omuzla-mış; bir geceliğine kaldınvermişim. Hiç bilmem ki bu gelin gibi nazlı, gelin gibi taze kızlardan biri ince bellerini sardığım gecelerin sabahı döşegimin kenarını, deste deste güllerle döşememiş olsun.
Şimdi bu cehennemi andıran meret memlekette, başıma dert aldığım kâfir karısı, kendisini Aydın Reisvari sırtlayıp kaldırmadığım için beni iplememiş, yüreğime ateş düşürmüş, beni serseme çevirmişti.

10 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

O gece kara dere içinden aşarak kâfirin konukladığını bildiğim "Ornigama" köyü höyüklerinin dibine varabildim. Karayel doğrusunda ay batmak üzere...

Cehennemden nişan veren bu diyarlarda ancak sabaha karşı uyunur. Fakat onun kapısında benim kendisine armağan ettiğim Sarioğlan uyumadan nöbet tutar. Sarioğlan'ı yavru iken anasının koynundan kaldırmışım. Van kedisi gibi yumuk bir hali vardı. Ama, ne de olsa anasına çekmiş, benden ve ondan başka kim yanılıp da elini uzatsa Bursa bıçağı gibi keskin dişleriyle koparır atardı. Böyle zorlu bir kaplan yavrusuydu Sarioğlan.

Buğulu gecenin sessizliği içinde ormandan, arada bir kükreyen aslanların sesi geliyor, avlanan zavallı yabanî eşeklerin, ceylanların yürek paralayıcı çığlıkları bu kükremeleri tatlı homurtulara çeviriyordu. Ama ben, artık ne aslandan, ne de kaplandan korkuyordum. Benim yüreğim, fırtınaya tutulmuş meşe yaprağı gibi kapısında kaplanların nöbet tuttuğu kâfir karısı için titriyordu.

Yaban kedisi gibi sessiz yürümesini, sansar gibi soluk almadan atlamasını bilirim ama, Sarioğlan benim kokumu ta uzaktan alıverdi, tatlı tatlı hırladı, bir sıçrayışta ensesine bastım, kolumun altında kafasını sıktım, yezit benimle çok güreştiği için acı kuvvetimi bilirdi, deprenmeyi kesti ama ulumasını durduramadım.

Kâfir karısını ansızın bastırıp kaçırmak niyetindeydim. Fakat kulübenin içinden "O"nun sesi bir anda aslanların oynatamadığı yüreğimi ağzıma getirdi:

- Uslu dur Sarioğlan! Sana korsanların en enayisinin bu gece geleceğini söylemişim. Homurtuyu kesen Sarioğlan'ı kucağımdan yere attım. Bu ses, bu kendine güvenen karı, cesaretimi kırıyordu. Kapısı olmayan kulübenin önüne dayandım.

O, çok tatlı bir sesle:

- Hoş geldin korsanlarbaşı! dedi. Seni bekliyorduk. Ne o, içeri girmeye korkuyor musun? Korkma ben dişiyim ama senin gibi kancık değilim, vuracağım zaman sana peşin haber vereceğim. Şimdi gel bakalım.

Sencivanoğlu /İl

Artık bir kere daha kan tuzağına düşmemeyi aklıma koymuştum:

- Niçin geldiğimi de biliyor musun bari? dedim. Sesim öyle korkunç ve boğuk çıkmıştı ki, bu sestem ben bile ürktüm. Fakat o, her zamanki gibi, iplemedi bile.

- Elbette, dedi. Benden uzak kalmaya dayanamadın. O bir sürü deniz haydudunu ektin, beni sevmeye geldin.

On dört yaşında büyücü, on sekizinde korsan, yirmisinde sultan, yirmi ikisinde yamyamlara tanrı olan bu kaltak içimden geçenleri bilmek şu yana,,yüz deniz milinden bana rota kesiyordu.

- Seni kaldırıp götürceğimi de bilirsin öyleysen, dedim.

- Sencivanoğlu, dedi. Yedi iklimde seviştiğin karılar, kızdığın saman çok tatlılaştığını hiç söylediler mi sana? Söylemediler mi? Vay namussuz karılar, seni şımartmamak için yelkenlemişler demek. Yazık! Halbuki sen asıl kızdığın zaman bir şeye benziyorsun... Nasıl derler? Kızmış parsları andırıyorsun. Saçların kabarıyor, gözlerin, ateşle kızdırılmış ok uçları gibi yanıyor. Ya dudakların? Sevişmek için can attığın zamanlar niçin titriyor, Sencivanoğlu?

Atıldım. Bir kaplan vücudu gibi gergin ve çevik olan belinden sıktığım gibi omzuma atıverdim. Sarioğlan ayağıma dolanmak istedi, bir tekmede sekiz takla öteye fırlattım. Ulumaya başladı.

III

Bu bölüm, Sencivanoğlu'nun kâfir karısını nasıl esir ettiğini bildirir

- Sencivanoğlu dedi. Akşamdan sabaha kadar seviştiğim oldu ama, sabahın bu saatinde kalkıp sevişmek ilk defa başıma geliyor.

Yolda hiç gıkı çıkmamıştı. Bu hali beni büsbütün kudurtuyordu. Kaldırıp sabah nemi ile şebnemlenmiş çimler üstüne serdim. Üstüne atıldım.

- Neye kıpırdamıyorsun? dedim.

- Sencivanoğlu'nun elinden aslanlar kurtulamazken... dedi. Gücüm seninle güreşmeye yetmez, Sencivanoğlu! Ben haddimi bilirim.

Bir gül fidanı gibi narin, fakat bir sarmaşık dalı gibi de yaylı kollarını tutup yere çiviledim. Onu yendiğimi sandım: dudaklarına sarıldım. Kaçırса dişlerimle bu dudakları koparacaktım.

Dilenciye sadaka -veren bir sultan kaygısızlığı ile dudaklarını uzattı. Yedi derde derman Şam şeftalisine benzeyen bu dudaklarda artık eski tat yoktu. Ağzımı çektim. O, kahkahalarla güldü:

- Ne o korsanbaşı, uğruladığın malı beğenmedin mi? Sana her şeyin çalınabildiği halde, aşkın çalınamayacağını öğretmediler demek?.. Yazık, cahil kalmışsın.

Sencivanoğlu / 13

Sonra bir silkinişte kollarını ellerimden kurtardı. Bu hanımeli kokan kollarıyla beni sardı, üzerine çekti.

- Deli korsan... dedi. Ben de uğrulanacak göz var mı? Daha sen Nil ırmağından kıyıya ayak basarken ben seni bekliyordum. Bir kere olsun bir malı kalbinle çalmayı öğren.

Dudaklarında o her zaman hasretini çektiğim güz şeftalisi kokusunu duydum. Deniz dibinde define arar gibi hiç nefes almadan bu dudaklar üzerinde ölmek isterdim. Fakat o, bu kadarcık şöleni yeter görmüş olacak ki dudaklarını çekti. Saçlarıma sarılarak, başıma asıldı, açık kalan ağzımı Hint kalkanına benzeyen sivri uçlu göğüsleri üzerinde gezdirdi. Bu sefer tatlı bir kayısı gülü kokusu gönlümü sarhoş etti.

Onun büyücülüğü asıl bu sevişme anında beliriyordu. Dilediği kokuyu dilediği anda sevdiği erkeğe tattırabiliyordu.

- Sen şeytansın... Sen beni dinden imandan çıkarmak için, sen beni, arkadaşlarımı, Pirî Reisimizi aldatmam için şeytanın melek şeklinde gönderdiği bir yılanısın, diye inledim. Ter kokan kollarım üzerinde dudaklarını gezdirdi. Sanki yavrusunu yalayan bir dişi aslanmış gibi beni yudu, yaladı.

- Ben belki şeytanım, ama senin için bir meleğim Sencivanoğlu, dedi. Fakat ben Madrit'ten, Ceneviz'den kaldırdığın yosmalar gibi zorla korsanlara kendini verecek sünepe karılardan da değilim. Bana sahip olmak, beni esir almak istersen diyetimi vereceksin; beni bir bardak suya, bir kuru somuna satın alınan kaltaklarla bir tutma. Önce vermesini öğren, korsanlarbaşı. Sonra bak neler alacaksın!

- Esir almak için esirin mi olacağım?

- Evet! Ne verirsen onu alacaksın! Karşılıksız benden hiç bir şey çalamazsın, haydutlar kralı. Barbaroslar, Turgutlar, dayım Pirî Reis, koca amcam Kemal Reis vermeden almaya alışık korsanlardı. Biz küçük yaştan böyle görüp böyle büyüdük.

Hele bir kadın kalbi uğruna, günde bin kadın kaldırabilen korsanın kendini diyet olarak vermesi görülüp işitilmiş işlerden değildi.

14 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Ama Portugal kâfiri şimdi misk kedisi gibi kokuyordu; kendimi değil, canımı da istese, veremem diyemezdim. Bir zehir içer gibi bu misk kokusunu ciğerime çektim. Her dokunuşumda elimden kaçacakmış gibi kıvranıyordu. En fenası da, ben ona sahip olduğum şu anda bile onun benden kaçacağı saatin yaklaştığını düşünerek üzülyordum. Bu üzüntümü sezerek beni avutacak bir söz söylemesini beklerken:

- Sencivanoğlu, dedi. Sevişerek akşamdan sabaha kaldığım oldu ama, bilir misin sabahın bu saatinde kalkıp sevişmek başıma ilk defa geliyor...

Bir anda Mısır zindanlarında beni bekleyen Pirî Reis'in hayali gözlerimin önünde canlandı.

Kendime gelir gibi oldum. Bir aşk uğruna katlandığım şu yoksul durumumdan utandım. Bu içi alay dolu sözler bir şamar gibi suratımda saklamıştı.

- İyi ama, dedim. Bu sabah vakti sevişmek ilk defa belki, fakat son defa başıma geliyor.

- O neden sanki? dedi. Acısı yüzünden okunuyordu. Beklemediği bu baş kaldırış onu şaşkına çevirmişti.

- Yoksa bana sahip olduğun için şımardın mı haydut? Bil ki seni benim elimden kimseler kurtaramaz, diye inledi.

Tam bu anda kokusu değişmiş fulya tarlasına girmişim misali genzimi misk gibi gül kokuları sarmaya başlamıştı.

Bir silkinşte ayağa kalktım, geri dönüp koşmaya başladım. Maskat kalesi önünde seksen Portugal kâfir kadırgası önünden kaçmayan Sencivanoğlu bir çıplak Portugal karısı önünden kaçmaktan başka çıkar yol bulamamıştı.

* * *

Dere kenarına koştum. Başım yanıyordu. Kerem'in aşk ateşi uğrunda nasıl tutuştuğunu gençlikte dinlerken masal diye alay ederdim. Şimdi Sencivanoğlu'nun da tıpkısına Kerem gibi yandığını seziyordum. Yanan başımı derenin soğuk sularına gömdüm. Mısır'dan çıkışımızı düşünmeye başladım. Ne acı günlerdi o günler... Bir sürü kazanılmış savaşların verdiği sarhoşluktan, acısını iyice duyamadığım bu günleri şimdi yeniden yaşamaya başladım.

IV

Bu bölüm, Sencivanoğlu'nun sergüzeştine niçin ve nasıl başladığını-beyan eder.

O gün, Kahire şehrinde, kırk levent ve başımızda Pirî Reis ile valiyi görmek üzere Gümüşlü Han'a inmiştik.

Bundan üç ay önceydi ve Kahire'ye dönmüştük. Yoldaşlar kaç gündür kaybolan Pirî Reis'in sıkıntı ve üzüntü içinde beklesirlerken bir kapı kulu gelip:

- Buyurun! Sizi yeni vali paşa ister, deyip beni Vali Dukaki-noğlu Mehmet Paşa'nın konağına götürdü.

Gocunacak hiç bir suçum olmadığından kuşağım arasında sokulu tek saldırma ile vali konağına vardım.

Hani "uşaktan al haberi" derler. Vali konağındaki kapı kullarının, beni umursamaz hallerine bakıp, bu itlerin daha "korsan ipi" yememiş ipsizler olduklarını düşünerek, valinin huzuruna çıktım.

Yeni valinin bakışları da, sersem uşaklarının bakışlarından daha sevimli değildi.

- Beri gel korsanbaşı! diye ince sesini kalınlaştırmaya çalışarak, sözde gözdağı vermek kaygısı ile sordu:

- Sencivanoğlu dedikleri edepsiz korsan sen misin?

16 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Ne de olsa Karamanlıyım, düşmanı okkaya vurmadan kavgaya girişmem, hemen gülüverdim.

- Edepsiz ve dahi korsan olduğumu bilmem ama, Sencivanoğlu dedikleri deli oğlan benim, dedim. Gözlerimi gözlerine diktim. Benden ne istediğini anlamak zoruyla kaşlarımı çatıp bekledim.

- Pirî Reis'i zindana tıktım, bilir misin? diye sorunca:

- Hayır! dedim, şimdi öğrendim. Suçu ne idi?

- Mısır valisi sana hesap mı verecek, ağa?

- Ben bir Türk levendiyim. Pirî Reis Türk korsanlarının ve dahi cihan korsanlarının piri ve üstadıdır. Yazdığı "Bahriye" kitabı bugüne kadar ne Hint'te, ne Kâfiristan'da kimsenin aklına bile getiremediği büyük bir bilgi eseridir. Böyle bir piri sen, ne suç işledi ki hapseyledin? Çün garazından, çekememezliğinden bu işi yap-tınsa adaletten ayrılmışsın demektir. Adalet olmayan yerde elbette devlet de insanın başına yıkılır.

- Sen benden korkmaz mısın?

- Niçin korkacakmışım?

Çevremde bekleyen sekbanlarını gösterdim:

- Eğer! dedim. Bunlara güvenip beni korkutmak istersen bil ki bunca on beş sekban bir Sencivanoğlu'nu tutmaya yetmez. Boşa kurşun atma!

- Biz atalım da tutup tutmadığını sonra görürüz, dedi. Dudaklarımı hırsımdan yiyordum:

- Sana baban Dukakin anlatmıştır, dedim. Mehdiye'de Turgut Reis'le beni, baban gibi dukalar, amiraller tam yetmiş bin kişi sarmıştı. Bu Sencivanoğlu da otoda levent parçası olarak yanaşma i-di. Ne oldu bilir misin? Turgut Reis'le biz burnumuz bile kanamadan kurtulduk.

İnanılmayacak şey, değil mi?

Dudakinoğlu alay mı, şaşkınlık mı anlayamadığım bir göz süzü-şü ile:

- Yok canım? dedi.

- Hem bu bir değil! dedim. Ceneve şehrinde de Turgut'u böyle senin baban gibi nice dükler, düdükler zincire vurmuşlardı. Hızır

Sencivanoğlu / 17

Reis şehrin kapılarına dayandı: "Ya Turgut'u verirsiniz, ya şehri yakarım" dedi. Ne oldu bilir misin?

Dukakinoğlu bu sefer boş bulundu:

- Ne oldu ki? diye sordu.
- Ceneve şehri yanmadığına göre, Turgut Reis'i getirip elleriyle teslim etmiş olacaklar.
- Ama sen de bilir misin, Sencivanoğlu? Kahire şehri Ceneve şehri değildir. Ve artık Hızır Reis bunda gelemes.
- Belli olmaz, belki Turgut Reis gelir. Daha belâlıdır. Ve senin gibi sulu adamlardan da hiç hoşlanmaz.
- Yani beni korkutmak mı istersin? Devletlû padişahın fermanına karşı mı gelirsin, korsan?
- Hâşâ! Ben değil, sen devletlû hünkârın fermanlarına karşı geldin. Günahsız bir piri, yaşı doksana varmış, saç sakalı deniz üstünde ağarmış bir Türk korsanını kanunu, kuralları ayaklar altına alıp hapseyledin. Padişahımızın namı Kanunî'dir. Kanunî Sultan Süleyman kanun üzerine iş ister. Reisimizin suçu ne idi ki zincire vurdun? Bana elbette söylersin.
- Ya söylemezsem?..
- Zalim olur, kanunsuz iş yapmış olursun. Kanuna dayanmayan devlet ve bu konak başına yıkılır.
- Kim yıkar ki?
- Önce Allahüazimüşşan yıkar... O tenezzül etmezse Türk korsanları yıkar. Onlar da yetmezse ben yıkarım. Pirî Reis'in suçu nedir? Elbette söyleyeceksin.
- Basra'da Portugal kâfirinden kaçırdığı gömüyü bana getireceğine, sakladı. Bu bir. Basra körfezinden teknil donanma ile çıkıp Portugal kâfiri amiralini yeneceği yerde, donanmayı bırakıp, üç gemi ile kaçtı. Bu iki. Gemilerden içinde ağızları murabba ile kaplı altın kavanozları taşıyan Reyyale gemisini battı diye gizledi. Bu üç. Yetti mi suçlar?
- Sana bunları kim üfledi?
- Kim üfledi ise üfledi... Yalan mı?

18 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Beli, yalandır... Senden önceki Mısır valisi Semiz Ali Paşa bizi Hint yolunu kesen Portugal kâfiri donanmasını yakmaya gönderdi. Gemilerimizin ne tayfası, ne de kendileri Hint denizlerine yatkın olmadığı halde Portugaller elinden Maskat kalesini alıp bu çürük gemiler ve denize acemi tayfalarla Basra körfezi ağzını tuttuk.
 - Ama Maskat kalesindeki Portugal kâfiri hazinesini de kaldırdınız?
 - Ya onda mı bıraksaydık?
 - Sağlam yere koymak gerekti.
 - Basra valisi konağı mı sağlam yerdi?.. Donanmamız Kızılde-niz'in yufka amber ağacından yapılmış olduğu için dayanmadı, fırtınalarda dağıldı. Tayfa ve kürekçiler Hint denizlerine alışmamış kara uşağı Türk ve Araplardan kurulduğundan Basra'da şehre dağılıp kaçtılar. Yeniden gemileri düzene koymak, tayfa bulmak için gelecek baharı beklemek gerekti. Basra valisi hem bize şehre girmeyi yasak etti, hem Portugal kâfirinden aldığımız altın kavanozlarını kendisine vermemizi istedi. Bu tayfası dağılmış, serenleri, omurgaları çatlamış donanma ile Hint denizlerinde seyredemezdik. Reis gemileri düzene koymak, şehirden tayfa devşirmek istedi. Basra valisi Kubat Paşa ise, bizi denizlere açılmaya zorladı. Sekiz aydır korkunç fırtınalar içinde, Portugal kâfiriyle cenk eyleyerek harap olan donanmamız ile bu mümkün değildi. Kubat Paşa kameti azıtırken, esir aldığımız Portugal kâfiri kaptanından, teknil Hint sularındaki Portugal kâfiri donanmasının birleşip Hürmüz boğazını kapatacağını da öğrenince bir içten, diğeri dıştan iki düşman arasında kalmamak için, bir gece donatabildiğimiz üç gemi ile Türk leventlerini dahi küreğe vurup boğazdan sıçrayıp kendimizi kurtararak buraya geldik. Hikâye budur.
 - Ya Reyyale gemisinin Bahreyn sularında altınları sakladığı?..
 - Yalandır. Reyyale'yi kurtaralım derken biz de şapa oturup enselenebilirdik.
- Vali Dukakinoğlu sakalını eline alıp düşündü. Sonra başını kaldırıp sordu:
- Ya bu masala inanmaz da, seni de zindana tıkarsam n olur?

Sencivanoğlu / 19

- Ben Sencivanoğlu'yum, dedim. Beni zindana sokacak daha anasından doğmadı.
- Taaccüp!., diye alay etmek isteyince, kuşağımdaki palaya el atıp okşadım.. Hemen sarıcaları da kılıçlarını sıyırdılar. Ama iplemedim.

- Baka Dukakinoğlu! dedim. Bundaki on beş sarıca ve sekban basılarının gücü beni tutmaya yetmeden ben senin başını alır, sakalını kızıla boyarım.
- Seni de kızıla boyarlar, dedi.
- Senin bizden ne alıp vereceğin var? Onu de bakalım. Sonra dalaşalım.
- Ne alacağım var, sen bilirsin, korsanbaşı, dedi.
- Hele sen çıkar baklayı ağzından bir yol, dedim.
- Ağızları murabba ile kaplı altın kavanozları bir tamam isterim.
- Nideceksin?..
- Devletlû hünkâra amcam Sadrazam Ahmet Paşa, benden önceki Mısır valisinden daha çok mal göndereceğine söz vermişti. Bu ağzı murabba kaplı içi altın dolu mertebanî Çin işi kavanozları isterim.
- Zulm ile topladığın ve toplayacağın altınlar, bu devletin yükselmesine vesile değil, yıkılmasına sebep olacak, Dukakinoğlu!..
- Sözü nü kısa kes! Korsandan devlet adamı çıkmaz. Aklını kendine sakla ki lâzım olacaktır... Sana 160 gün destur. Bahreyn'de mi sakladınız? Kızıldeniz'de mi şapa oturttunuz? Her ne halt ettinizse Reyyale gemisinde olan altınları geri getir.
- Batan gemideki altınlar nice gelir?..

- Gelmezse Piri Reis'in katlini Halep'teki Devletlû Hünkâra arzettim. Ferman daha önce gelirse Piri Reis'inizin başını alırım.
- Pekâlâ, destur ver, Reis ile görüşüp hazinenin battığı yerin haritasını ve kurtuluş yolunu öğreneyim. 160 güne kalmaz gelirim.
- Tekmil Kahire'deki korsan haşeratını da götür. Şehirde, ırz-can komaz, el atar sarhoş kerataalar.

20 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Nola gideriz? İnsan ayağı girmemiş illerde yoldaşlar karaya oturmuştu. Nasıl bulunur? Bulsak bile acep nasıl getirilir? Nasıl geliriz?..
 - Hazine karaya vurdu, dersiniz. Varın arayın. Ya hazine, ya Pirî Reisin başı...
- Birden tepemin kaynadığını duydum. Gözlerim döndü.
- Paşa, dedim. Pirî Reis dedem Hacı Mehmet'in oğlu, Kemal Reisin yeğeni ve bütün Türk korsanlarının piridir. Biz varır hazineyi arar, bulur getiririz. Olmaya ki sen biz dönmeden Reis'e el uzatasın. Böyle bir iş edersen elbette sen de başını Türk korsanlarının elinden zor kurtaracağını bilesin.
- Sonra onun karşılığını beklemeden çıkıp zindanda yatan Reis'i görmeye gitti. Amcam Pirî Reis, Karaman'm Lârende kazası ağalarından Hacı Mehmet'in oğlu idi... Ve ol tarihte doksan yaşına varmış ak sakallı bir pirifâni idi. Koca Reis'i bir kâfir forsası gibi zincire vurmuşlardı. Varıp zindanda elini öptüm.
- Gam çekme Reis, seni kurtaracağız! dedim. Büyük Reis:
 - Zinhar baş kaldırıp baş kesmeyesiniz! dedi. Devlete baş kaldıranların sonu yoktur. Portugal kâfirinin hazinesini Basra valisi Kubat hınzırı ile Mısır valisi Dukakin kâfiri paylaşamadıklarından birbirleriyle sözleşip beni bu hale koydular.
 - Bir Türk kaptanına, kölelikten devşirme adı üstünde bu Kubat ve Dukakin korkakları el kaldıramaz Reis! Destur ver, gidip kaybolan hazineyi getirelim, dedim.

Pirî Reis'in gözleri yaşardı.

- Sencivanoğlu! dedi. Sen yüreği pak, kendi erkek bir korsansın! Bilir misin ki Reyyale gemisinin karaya vurduğu yerdeki adamların derileri siyah, kuyruklu, insan yiyen yamyamlardır. Ormanlarda dolaşan aslan ve kaplanın sayısı bilinmez. Sularında insan yiyen canavarlar dolaşır. Dağlarında ağızlanndan ateş püsküren ejderhalar pusu kurar. Cehennem gibi sıcak, susuz çölleri vardır. Nereye

Sencivanoğlu / 21

gidersin oğul? Belki de şimdiki karaya vuran levent yoldaşlarımızın her biri bir yamyamın karnında yatmaktadır, ne bilirsin?

Başımıza gelecek hallerin ancak on binde birini Reis saydı a-ma, başta kavak yelleri esen delikanlılık çağında, gözümü kan ve kin bürümüşken bu akıllı sözler bir kulağımdan girip bir kulağımdan çıktı.

- Reis! dedim. Yamyamlarla, aslanlar bizden korksun! Sen hiç Türk korsanının ölümünden korktuğunu duydun mu? Çıkasıca bir can için yolumuzdan kalır mıyız? Elbette gider, yoldaşları

ararız. Ve illâ leventleri bu gece kaleden çıkaramazsam, sarayı basıp Dukakin hınzırının kuyruğunu, kulağını yolmak, seni buradan kaçırmak isterler. Bizlere destur ver.

- Yanınıza Murat Reis'i de alın! dedi. Senin cesaretin gücün onun tecrübesiyle birleşsin! Allah yolunuzu açık etsin! Sizden gördüğüm bana karşı olan bağlılık beni hoşnut etti. Allah da sizden hoşnut olsun, Sencivanoğlu!

Sonra birkaç kâğıt üzerine gideceğimiz yerin haritasını çizdi, uğraştı, işaretledi.

- Reyyale bunda karaya vurdu, dedi. Şu yandan yoldaşlar arkamızdan gelen Portekizliler elinden kurtulmak için Nil yoluyla dönmek isterler. Siz karadan Hartum kasabasına gidip orada yapacağınız gemilerle Nil üzerinden içeri girersiniz. Ayrıca bu haritaları da alın! deyip kuşağı arasından daha on parça harita çıkarıp verdi. Ellerini öpüp Reisi zindanda ölümle baş başa bırakarak gözlerim yaşlı, içim hızlı kendimi Kahire sokaklarına attım.

V

Bu bölüm, Sencivanoğlu'nu öldürmek istediklerim beyan eder.

Zindandan çıktım. Hava kararmak üzereydi. Fakat meret memleketin cehennem sıcağına taş çıkaran yakıcı rüzgârı bağrımı kavuruyordu. Duvar gölgelerinden yürürken, hani lüfer balıkları olta kokusunu nasıl alırsa, ölüm kokusunu da ben birden, böyle sezi-verdim.

Duvar dibinden yolun ortasına sıçramamla birlikte köşeden dört gölgenin, ellerinde hançerleri, üstüme çullanması bir oldu.

Sersem Dukakinoğlu kâfiri, Sencivanoğlu'nu ufak tefek görüp Karamürsel sepeti mi sandı, dersiniz?

Ben Turgut Reis'le Mehdiye'de, Hızır Reis Barbaros ile Preve-ze'de, Uluç Ali Reis'le Malta uğraşında kâfir kadirgalarına pala elde girmiş, daldığım kadirgalarda canlı insan koymamış bir korsanımdı.

Sencivanoğlu'nun kavga narasını duyup da çakşırını kirletmeyen kâfir korsan duyulmamıştır şu kahpe dünyada.

Birden suya dalan bir kaplan hızıyla öndeki gölgenin bacaklarına dalıverdim. Herifi gırtlığından tutmamla, bir dirsekte geri itip bel kemiğini kırmam bir oldu.

Sencivanoğlu / 23

Bu anda iki gölge daha üstüme çullanmıştı. Bir çelik ısılgı kulağımı sıyırdı. Bu edepsizin de karnı budur diye hançeri sallayıp kıvrımla geri çekmem bir oldu.

Hergelenin karnından fışkıran kanın sıcak ıslaklığı gözlerimi örttü. Soluk almadan geri kalan ikisini enselerinden yakalayıp, kafa kafaya çarpıverdim. Kulağıma hoş gelen bir çatırdı duydum. Kafatasları çatlamıştı itlerin.

Ben, kavgada kâfir çok olur, zaman da kısa olursa düşmanı çifter çifter öldürmek istediğimden böyle kafataslarını birbirine tokuşturup gebertirim köpekleri.

Portugal korsanları buna "Sencivanoğlu oyunu" derlerdi.

Elimin tersiyle yüzümdeki kanları sildim. Bu haydutlar beni bıçaklamak isteyerek başlarının belâsını aramışlardı.

Ne de olsa serde korsanlık var. Kavga meydanında yere serdiğim ölüsü kandiUenmiş serserileri bir yoklamazsam mezesiz şarap içmiş, öpücüksüz kadın sevmiş gibi ağzımın tadını bulamam bir türlü. Yere eğildim, hava çoktan kararmıştı. Mısır illerinde güneşin batmasıyla havanın kararması bir oluyor.

Temizlediğim itlerin üstlerindeki harmaniye bir tekme vurdum. Altında Mısır valisinin sekbanlarına has kırmızı ipek cepkenler sırtı-tıverdi. Bir tekmede herifi duvar dibine savurdum. Beni dört sekban ile öldürtebileceğini sanan Dukakinoğlu sarayına doğru yumruğumu sallayarak:

- Dukakinoğlu! diye haykırdım. Sen değil, senin ceddin Cenevizli, Venedikli nice dukalar bile Sencivanoğlu'nun yanından yelken indirmeden geçemezken sen bu işi ettin! Bunları senin yanında korsam, Karamanlı Sencivanoğlu adı lekelenir, Mısır konağını senin başına yıkıp Pirî Reis'i de vali paşalığı da elinden alacağım.

Yoldaşların beni bekledikleri hana doğru yürümeye başladım.

Gemiler Süveyş'te olduğundan handaki kırk korsanla vali sarayını basmak enayilikti.

Yoldaşları kandırıp Nil suyu üzerinden Hartum'a gitmeye, aklımı başıma alıp soğukkanlı olmaya ant içtim. Deliliğin sırası değil.

24 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Fakat Pirî Reis'in söylediği gibi insan eti yiyen, kuyruklu siyah yamyamlar, aslanlar, kaplanlar arasında yoldaşları kurtarıp geri gelmek, gelince de Dukakin köpeğinden öç almak da hani değme sersemin başaracağı işlerden değildi.

İnsanoğlunu çelikten sağlam eden, avunmasını, kendini aldatmasını bilmesidir. Aklıma benim gibi başının havasına gitmekten hoşlanan Seyit Ali Reis'in söylediği bir boy geldi. Reis pek canı sıkılınca yelkenleri fora eder, aşağıda aklımda kalanı kadarını yazdığım boyu söyler, ucsuz bucaksız denizlere doğru basar giderdi.

"Eksilmez başında esen kavak yelleri Başın içre hepten topraklar dolmayınca Bu serseriliğin sonu yoktur Adın ve sen kül olup hepten yok olmayınca"

VI

Bu bölüm, Sencivanoğlu'nun Dukakin kâfiri sekbanları tarafından Kurşunlu Han'da kıştırıldığını beyan eder.

Gümüşlü Han'da kapana tutulmuş ıslak sıçanlar gibi kıştırıldık, geri gelince yoldaşları kapı önünde beni bekler bulmuştum. Hafız Ömer:

- Reis, dedi. Bizi kuşkuda koyup nerelerde eğlendin? Pirî Reis kandedir?

Ninem der ki: "Bin düşün, bir söyle!" Ben de konuşmadan önce bin düşünüp bir söylerim.

Yoldaşlara yalan söylemezsem azlık olduklarına bakmaz, vali konağını basmaya kalkışırıldı.

- Pirî Reis karaya vuran Reyyale'deki arkadaşların kıyıda ayrılıp Nil suyunu tutacaklarını bildirdi. Bu mübarek suyun üstünde kaybolan Portugal kâfiri hazinesini de bulmamızı emreyledi, dedim.

Hafız:

- Gider buluruz nola? dedi. Reis'in emri baş üstüne.

- Tedariki bitirin, bu gece yola çıkarız, dedim.

- N'oluyor Sencivanoğlu, karındaş? diye sordu.

26 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Bu son sözümünden işkillenip yüzüme bakmaya başladı. Birden yüzümdeki kan serpintilerini de görmüş olacak ki:

- Bu kan nedir? Gacolar başını mı yardı hovardalıkta gene Reis? dedi.

Kimi eloğlu camiye gider, meyhaneye gitti sanırlar. Kimi itoğlu meyhaneye gider camiye gitti sanırlar. Ben nereye gitsem karılara gittim sanır yoldaşlar. Kavgadan yılmayan ben, kan kısmına el kaldıramazdım, nedense. Bazen Cezayir'de, bazen Korsika sahillerinde, kadınların beni dövmeye kalkıştıkları ve başardıkları da olurdu. O zaman bir türlü el kaldıramaz, üstelik kaçmayı da yiğitliğe sığdırma-diğimden bir temiz dayak yedim. Ve yoldaşlar yüzümde tırmık yarası görünce: "Gene gacolarla oynamış Sencivanoğlu..." derlerdi.

Hafız'ı yalanlanmayı maslahata uygun bulmadım. Yamyam kazanında pişmiş bir kelle gibi sırtarak gacolarla eğlenmiş olmayı kabullendim.

- Sululuk para etmez, dedim. Beni bırak da çöl kabile reislerine sunmak için katır boncuğu, ayna, yalancı taş parçaları alın.

- Reis! dedi. Bu saatta hangi dükkândan yaparız tedariki? Para nerede? Dükkân nerede?

Aslında canım sıkılıyordu:

- Dırlanıp durma enayi! dedim. Üstündeki mallan hep çarşıdan paranla mı tedarik eyledin?

Varın, birkaç dükkânın kepenkle-rini indirip içindekileri kaldırın.

Sonra Hafız'a sordum:

- Leventlerden eksik var mı?

- Var, Murat Reis Süveyş'ten hâlâ gelememi. Kelle Bekir ile Pala Hüseyin yola çıkacağımızı bilmezler, kafalan parlatmaya gittilerdi.

- İki ay sonra yamyamlar kafataslarını yalayıp parlattığı zaman görür namussuzlar. Yalnız kafalarını parlatmakta kalmaz, içince cı-vır, cıvıyınca da gaco aramak için Develi mahallesine çökerler.

- Sen de içince cıvır, kan ararsın ya Reis! dedi. Harama köle olmakta sana çekmişler, ne diye ayıplarsın oğlanları?

Sencivanoğlu / 27

- Dırdırlanma sersem! dedim. Vaaz vermeyi Ayasofya Camii'ne sakla. İşlerini yoluna koy, dört saat sonra yolcuyuz. Nil suyu üzerinden üç gemi ile yola çıkacağız. Delil bul, tedarikleri tamam eyle!

Han avlusuna bakan odama çekildim. Yüzümü yıkadım. Bundan 18 sene önceki Sadrazam İbrahim Paşa'nın armağan ettiği tüfeğimi yokladım. İki piştov, dört kama, iki pala, bir de

İspanyol kılıcını çamaşırlarımla birlikte sandıkladım. Kendi başıma düşünmek için divana uzandım.

- Eh!., diye düşündüm. Şimdi benim yerimde Oruç Reis, Turgut Reis bulunsa otu ota, suyu suya katar, bu kırk korsanla vali konağını basarlardı. Tanrı'ya şükür, ben Karamanlıyım. Sonunu görmediğim kavgaya bir sersem tavuk gibi girmem. Ama iş bir kere de kavgaya dayanırsa er meydanında benimle boy ölçüşecek hergelenin de alnını karışlarım. Nil içinde gidip" yoldaşları bulmak, dönüşte Kızıldeniz kıyısında donanmayı kaldırıp Süveyş'e dayandıktan sonra Dukakin sersemiyle kozumu paylaşmak en uygun tedbirdir.

Birden kapım açıldı. Hafız içeri girdi:

- Seni bir kavas görmek ister! dedi.

Bir anda Hafız'dan vali ile atıştığımı saklamakla yanlış bir yol tuttuğumu anladım. Piştovları kurduğum gibi kuşağımın arasına sokup yerimden fırladım.

Ben daha ağzımı açmadan Hafız'ın "vali kavas" dediği herif destursuz kapıya dayandı:

- Buyurun! Sizi Vali Paşa ister, dedi.

Yolda temizlediğim sekbanların ölüm haberi valinin gözünü açmış, benim üç beş serseri ile tutulacak süt kuzusu olmadığımı anlamıştı.

- Sen var git, sabah gelirim! dedim. Kavas:

- Şimdi buyurun, emir böyledir! dedi. Ve bu sözlerle birlikte elinde bir maymun çevikliği ile iki piştov parladı. Birini bana, birini Hafız'a doğru çevirmişti. Biz kıpırdansak o da piştovları ateşlese

28 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

göğsümüzü kurşunlar delik deşik edecekti. Bu kadar birbirimize yakındık.

Bu çift zokayı yutmuş gibi:

- Pekâlâ, düş önümüze! dedim.

Kavas geberttiğim dört sekbanın sonundan bilgi edinmiş olacak ki:

- Siz önden buyurun! dedi.

Kapının dışına çekildi, önden çıktım, arkam kavasa dönük olduğundan tetiği gerilmiş tüfek gibi açmazda duruyor, ayaklarımı sürüyordum.

Beklediğim oldu. Beni kuzu gibi önüne kattığını gören yoksul kavasın Hafız'a verdiği buyruğu duydum.

Herifin bu sözleri söylemek için Hafız'a doğru başını çevirmesini bekliyordum. Bu sesle birlikte topuklarım üzerinden palamarı kopmuş tulumba kolu gibi döndüm. Dönmemle birlikte sol ayağımın burnu ile serserinin karnına zorlu bir tekme atmam bir oldu.

Köpekoğlunun gözünden çıkan şimşekleri görür gibi oldum.

- Vay anam! diye böğürerek dizleri üzerine çöktü. Soluk almadan bir diz kapağı ile çenesini dağıttım. Karnından tutup kaldırdığım gibi avluya attım.

Fakat kavasın "Yandım anam!" diye cıyaklayan sesini duyan adamlar han avlusunda kılıçlarını sıyırdılar.

- Yetişin Müslümanlar! Adam öldürüyorlar! diye bağırdılar. Dışarıdaki Müslümanlar yetişmeden önce ben içerideki Müslümanlara:

- Kapıları kapayın, silâh başına! diye emir verdim. Tabanca sesini duyup gürültüye koşan korsanlar, han kapısını içeriden sür-güleyip kol demirini sürdüler. Avluda kalan beş-on vali uşağını başlarını hemen oracıkta Pirî Reis'in başının selâmeti uğruna alı-verdiler.

Fakat Hafız, han mazgallarından dışarısını gözetle imiş, yüzü yemyeşil koşarak geldi:

- Reis, han dışarıdan sarılı! dedi. Ne oluyor Reis? Vali paşa ne ister bizden? Yoksa kızına kısağına el mi attın?

Sencivanoğlu / 29

Karaman aklı ile gideyim diye suyun dibini Hafız'a gösterme-mekliğim bu açmaza bizi düşürmüştü.

- Olan oldu Hafız! dedim. Başıma gelen ve yüzümdeki kanlar karı ve oynaş işi değil. Vali başımı ister. Yoldaşlar toplan, tüfekleri doldursunlar. Yükleri sırtlasınlar, yaylım ateşi açıp dışarı fırlayalım. Sabaha kalırsak kapanda sıçanlar gibi bizi yakalarlar. Kahire meydanında asarlar. Çemberi yaracağız. Gece kurtulamazsak gün ışığında kısılır kalırız. Şimdi anlatması uzun bir uğraşa girdik.

Hafız her haltı yiyip yalan söylemeyeceğimi bilirdi. On beş dakikada yoldaşları topladı. Beş yoldaş kapı üstündeki mazgalda nişan tuttu. Diğerleri yükleri sırtlarına bağlayıp bellerinde piştovları, dişlerinde palaları kapı ağzına sıralandılar.

- Tamam mıyız? diye sordum. Hafız:

- Hayır Reis! dedi. Kelle ile Pala'yı aramaya giden Funda Mehmet de eksik...

- Kalsınlar! Açın kapıları, dedim. Kapıların kol demirini açıp birden fırladık.

- Davran, diye haykırarak önden fırladım. Yukarıdan sakırdayan Hafız ile beş yoldaşın aşağıdan parlayan bizim piştovlarımızın birleşen gümbürtüsünü bastıran bir ateş yağmuru bizi yaladı. İlk ağızda bir yoldaş vurulup düştü. Bir kurşun kavuğumu devirdi. Biri kulağımı yaladı.

- Geri, diye haykırdım. Geri!..

Hep birlikte bir solukta, vurulan üç yoldaş sırtlayıp tekrar hana sığındık.

isilik sıçanları gibi kafeslenmiştik. Hafız burnundan soluyordu.

- Tedbir nedir Reis? diye sordu.

Tedbir durup dinlenmek, çıkar yolu düşünmekte idi.

- Hele dur bakalım! Bir soluk alalım! dedim. İkinci kurtuluş yolu da tutmazsa gün doğarken bizi bacaklarımızdan mazgallardan aşağı sarkıtır bu namussuzlar.

30 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Bir-iki saat geçti. Kahire'ye has korkunç karanlık, sessiz, fakat rutubetli gece ayazı iliklerimize işliyordu. Hep birlikte hanın kapı üstü mazgallarına yığılmıştık.

Sekbanların karanlıklar arasında parlayan çelikleri seçiliyordu. Ama nasıl olsa bizi sardıkları için herifler sabahı bekliyorlardı. Böyle sıkışık durumlarda insanı, dostları gibi akli da yalnız koyup sıvışıyor. Bir çare bulamıyor, üstelik bulamadığımı da belli ediyordum.

Zibidi Hüseyin:

- Hapı yuttuk! diye yüksek sesle söylendi... Sabaha namussuzlar bizi bildircin toplar gibi bir bir enseleyecekler. Bir yol bulalım be yahu! Kalacak mıyız bu kapanda?

Hüseyin'e:

- Çeneni tut sersem, diye emir verdim. Ama benim de içim kan ağlıyordu. Yolu bulmak bana düşüyordu. Kafam ise sanki şapa oturmuş bir sandal omurgası gibi sıkışıp kalmıştı.

Birden Hafız:

- Duydunuz mu, Reis? diye sordu.

- Ne var? dedim.

- Kelle şarkı söylüyor, dedi.

- Söylesin it soyu! Şarkı söylenecek zamanı buldu, dedim. Fakat birden kafamda bir şimşek çaktı. Kelle han içinde değil, dışındaydı. Kulak kabarttık.

Kelle'nin sesi ta uzaklardan barutu az gelmiş gâvur gülleleri gibi fosurdayıp duruyordu.

"Bize derler Barbaroslu Yakarız konakları Dağlar aman dumsuz Civanoğlu dinsiz imansız."

Bu dinsiz imansız Civanoğlu bendim her halde. Ve arkasından bir Galata narası:

- Hayyyttt... Yaman gelmiş yaman gider minimini Türk korsanları...

Sencivanoğlu / 31

Belki bu çatlak seste Hafız'ın içli sesinin güzelliği yoktu ama... Fakat hep birden bu şarkıda kurtuluşun belirtisini görerek geniş birer nefes aldık. Çatılan yüzümüz güldü. Gerilen parmaklarımız gevşedi. Cenova'da Turgut Reis'i zindanlardan kurtarmaya giden Barbaros'un attığı top seslerinden daha tatlı geldi bu çatlak ses bize.

Zibidi Hüseyin sevinçten kendini tutamadı:

- Ahdim olsun! diye haykırdı. Bir daha Kelle'ye Kelle demeyeceğim.

Bu söz hepimizi çocuk gibi güldürdü. Sevincimizden kahkahalar arasında rastgele

konuşuyorduk. Ama şimdi gülmenin değil, buradan kurtulacağımızı düşünmenin sırasıydı.

Gözierimin önüne on sene önce Mehdiye'de sessizce denize salıp kâfirlerle sarılı kaleye çarşıt olarak gönderdiğimiz Kelle Bekir geldi. Buradan vereceğim işareti o jün Mehdiye de

İspanyolları tavlaman Kelle Bekir şipşak anlayacak kadar açıkgözdü.

Sevinçten sakırdayan yoldaşları susturdum.

- Hey Kelle! diye karanlıklar içine seslendim.

Karşı toprak damlar üzerinden nereden çıktığı belirsiz Kelle'nin çatlak, sıtma görmemiş sesi cevap verdi:

- Buyur Reis!

- Pala top gibi gürlledi:

- Buradayım Reis!

- Funda Mehmet nerede? Funda'mn tatlı sesi:

- Buradayız Reis! deyince üç ayrı tonda yürek titreten üç erkek sesi gecenin sessizliğini yırtmış oldu.

Cambazlığa sıra gelmişti. Gecenin karanlıkları içine kuru sıkı bir ses daha saldı:

- Kaç kişisiniz?

Nefesim tutuldu. Kelle boş bulunur da "üç kişiyiz" derse zokayı yutmuştuk. Üzücü bir sessizlik dört yanımıza çöktü. Kelle sorgumdan kuşkulmuş düşünüyordu. Fakat kendisinden bir şeyler istediğimi sezdi. Valinin uşaklarına soluk aldırmadan attı:

32 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Üç yüz!

Kurbağa Halil kendini tutamayıp yavaşça:

- Çüş ulan! dedi. Ama kimsede gülecek hal yoktu. Kelle'nin üç kişiyi üç yüz diye kesip atması değme palavracının atmaya kı-yamayacağı kuru sıkı güllerdendi. Ama tuttu mu diye kuşku içinde bekliyordum.

Hanı saran sekbanların bizi dinlediğini biliyordum. Herif bu dalgayı yutmuşsa korkudan yüreği ağzına gelmişti. Hemen ikinci bir kuru sıkı daha attım:

- Kelle, tüfekleri doldurun! Han kapısı ağzını tarayın, biz çıkıyoruz. Hergeleler han avlusunda levent sarmak nicedir görsünler. Birini komayın, kurşunlayın köpekleri!

Sonra yüksek sesle:

- Kapıları açın tüfekçiler, ateş başına! Dayan! diye bağırdım. Yoldaşlardan hiç birisinin kılı bile titremedi, tekrar dört kişi mazgalları tuttu.

Sözde deneme atışı yapıyormuş gibi damlardan Kelle ile Pala, içeriden biz, birkaç kurşun boşalttı; sessiz sokaklar gürledi. Karanlıklar içinde şimşek gibi yandı söndü ateşler.

Kapıları açıp hep bir ağızdan:

- Allah! Allah! diye bağırarak sokaklara daldık. Karşımızda ne sekban kalmıştı, ne şeytan. Yan sokaklarda bize kavuşan Kelle, Pala ve Funda ile öpüştük. Hemen Allah günahlarını bağışlasın, ağızları leş gibi şarap kokuyordu.

Nefes nefese koşarak Nil kıyısını tuttuk. Ne kadar kayık varsa içine binip, binemediklerimizi de yedeğe alarak, poyraz rüzgârı da yol verdiğiinden, Kahire'den uzaklaştık:

Hafız:

- Mağrur olma Reis! dedi. Bizi Allah kurtardı bu Dukakinoğlu kâfiri elinden.

Mübarek Nil'in çamurlu, karanlık sularını avuçlayarak başımı ıslattım. Kanlı yüzümü sildim.

- Ama, dedim. Bakalım Dukakin namussuzunu benim elimden kim kurtaracak?

VII

Bu bölüm, mübarek Nil ırmağı üzerinde gidişimizi beyan eder.

Berber denilen kasabaya kadar Kahire'den kayıklarla gelmiştik. Buradan mübarek Nil iki kola ayrılıyordu.

Pirî Reis'in çizdiği haritaya bakılırsa bizim doğru yol kesmemiz gerekiyordu.

Yıllar boyu kalas çamlarından yapılmış kalyonlarda bizi koca Akdeniz'e sığdıramayan felek, sonunda böyle Hint amberi ağacından yapılmış teknecekler içinde Nil ırmağı üzerine kapıp koyverecekti.

Hint amberi ağaçlarını yan yana koyup siğir derisiyle sararak, Pirî Reis'in haritasındaki gemilere benzer kayıklar yaptırdım. Ala-bandalanna, daha sağlam olsun diye parçalar ekledim. Yirmi ayaklık birer direk buna takılan bir de üç köşe frengi yelken uydurdum.

Yaptığım gemileri gören Kelle:

- Reis, dedi. Hani Seyit Ali Reis'e Galata kethüdası derler a-ma sen gemi tezgahlamakta bu yabancı diyarda onu da geçtin.

Bir Müslüman delil bulduk, adı Abdülkerem'di... Nil ırmağı içlerini biliyordu. Bize yol gösterecekti. Fakat tam yola çıkacağımız gün bu delil geldi:

34 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Bey! (Burada Araplar Türklere hep Bey derler) dedi. Bir tacir var. Adı "Cana", hem rengi siyahî, hem fildişi toplar. Büyük tüccar... O sizin hep beyleri görmüş Hartum'dan aşağıda.

- Hartum da neresi? diye sordum.

Abdülkerem'in anlattığı: "Nil'in ana kolu üzerinde büyük bir kasabadır. Hem mübarek Nil ırmağı bu koldan daha kolay geçit verir.

Cana'yı getirttik. Konuştuk, ağzını aradık. Sözleri pek yabana atılır gibi değildi. Kaldı ki, her sene Nil üzerinden fildişi toplamaya gittiğinden, yolda karşılaştığımız siyah renkli kabile

reislerini de çok iyi tanıyor, huylarını, sularını, dillerini biliyordu. Tacir Cana da on silâhlı ve yirmi hamalıyla bize katıldı.

Ne Hartum'da, ne de Hartum'a kadar yoldaşlardan bir haber alamadık.

Geçtiğimiz yolların güzelliği, yabanîliği bizi şaşırtmıyor değildi. Fakat göreceğimiz, başımızdan geçecek öyle işler oldu ve daha da olacağı benziyor ki, sözü uzatmaktan çekiniyor, bu sıcak, renkli yaban diyarları bir bir anlatmayarak kapalı geçiyorum.

Bir gün benim ustalığımla yapılan gemiler üstünde pineklemeden usanarak Cana'nın şilok dediği adacıklara çıkıp bir yol dinlenmek istedik.

Bizimle birlikte fildişi ve köle tüccarı olan Cana da adaya çıktı.

Kelle Bekir birkaç yabanî kavun kucakladı:

- Reis! dedi. Bu meret memlekette dünyanın ne kadar yabanîsi varsa toplanmış. İnsanlar yabanî, kavunlar yabanî, hayvanlar yabanî, derken Kelle:

- Amanın! Yabanî aygıra bakın! diye haykırmaz mı?

Birden ne görelim? Kelle Bekir'in önünde bir suaygırı, bayılmış gibi kendinden geçmiş, sıcaktan belki de halsiz kalmış yatıyor.

Kelle Bekir'in, Davut Peygamberi utandıracak kadar gür ve kalın çıkan:

- Amanın, yabanî aygıra bakın! çığlığı hayvanı ürküttü. Bir kere homurdandıktan sonra "Horr!" diye ayağa kalkıverdi.

Sencivanoğlu / 35

O lagar hayvan, bir sıçrayışta, kucağındaki kavunları kıyıp atamadığından donup kalmış olan Kelle Bekir'i ağzı ile boynundan tuttuğu gibi havaya kaldırdı. Biz daha:

- Ne oluyor? demeye kalmadan dehşetle açılan gözlerimizin önünde evirdi, çevirdi; kaldırdı yere çarptı.

Herkes donup kalmıştı. Ben bile bir an için sersemlemiştim. Sağa sola baktım, kimselerde tüfek yoktu.

Elde bulunan tek tüfek Kelle Bekir'deydi; o da Kelle havada dönerken canavarın boynuzuna, kayışından takılı kalmıştı.

Yanımızdaki zencilerde mızrak vardı.

Diğer yandan, Kelle Bekir'i yere vurmakla canavar hincını alamamış ki, döndü, bu sefer bize doğru saldırdı.

Herkes çil yavrusu gibi dağıldı, yere yuvarlandı.

Birden elimdeki diken ve çalıları açmak için taşıdığım balta aklıma geldi. Sanki kâfir kadirgasına atlayacakmışım gibi:

- Savulun bre sersemler! diye haykırp, korkudan yerlere serilen zencilerin üstünden atlayarak öne geçtim.

Kaç kere, tek başıma düşman kadirgaları arasına dalmış, tek başıma nice zorlu İspanyol, Venedik, Portugal kâfirlerini yere sermiş, önüme katmışım. Ama bir suaygırı ile ilk defa karşılaşıyordum. "Yaban öküzü" diyebileceğimiz bu suaygırlarını size anlatabilmek için bir öküzün kafasını sekiz kere büyültün, derisini on kere kalınlaştırın. Ya kızıl renkli ağzı? Ağzı bir adamı katıksız yutacak kadar korkunç ve büyüktü.

Üst çenesinde, burun yerinde gemi sereni gibi, kalın, ucu sivri bir boynuz vardır ki, işte Kelle'nin silâhı bu boynuza takılmış sallanıp duruyordu.

Canavar bir kere "İh!" diye soludu. Arka arka ayak sürerek geriledi. Zencileri ve diğer yoldaşları bırakıp üzerime atıldı.

Tozu toprağı kaldırarak canavarca bir gelişi vardı ki... Bir vuruşta yere seremezsem, beni de ezeceğini anladım.

Sağ elimdeki baltayı havada döndürerek, yana kaymamla bütün gücümle alnının ortasına çalmam bir oldu.

36 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Canavar acı acı inleyip tökezledi. Kocaman gözlerini bana dikmiş bakıyordu. O, ömründe ilk defa eli baltalı beyaz insan görüyor; ben de ömrümde ilk defa bir suaygırı görüyordum.

Hınzırın gözlerindeki korkuyu sezerek, bir balta daha indirip, yere sermek için üzerine atılınca, o lagar hayvan can havli ile geri dönüp, böğüre böğüre öyle bir kaçış kaçtı ki, Kelle yerde serili olmasa kahkahalar içinde katılacaktım.

Canavar çalıları, ağaçları devirerek kaçar kaçmaz, yerde yatan Kelle Bekir'in başına üşüştük.

Kelle biçmesini, hayvan öyle zorlu bir biçimde yere çakmış ki, başı sanki toprağa çivi gibi saplanmıştı. Kelle'yi kollarından tutup doğrulttuk. Öküzün boynuzu ağzına rastlamış, iki dişini

kırmıştı. Başkaca hiç bir yarası yoktu. Kelle'nin sağ ve ayık olduğunu gören Pala Hüseyin sevincinden kahkahalarla güldü.

- Baka Kelle!., dedi. Eğer yaban öküzünün yere çivilediği baş benim olsaydı yamyassı olurum.

Fakat canını Tanrının bağışladığı Kelle:

- Ağzım nasıl? Çirkinleştim galiba... diye sormaz mı? Tepem attı:

- Şahtın şahbaz oldun sersem, dedim. Kelle'yi sırtladığımız gibi gemilere döndük.

Yolda Zencilerin bana bakıp bir şeyler konuştuğunu görünce Cana'ya:

- Ne derler? diye sordum. Cana gülerek:

- Sizin aslan bile öldüreceğinizi söylüyor, size tapıyorlar! dedi.

- Sümme hâşâ! Bizde Tanrı'dan başkasına tapılmaz. Günahtır. Aslan öldüreceğimi nereden çıkarmışlar? diye sordum.

Cana, inci gibi bembeyaz dişlerini göstererek güldü:

- Vallahülazim, dedi. Suaygırı aslandan bile ürküp kaçmaz. Ama sizden kaçtı. Allah bilir, siz aslanı da parçalarsınız.

VIII

Bu bölüm, yoldaşlardan ilk haberi nasıl aldık, onu bildirir.

Yavaş yavaş bu esir ve fildişi taciri Cana'dan işkillenmeye başladım.

Acep yoldaşları Nil suyunun gün batısında gördüklerini söyleyerek bizi kandırıp buralara getirmiş olamaz mıydı?

Bedavadan kendisine koruyucu bulmuştu. Bizimle gidip gelirse kendini koruyacak asker tutup beslemekten kurtuluyordu.

Bu yaban hayvanları ile ilk çarpışmayı ucuz atlatmıştık.

Hafız Ali, Kelle Bekir'i sardı sarmaladı, geminin güvertesine yatırdı.

Böyle sıcak bir diyarda sarılıp sarmalanan Kelle'nin çektiği sıkıntıya hep birden üzüldük Hafız Ali:

- Baka Kelle kardeş! dedi. Yarın ecelin gelip de öbür dünyaya seni "Ya Bekir gel" diye çağırdıklarında gireceğin kabrin dar ve kasvetli toprak duvarları içinde çekeceğin sıkıntıya şimdiden alışmış oluyorsun!.. Sana ne mutlu! şeklinde sözlerle Kelle'yi avutmaya çalışınca Kelle kızdı:

- Çenen tutulsun! dedi. Ben karada değil; denizde öleceğim. Karanlık, dar topraklarda değil, ılık ve serin denizlerde gömüleceğim.

38 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Mübarek Nil üzerinde ilerledikçe, ırmak üzerindeki adacıklar da çoğalıyordu.

Bu adalardan biri üzerinde çadır kurmuş oturur bir Arap avulu-na rasladık.

Bizim büyük kayıklar içinde geçip gittiğimizi gören Araplar:

- Hibakam! Hibakam! diye bağırarak ada boyunca koşmaya başlayınca yanımızda bulunan delilimiz Abdülkerim:

- Bu kabileye "Bakaralılar" derler. Onun için böyle bağırlıyorlar, dedi.

Hafız Ali hemen o bilgi hali ile:

- Bakara öküz demektir, dedi. İnsan kendisine Öküzler diye ad takar mı? Ne garip insanlar?

Abdülkerim güldü:

- Bakara "öküz" değil, "öküz güdenler" demektir. Bunlar öküz yetiştirip geçindiklerinden kendilerine "Bakara" denilir, diye Hafız Ali'nin hatasını düzeltince; Funda Mehmet:

- Abdülkerim! dedi. Bu Hafız Arapça bilir mi? Bize yutturup duruyor senelerden beri. Söyle doğrusunu bilelim?

Hafız:

- Sen sus Zındık! diye haykırdı. Senin cahil kafan ne anlar bun-lan!.. Ben Lisan-ı Peygamberi olan Arapçayı 15 senede öğrendim. Bakara mübarek kelimedir. Kur'ân-ı 'azîmüşşan'da bile geçer.

Araya girip Hafız, Funda Mehrrlet ve Abdülkerim'in tatsız bir kavgaya başlamalarını önledim.

Bu öküz çobanları adaları da bitince sahiller büsbütün yabanîleşti.

Fakat bu yabanîliğin de kendine göre bir güzelliği var.

İstanbul'da, padişah saraylarından başka yerde göremeyeceğimiz tavus kuşları, dizi dizi yeniçeri kolları gibi düzenli sıralar kurmuş. Nil kenarına varıp hep birlikte yanlarında ahular, sallana sal-lana bükülüp kırtarak su içiyorlardı.

Renkleri güzel olan bu tavusların meğer eti de çok lezzetliymiş. Kaç gündür balık yiye yiye öğüren Pala Hüseyin ağız değişikliği olur diye, tavus ve ahulan avlayıp millete şölen çekmeye başladı.

Gene böyle bir tavus avı için kıyıya çıkmıştık.

Sencivanoğlu / 39

Funda Mehmet elindeki bir kamışla sazlıklara vurarak aklınca yabanî hayvanları meydana çıkarmaya çalışıyordu.

Fakat sazlar arasında yerleşmiş, bu diyarlara has eşek arısını andıran bir cins yabanî arılar, Funda Mehmet'in gürültüsünden tedirgin olmuşlar ki, "Pırr" diye kalkıp Mehmet'in ve sahilde kayıkları yedekte çeken Zencilerin başına kümelenmesinler mi?

- Bre ne olduk? Ne oluyoruz? demeye kalmadan Funda Mehmet ve Zenciler üzerinde uğultu halinde kümelenen bir bulut, can acısıyla yabanî arılardan kurtulmak kaygısı içinde kaldırıp kendilerini ırmağa attılar.

Zavallı Zenciler çamurlu sular içine gömüldüler.

Funda Mehmet bir balık gibi yüzdüğünden, üç kulaçta bizim kayığa yetişti ama, arılar da kamışı Funda'dan yemiş olduklarından, peşini bırakmayıp ırmağın ortasındaki kayıklara saldırdılar. Önce ben ot yakıp arıları kaçırtmaya uğraştım ama, ne gezer? Gözleri kararmış beş-on bin azgın arının çevremi sardığını gördüm.

Yüzümü, gözümü, bazıları da saçlarımın, sakallarımın arasına girerek en kuytu yerlerimi bile soktuklarından ben de başladım zıp zıp sıçramaya.

Öyle bir an geldi ki, kayıklarda kim varsa hep birden babası tutmuş Araplar gibi zıplayıp sıçramaya başladık.

Ben de sonunda kaldırıp kendimi suya attım.

Bir kere suyun dibini bulunca anlardan kurtuldum ama, soktukları yerlerin acısını dindiremedim.

Suyun yüzüne çıktığım zaman yüzerek kıyıya doğru gitmeye çalışırken kayıktaki Zenciler:

- Amanın geri dönün, diye bağırıyorlar ama, ne çare ki arıların çokluğundan gözüm yılmış, iğnelerinin acısından da sersemlemiş olduğumdan, kulağıma hiç bir söz girmedi. Kendimi kıyıya attım.

Hemen dört Zenci beni yakaladılar, anadan doğma soydular, çamurun içerisine boğulturcasına sokup çıkardılar.

En korkunç deniz ejderleri yüzünden, en zorlu korsanlar elinde bayılmayan ben, arı baskını gibi size gülünç gelecek bir yara yüzünden kendimden geçmişim.

40 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Kendime geldiğim zaman, kamıştan bir çardak altında yattığımı gördüm.

Vücudumun her tarafı ağrıyordu. Yanımda beş-on korsan daha kendinden geçmiş yatıyorlardı. Hepsi çırılçıplaktılar ve vücutları da kıpkırmızı renkte tomurcuklanmıştı. Sersemliğim hâlâ geçmemişti.

- Amanın! Yoldaşlar domates salçası gibi kızarıp mahvolmuşlar! diye bağırarak yerimden fırlamak istedim.

Bir de ne göreyim? Benim vücudum da kıpkırmızı bir çamurla sıvalı değil mi?

- Bu da ne? diye haykırdım. Tüccar Cana gülerek:

- Vücudunuza Nil çamuru sürdük, dedi. Arılar bu çamurdan korkar gelmezler ve çamur da acıları dindirir?

Pala Hüseyin ile Hafız Ali arıları görür görmez hemen suya atlamışlar, fakat arılar da peşlerini bırakmadıklarından yoksullar su yüzüne çıktıkça arılar çullanıp tepelerini sokuyorlardı.

Pala, su yüzüne her çıkışında avaz avaz bağırıyor, sonra tekrar dalıyordu.

- Yahu, anlara kepaze olduk. Yok mu çaresi Ümmet-i Muhammet? diye son bir kere daha can havli ile bağırınca Abdülke-rim koşup sazlığı ateşe verdi. Bir alevdir sahili yalayınca arılar yanarak veya dumandan ürkerek defolup gittiler de bu belâdan kurtulduk.

Fakat Kelle Bekir'i hesap dışı tutarsak, sanki Preveze deniz çenginden çıkmış gibi hepimiz yerlerde, anadan doğma soyunmuş, yaralı, halsiz yatıyorduk.

- Funda dedim. Allah'ından bul! Başımıza getirdiğin işe bak? Funda kapakları kırmızı çamurla sıvalı gözlerini zorla kaldırıp:

- Reis! dedi. Arısı böyle olan bu meret memlekette acep timsahlar, aslanlar ne şekildedir dersin?

- Sus sersem! diye çenesini kapattım.

Kelle Bekir suaygirından aldığı yara yüzünden ambarda yattığı için, arı belâsından kurtulmuştu. Kalkıp gelmiş, başı sarılı bize yardım ediyordu.

Sencivanoğlu / 41

Hafız:

- Keşke arıların yerine suaygırı beni vursaydı, Kelle! Bu arı sokması hiç bir şeye benzemiyor, diye dert yanarken birden:

- Aman destur! Bu nedir? diye hay kırıp, yerinden fırladı.

Bir de ne görelim? Keçeye sarılmış, yuvarlak bir yaratık bize yardım için ayakta dolaşan Kelle'nin ardından tin tin yürüyüp gitmiyor mu!..

Hafız'ın "Bu nedir?" diye bağırmasından ürken hayvancık gitti, Kelle'nin ayakları arasında büzülüp kaldı.

Kelle keçeye sarılı yaratığı eğilip eliyle okşadı. Suratını ekşiterek Hafız'a:

- O benimdir! dedi.

Hafız'ın hırsından ağzı köpürmüştü:

- Benimdir dediğin nedir? - -

- Mısır tazısı!

- Şuna köpek desene herif! Kelle yere tükürdü:

- Tazı, köpek! Her ne karın ağrısı ise işte!

- Ben sana, Mısır'dan yola çıkarken yanıma köpek almayalım demedim miydi?

- Dedindi ama, bu yabanî ıssız diyarlar tazısız çekilmez. Bizi uyurken korur.

- Peki, bu maskara kılık da neyin nesi? Artık, sözüm buradan dışarı, kelplere de kürk mü giydiriyorsun imansız?

- Onun maskaralığı, sizinkinden aşırı değil! Siz daha maskarasınız.

- Bizi arılar soktu.

- Onu da arılar soktu. Onun ki can değil de patlıcan mı?

- Lanet! Bir kafiye, köpek gibi, Peygamberimizin uğursuz saydığı bir hayvanı gizlice soktun.

Başımıza bak neler gelecek bu yüzden.

- Köpek neden uğursuz oluyormuş? Ashâb-ı Kehf'in (Mağarada yedi uyuyanlar) köpeği Kıtırmir de uğursuz muydu?

42 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Be hey cahil! O kelp kutlu bir kelp idi. "Kur'an-ı Kerim" de adı geçer. Yarın kıyamet gününde Cennetiâlâ'ya, yalnız on hayvan girecektir ki, bunların en başında Peygamber Efendimizin bindiği küheylan gelir. En sonunda da Ashâb-ı Kehf ile birlikte mağarada senelerce uyuyan, sözüm buradan dışarı, Kıtırmir denilen köpek...

Kelle hırslandı:

- Vay lûmbuz kafalı sersem vay! dedi. Köpek Ashâb-ı Kehf'in köpeği olunca üç yüz yıl mağarada uyudu diye cennete girebiliyor da, bizimle şu Afrika denilen yabanî diyara neden giremiyor ha?

Hafız tükürüklerini saçarak acele cevap verdi:

- Korsandan Müslüman bu kadar olur! Cahil eşkiya! Ashâb-ı Kehf'in Kıtırmir'i tam cennetten içeri girerken kapı önünde İbrahim Aleyhisselâm'ın kurbanlık koçunun şekline girecek, Cennetiâlâ'da da bir koça eş olup birlikte gezecekler.

- Tamam! Burada da benim Kıtırmir köpek şeklinde gezmiyor. Al iskele! Bas!..

- Sus zındık! Tövbe de! Her köpeğe Kıtırmir denmez, günaha girdin... diye Hafız yerinden fırlayıp Kelle'nin gırtlığına sarılınca, Hafız ile Kelle'yi dinsel konular yüzünden birbirlerinin kanına girmeden zorla ayırdık.

Bize de ne oluyordu acep? Hepimizin sanki sıcaktan kafatası-mız içindeki kan kaynıyordu.

Kavga etmek, kan dökmek için bahane arıyoruz.

Abdülkerim, yukarıda anlattığım kavgadan sonra yanıma yaklaştı:

- Bey! dedi. Sıcak başa vurur. Bu diyarda hayvanlar ve insanlar hep bu yüzden kavgacıdır. Başınıza sazlardan siperlik örtün, güneş çarpıyor hepinizi. Siz beyaz insanlarsınız, bu güneşe dayanamaz, ya çıldırır, ya birbirinizi öldürürsünüz.

Abdülkerim'in öğüdünü beğendim. Külâh yapmak için sazları toplamak üzere karaya çıktık. Bir yarım saat kadar eğlendik. Birden önümüzde giden Funda Mehmet geriledi:

- Sencivanoğlu koş! diye haykırdı. Belime el atıp Funda'ya yetiştim.

Sencivanoğlu / 43

Mehmed'in elinde sarı renkte bir şey vardı. Funda'nın yüzü Nil yosunları gibi yemyeşil olmuştu. Elinde tuttuğu yuvarlağı bana göstermekten caymış gibi arkasına dönmek istedi.

- Ne oluyor Funda? Elindeki nedir? diye sorduğumda, yaşlı gözleriyle bana baktı. Sonra döndü elindekini uzattı.

Sıcaktan vücudumda kaynayan terler sanki birden buz kesti. Ense kökümde aşağı soğuk bir yel esti. Tüylerimin Mendep dikenleri gibi sertleştiğini duydum.

Funda'nın elinde, üzerinde henüz insan eti parçaları kulunan kızıl bir insan kafatası vardı.

Ben konuşmaya kalmadan Turgut Reis'in leventlerinden Kelle Bekir ile Pala Hüseyin de koşup yetiştiler.

Barbaros gemisinde, nice korkunç cenklere girmiş, hay! demeden nice kâfir başı kesip Reis'e sunmuş korsandım.

Fakat kurumuş, etleri didiklenmiş kanlı bir insan başını ilk defa görüyordum. Sanki bu baş bile sırtıyor, emeklerimizin boşa gideceğini anlatmak istiyordu.

Önden giden Hafız Ömer de bizim biriktiğimizi görüp geri döndü. Kanlı kafayı görünce o da heyecanından tükürüklerini saçarak:

- Reis! Bu bizim yoldaşlardan birinin kellesi! diye haykırdı. Pala Hüseyin:

- Maymun ve ille de Zenci başına hiç benzemez! dedi. Düzgün çenesi, geniş alnı ile bu kuru kafa bir beyaz insan kafası idi. Korkunç sessizliğimizi bozarak:

- Ne oluyor? diye sordum. Kelle:

- Yolculuk bitti mi dersin Reis? diye cevap verdi. Sonra içini çekti. Bana öyle geliyor ki yoldaşları boğazlayıp, çiğ çiğ yemiş bu hergeleler! Geri dönmekten gayri iş kalmadı bize.

Bütün hırsım tepeme vurmuştu:

- Baka Kelle yoldaş! dedim. Ejderha, aslan, yamyam ne karın ağrısı olursa olsun, yoldaşları etlerini hangi alçaklar bu hale koyduysa ben de onları enseleyip kan kusturacağım.

44 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Pala:

- Ben de! diye gürlledi. Ben de onların etlerini yemezsem yarın ahrette köpek gibi uluyayım.

Hafız Ömer düşünceliydi:

- Bir bakmalım... Başka parçaları da varsa bulup gömelim! dedi. Mübarek kemikleri açıkta kalmasın, günahtır.

Sağa sola birbirimizden çokça ayrılmadan baş vurduk. Yerlerde çiğnenmiş otlar, kurumuş kan lekeleri vardı ama, gayri kemik yoktu. Birden Hafız Ömer başını havaya kaldırdı:

- Amanın! Allahım, ağaca bakın! diye haykırınca başlarımızı kaldırdık. Sayısız insan kemik ve başı ağaçların dallarında asılı üstlerinde kurumuş kan ve et parçaları, sırtarak bize bakıyorlardı.

"Karamanlı Sencivanoğlu" adını lekeleyecek miydik nedir bu meret yaban diyarında? Dizlerimin bağı kesilmişti gayri.

Cenevizli Andrea Dorya'lar Maltalı Lavaletta'lar gibi kâfir korsanlarını titreten, ölümü bir güreş, cengi bir bayram yeri sayan ben, bu yabanî diyarda titriyordum.

Kelle, Pala, Funda benden daha sağlam bir durumda değillerdi.

Kelle Bekir:

- Ölüm ne ise ama! dedi. Etlerimin köpek artığı gibi didik didik didiklendiğini, ağaçlara asıldığını görmek istemem.

Ağaca yaklaşan Hafız:

- Ağaçtaki kafalar yoldaşlarımız olamaz! dedi. Maymun başına benziyor. Hem çok kuru. Sanki afiyetle yedikten sonra kemikleri yalayıp cilalamış köpek soyları.

Pala bana döndü:

- Ne oluyor Sencivanoğlu? dedi. Ne meret memlekette, ne ölüsü kandilli şeytanlar arasındayız yahu? Ne gittiğimiz yer belli, ne kavga edecek düşman belli...

Kelle:

- Hortlaklar gizli her ağaç dibinde, diye homurdandı. Birden bu miskin ve yırtıcı düşünceleri kafamdan attım. Hafız'a:

Sencivanoğlu / 45

- Kafayı göm! dedim. Geri dönelim.

Hafız kuru kafayı oracıkta bir çukura gömdü. Üstünü toprak, çakıl ve dal kırıklarıyla örttü.

Sonra bu korkunç ve garip mezarın başına geçti. Ellerini Tanrı'ya açtı. Biz de çevresine dizildik.

- Yoldaşlardan biri sıcağa dayanamamış, ölmüş, belki sırtlanlar ölüsünü parçalamıştır, dedim. Oku Hafız!

Hafız hazin sesiyle bir Fatiha okumaya başladı. Hafız'ın sesinde insan içini sızlatan bir yanıklık vardı her zaman. Gördüğü korkunç kızıl kafa ile sesi büsbütün yanıklaşan Hafız besmeleyi çekince., bu içinde ölüm, hortlaklar, insan eline susamış sırtlanlar, yabanî hayvanlar dolaşan ormanları böyle birden Davudî bir ses kap-layıverdi.

Göklerden ormanlara inen Hafız'ın gittikçe perdesi yükselen sesinde Ulu Tanrı'nın mübarek sesi sanki canlanmış, bu yabanî ormanları, içinde ejderhalar kaynaşan suları, cehennem gibi yanan çölleri imana çağırıyordu. İzleri kaybolan Türk korsanlarını bize geri vermelerini emredermiş gibi bir heybetle ormanları inim inim inletiyordu.

Ulu Tanrı'nın mübarek Kur'an'ı bir an için orman içinde zıplayan maymunların çığlıklarını, suaygırlarının böğürtülerini, papağanların gurultularını bastırdı.

Her sesin, her şeyin üstünde Hafız'ın sesi vardı:

- Allah!., diye ormanları inim inim inletirken ağaçları, gökleri örten ıssız ormanın dört köşesinden:

- Allah!., diye Cenâb-ı Vacibülvücûd'un mübarek adı tersine dönüyor, yeni sesler yaratıp geri geliyordu.

Bu ahretten gelen gür sesin etkisi altında kendimizden geçmiş, kızgın çöllerde kaybolan kardeşlerimizi, Mısır zindanlarında, Halep'ten idam fermanının mı, yoksa kaybolan altın dolu kavanozlarla bizim mi daha önce yetişeceğimizi düşünen Koca Pirî Reis'imizi görür gibi oluyorduk. Fatiha bitince "Amin!" diyerek Hafız Ömer yanımıza geldi:

- Reis! dedi. Yirmi gündür yoldayız. Mısır valisi Dukakin kahpesinin bize verdiği yüz altmış gün eriyip gidiyor. Arkamızda yabanî hayvanlar, önümüzde insan kemiği yalayan yamyamlar, sonumu-

46 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

zun ne olacağı bilinmez. Bu ejderha yatağı, kızıl kan renkli dereler içinde kaybolup dönmemek, çiğ çiğ yenilmek, zehirlenip kıkırdamak, haritada hepsi yazılı. Sen bu yolculuğu kaleme al. Yoldaşlarla birlikte kaybolan "Portugal" hazinesini bulamazsak bile, sağ kalanlarımız bu kitabı geri götürüp okuturlar. Bizi ve Pirî Reis'imizi bu hale koyanların ettiklerini yanlarına komazlar. Funda:

- Kitabın adı şapa oturan Reyyale gemisinin adı gibi olsun Reis! dedi.

- Nola! "Reyyale" olsun kitabın adı, dedim.

Biz böyle bir keder ve hayal içinde eğlenirken ormanın derinliklerinden doğru, Çingene İbo'nun dümbeleşini akla getiren birtakım garip sesler gelmeye başladı.

İnsan yüreğini çürüten, hem korku, hem de yerinde fıkır fıkır zıplamak isteği yaratan bu yabanî dümbelek sesi gittikçe yaklaştı. Araya bir de ısıklı çalınan İstanbul'daki dolma satan Zencilerin içi boş balkabağı ile tutturdukları havaya benzer garip havalar da karıştı. Binlerce maymun hep bir ağızdan:

- Halaluya! Halaluya! diye bağıyorlardı sanki. Kelle Bekir pek sıkıntıya gelir takımdan değildi. Biz "Acep ne oluyor?" diye soğuk terler dökerken o:

- Acaba Göbek mi atsak, sırt üstü yatıp Azrail aleyhisselâmın gelişini mi beklesek? diye sordu. Ne oluyor yahu? Bu yabanî mehter takımı önümüzde; ahrete göç sırası mı geldi yoksa, bu sesler de ne?

Daha bu sözler bitmeden ağaçların arasından rengi belirsiz, gözleri beyaz, ağızları kıpkırmızı, kuyruklu, iki ayaklı garip birtakım yaratıklar, çığlıklar atarak fırladılar ve dört bir çevremizi sardılar.

Funda Mehmet:

- Maymunlar, diye haykırdı. Pala Hüseyin:

- Hayır! dedi. Yabanî adamlar.

Fakat bu yabanîlerin renklerini, kuyruklarını pek insana benzetemedik.

Sencivanoğlu / 47

Hafız:

- Bunlar yerli yamyamlar! dedi. Ömürlerinde hiç beyaz insan görmemişler. Bizi kim bilir ne sanıyorlar?

Kelle:

- Etimizin tadını belki beğenmezler de kurtuluruz! dedi. Acep neremizden yemeye başlarlar?

Pala kızdı:

- Çenen tutulsun. Kelle! Ama senin kafanın pişirildikten sonraki halini de bir görmek isterim hani.

Hafız:

- Bunlar adam değil. Devler diyarına geldik. Renkleri siyah veya kahverengi değil, kül rengi, bir de kuyrukları var.. Boylarına bak, boylarına! Sencivanoğlu'ndan uzun imansızlar. Fakat insan, maymun her ne karın ağrısı ise bu yaratıklar balkabağı bozması dümbeleklerini çalarak', takla atarak, kışkırlarını çıkarıp dizlerini kırarak, kuyruklarını döndüre döndüre oynayıp zıplayarak bize yaklaşıyorlardı.

Kelle:

- Bana kalırsa! dedi. Böyle çala oynaya bizi içki sofrasına meze diye konmuş birer karides niyetine ağız tadiyle yemeye hazırlanıyorlar namussuzlar. Bir şeyler yapalım yahu!

Sayısı belirsiz yabanîlerle başa çıkamayacağımızı aklım kestiğinden:

- Kimildamayın! dedim. Şimdilik çalıp oynasınlar bakalım. Sıra yemeye gelsin, düşünürüz. Hep birden yan yana gelip, kasap bıçağı bekleyen danalar gibi bön bön kuyruklu oyunculara bakmaya başladık.

Böyle anlarda şeytan insanın aklına bir kurtuluş yolu yerine kötü kötü bin düşünce getiriyor. Kendi kendime:

- Şimdi bizi de kesecekler. Kemiklerimizin içindeki iliklere varıncaya kadar etlerimizi didikleyecekler, diye düşündüm. Sonra da cilalayıp ağaçlara asacaklar.

Çevremizi saran bu yabanîler yaklaştıkça insan olduklarına aklım kesti. Sonradan Tacir Cana'dan da öğrendiğimize göre bu

48 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

adamlara "Şiloklar" deniliyordu. Buradan öteye Mısır, Arap diyarı bitmiş, yaban diyarı başlamıştı.

Bu yerlilerin alınları maymun alını gibi dardı. Avret yerlerinden başka her yanları çırpıcıydı. Vücutları biçimli ise de kül ve sığır tezeği ile sıvanmış olduğundan asıl derilerini kendileri bile bilmiyorlardı.

Meğer eşek arısından iri yabanî arıların, çekirgeden büyük sineklerin belâsından kurtulmak için, yoksulları kül ve sudan yapılmış bir çamurla, zenginleri de, sığır tezeği ve sidiğinden yapılmış iğrenç bir merhem ile vücutlarını sıvarlarmış.

Böylece bu tezek yığının benzeyen ve değil sinek, arı; develeri bile iğrenç kokularla sermest edecek çamur sıvalı yabanîleri o gün telâş arasında insana benzetememiştik.

Üstleri tezek sıvalı yaratıklar bize yaklaştıkça çıkardıkları sığır tezeği kokusundan burnumuzun direği kırıldı.

Pala Hüseyin:

- Amanın aslanlarım! Bu ne koku, sarhoşlukla bir kenef çukuruna mı düştük nedir? diye dert yandı.

Ellerinde mızraklar, bir tarafı sivri, diğer yanı yuvarlak dört karış boyunda sopalar vardı.

Hafız dayanamadı:

- Kâfir kokusu! Burnumun direğini kırıyor! Neuzübillâh şimdi düşüp ölecek, ahrete imansız gideceğim, diye inledi.

Yabanî adamlar dümbelek çalarak oynaya zıplaya burnumuzun dibine kadar yanaştılar.

En önde yürüyenlerden birinin kulaklarında, burnunda, çenesinin altında, gerdanını saran kemik parçalarının çokluğuna bakarak, reisleri olduğunu kavrayabildim. Hepsi de bizi ovada besili kaz sürüsüne rastlamış aç kurtlar gibi biraz şaşkın, biraz sevinçli tepeden tırnağa süzüp duruyorlardı. Pala Hüseyin çenesini tutamadı, emrimi dinlemeyip mırıldandı:

- Herifler bizim neremizden yemeye başlayacaklarını düşünüyorlar, Kelle başını sıkı tut!

Sencivanoğlu / 49

Onun sesi yabanîlere cesaret verdi. Reisleri yürüdü. Hafız Ali'nin kıvrık, kumral sakalına yapışıp hırsla çekti. Canının acısından Hafız'ın gözlerinden çakmaktaşı gibi kıvılcımlar sıçradı:

- Bre Firavun! Çek elini! diye haykırdı. Pis parmaklarıyla sakalımı kirlettin kâfir!

Reis'in iki bileğine birden ellerinin yan taraf larıyla birer kılıç çekti. Fakat yabanîlerin reisi Türkçe bilmediğinden aldırmadı. Sakalını kurtarmak için Hafızın kollarına indirdiği tokatları da pek sıkı bulmamış olacak ki, aldırış etmedi. Sinek konmuş manda kuyruğu gibi silkindi.

Yürüdü, benim saçlarımı da çekmeye başladı. Arada bir, tek heceli gülünç seslerle konuşmak istiyordu.

Anladım ki yabancıların henüz bizi yemeye niyetleri yok. Her halde, kumral düz saç ve sakalımızı ipekten yapılmış takma bir süs eşyası sandıklarından çekiştirip, araklamak istiyorlar...

Bu yabancı adamlar, kendilerinden başka Sudanlı fildişi ve esir tüccarlarını da görmüşlerdi. Ama bizim gibi bembeyaz derili, sarı saçlı, hele mavi gözlü -Hafız çakır gözlü idi- adamlara ilk defa rastlıyorlardı.

Bu yüzden, yemin billâh vallah ne eylesek, ne söylesek saçlarımızın, rengimizin anadan doğma olduğuna inanmıyorlardı. Bugünden sonra ne zaman bir yabancı avulbaşı ile karşılaşmış olsam ilk iş saçlarımı çekiştirirler, yerinden sökemeyince boya sandıkları beyaz rengimi silmek için derimi kazımaya uğraşırlardı.

Fakat bu yabancı diyarlarda yolculuğumuz uzayıp da günde birkaç yabancı kabile ile karşılaşınca bu deri ve saç yoklama hastalığı, işin tadını kaçırdı.

Bu yoklama hastalığını saray zuraforları gibi sıraya ve nizama koydum.

Bir kere saç ve deri yoklama işi ancak sabahlan güneş doğarken içimizden bizim seçeceğimiz yalnız bir kişiye yapılabilir.

Büyük kabile reisleri bu bir kişinin saçını çekip tartaklayabilirler, yalnız büyükler büyüğü reisleri temiz bir kaplan derisiyle rengimizin boyama olup olmadığını deneyebilir.

50 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Soyu, sanı belli olmayan yabancı adamlar bizi uzaktan seyredebilir -Bizim ayı, maymun seyrettiğimiz gibi- fakat yanımıza yakla-şamazlar...

Bu ilk karşılaşmada saçlarımızla derilerimizin yoklaması işi bitince, reisleri başladı tek tük sesler çıkarmaya. Yeni konuşmaya başlayan bir çocuğun mırıldanmalarını andıran bu çığlıklardan bir şeyler çıkaramadık.

Ellerimizi kaldırıp belki Arapça bilirler ümidiyle:

- Lâ vallah, dedim. Fakat benim elimden geldiği kadar şirin görünmek için sırtımama aldirmayıp reisleri ve üç adamı "Ne oluyoruz?" demeye kalmadan "Hop! Hop! Hop!" deyip sırtımıza bi-nivermesinler mi?

Kayış gibi uzun ve kuvvetli bacaklarıyla de kollarımızı sardıklarından, Hafız, Pala ve ben kundağa vurulmuş çocuklar gibi bir eyyam donduk kaldık. Hafız o kadar sersemleşmişti ki; bayram yerinde sırtına çocuk binen -sözüm ona- acemi bir sipa şaşkınlığı ile bir sağa bir sola koşuyordu. Ne de olsa serde korsanlık var.

Hele Kelle:

- Reis, herifler bizi Marsıvan eşeği niyetine kullanacaklar! diye benden gördüğü oyunu tekrarlardı, sırtındaki yabancıyı yere attı. Fakat gel gör yoksul Hafız önce bir eyyam solucan yutmuş şaşkın kazlar gibi selâtiselm getirerek:

- Allahüekber! Sallialâ ve seyyidina Muhammet!.. Yarap medet! diye haykınıp arkasındaki yabancı ile birlikte koştuktan sonra, dermansız kalıp Peygamberimiz hazretlerinin mübarek develeri gibi kendiliğinden yere çöktü. Yoksul Hafız'ın korkudan ödü patlamış gibi yüzü yemyeşil olmuştu.

Artık olan olmuş, ok yaydan fırlamıştı. Reislerini yere sermemle birlikte atıldım. Hafız'ın sırtındaki yabancıyı sidikli ensesinden tuttuğum gibi kaldırıp arkadaşlarının arasına fırlattım.

- Uvay! Uvay! diye yabancı ördekler gibi bağırarak birbirlerine girdiler. Tam sırası idi.

Ben de maymunlardan gördüğümüz gibi bağırarak sarmaşıklardan birini tuttum, bir levent çevikliğiyle yanımdaki ağacın doruğuna, bir solukta çıkıverdim.

Sencivanoğlu / 51

Koca Akdeniz'de dağlar gibi kabaran dalgaları iplemeyip yağlı gemi serenlerine çıkmaya alışık yoldaşlar için, bu ağaçlara tırmanmak işten bile değildi.

Daha yere yıktığımız yabancılar kendilerine gelmeden ben ve yoldaşlar sarmaşıklara sanlıp ağaçların doruklarına yerleşmiştik bile.

Kelle ayağımızın yerden kesildiğini görünce:

- Vay ölüsü kandilliler! diye kahkahayı bastı. Az daha dişimizi sıksak, herifler bizi Marsıvan eşeği gibi gem takıp süreceklerdi.

- Sencivanoğlu! dedi, bir daha tedbirden akıldan söz açma, bu yabancılar ancak sopadan anlarlar. Bak, reislerini yere vurduğumuz ne iyi oldu.

Kelle'nin sözü bitmeden yerliler aralarında toplandılar, bir şeyler konuştular. Biz "Her halde bizden ürküler" derken, bir de ne görelim. Yabancılar bize taş çıkartacak bir çabuklukla

ağaçlara tırmanmıyorlar mı? Onlar yanımıza gelmeden hep birden sarmaşıkları bir ip gibi kullanarak karşı ağaca uçtuk.

Fakat yüzlerce yabanî, maymunlar gibi çığlıklar atarak peşimizden sarmaşıklarda sallanarak bize doğru yaklaşmaya çalıştılar.

Yerde kalan arkadaşları da bizim yakalanmak üzere olduğumuzu görünce habire hora tepip şarkılar, söylüyor, bayram ediyorlardı. Anladım ki bizi yemeyi akıllarına iyice koymuşlar. Kurtuluş yoktu. Ya olduğumuz yerde kalacaktık, arkamızdan gelenler bizi enseleyeceklerdi. Ya yere inecekler, o zaman da yerde hora tepenler bizi kazana atıp pişireceklerdi. Karşıdan bizim bulunduğumuz ağaca doğru köprü gibi uzanan sarmaşığın üstü pıtrak halinde yabanî adamlarla dolmuştu.

Tam en öndeki bizim tarafa geçerken:

"Güm!" diye bir tüfek sesi ormanlar içinde sakladı. Sayısız yabanînin üstüne bindiği sarmaşık dalı baş tarafından koptu. Boşlukta saat rakkası gibi sallanmaya başladı.

Kelle Bekir, tam en uçtaki yabanî bizim ağaca değmek üzereyken tüfeği ateşlemiş, dalı kopartmıştı.

Ömürlerinde ilk defa tüfek gören yabanîler gök gürültüsünü andıran sesini duyup ateşini, hele havada sallanan arkadaşlarını görünce büsbütün şaşırıp dondular.

52 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Az önce bağırıp çağıran, şarkı söyleyen sanki onlar değildi. Kopan sarmaşık dalı, selâtin camisi saat rakkasları gibi, gökle yer arasında hâlâ gidip geliyordu...

Üstündeki yabanîler, korkudan güz kargaları gibi bağırıp çağırıyor, arkadaşlarından medet umuyorlardı.

Kelle:

- Ölüsü kandilliler, dedi. Bağırın bakalım, Türk korsanlarını davul, dümbelek, şarkılar arasında yemek ne demekmiş? Şimdi anlarsınız!

Sonra kabağını da çıkarıp aldığı barutu üfledi. Tüfeği bir daha ateşledi.

Dal bu sefer dibinden koptu, üzerindikilerle birlikte "Hurr" diye yere uçtu.

Tüfeğin ağzından şimşek gibi çıkan ateşler, Kelle'nin uzaklara bile erişen nişan gücü, yabanîleri öyle bir yıldırıldı ki bağrışa çağrışa iki-üç yüz adım öteye kaçtılar.

Kelle:

- Hergeleler! dedi. Bir daha yaklaşırlarsa alimallah kafalarını patlatırım.

Ben Kelle gibi düşünmüyordum.

- Kelle! dedim. Bunlar tüfeğin ne olduğunu anlayamadıklarından korktular. Şimdi biraz sonra gene saldıracaklar.

Fakat yabanîler bizi uzaktan avlamayı maslahata uygun bulmuş olacaklar ki bu sefer de çevremizde sıra sıra ateşler yakmaya başladılar. Ve bir daha tüfek menziline yanaşmadılar.

Hafız heyecandan tükürüklerini saçarak:

- Aman Sencivanoğlu! diye haykırdı. Herifler bizi İbrahim Aleyhisselâm gibi diri diri yakacaklar.

Kuru ağaçlar birden çıra gibi tutuşup bize doğru yıkılmaya başlamaz mı? Pala:

- Bre Sencivanoğlu, dedi. Böyle çingene hindisi gibi ütölenecek miyiz? Ne duruyoruz yahu? Sencivanoğlu / 53

Benim de tepem atmıştı, gayri tedbiri kim düşünür? Hafız'a:

- Hoca, herifleri temizleyelim mi? dedim. Katilleri vacip midir? Hafız gözü pek bir leventti.

Sultan huzurunda fetva veren bir

şeyhülislâm edasıyla ağaca daha iyice bağdaş kurup yerleşerek:

- Bu kâfirlerin elinde, eli-kolu bağlı kavrulacak değiliz ya? dedi. Vuruşalım. Nefsimizi koruruz. Kitapsız kâfirlerin katli vaciptir. Nola?

Tüfekleri doğrulttuk.

- Önce ormanı tutuşturanları temizleyelim, dedim. Herkes kendi karşısındakine nişan alsın.

- Alesta, ateş! diye bağırma ile birlikte dört tüfek birden patladı. Dört yabanî ellerinde ateş dalı, beyinlerinden vurularak, gık bile diyemeden yere serilip, kuyruğu titrettiler.

İkinci yayılım ateşi ormanda yabanî komadı alimallah; ahlaya vahlaya, ağaçların arasından kaçtılar. "

Tam sırası idi:

- Toplan! diye haykırdım. Hemen ağaçlardan yere kayarak koşar adım yoldaşları bıraktığımız yere geldik.

Abdülkerim, Cana ve diğer yoldaşlar bizim koşa koşa geldiğimizi görünce meraklanarak onlar da bize doğru geldiler. Hafız Ali:

- Kâfirleri gördük... Yamyamları gördük! diye haykırdı. Abdülkerim:
- Yamyam da nedir? deyince Pala Hüseyin:
- İnsan eti yiyen Zenciler! dedi. Kuyrukları vardı, renkleri de kirli kara.

Abdülkerim düşünceli:

- "Yamyam" diye buralarda bir kabile tanımıyoruz, dedi. Başımızdan geçenleri anlattık.
- Bunlar "Şiloklar!" dedi. Çok kavgacıdırlar. Buralara yabancı kabile sokmazlar. İçlerinden birkaçını öldürmekle iyi yapmadınız. Çoğalıp yolumuzu kesecekler şimdi... Hemen yola çıkıp kendile-rinde kurtulalım.

54 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Arı beliyesinden henüz kalkamayan yoldaşları da, kayıklara yükleyip yola düştük.

Daha şöyle böyle bir çeyrek saat gitmeden ırmak tekrar iki kola ayrıldı. Abdülkerim bu kollardan birisine "Şobat", diğerine "Bahrülgazel" diyordu.

İki suyun birleştiği yerde ırmak biraz büyüyordu. Tam burada bir de kıyıya bakalım ki: "Aman Allahım!" beş yüzden fazla ufacak kayıklar peşimizden gelmiyor mu!

Abdülkerim'in yüzü sarardı:

- Bunlar sizin kurşunları yiyen Şiloklar! dedi. İnsan eti yemezler ama, sizin, birkaçını öldürmenizin de öcünü alacaklar herhalde. Hiç beyaz insan görmediklerinden sizi biraz daha seyredip bırakacaklardı. Onları öldürmeyecektiniz.

Kelle kızdı:

- Haydi oradan! dedi. Hafız'ın tırıs yürüyüşüne bayıldılar; bize eşek niyetine gem takıp kullanacaklardı.

Ben:

- Gevezeliği bırakın! dedim. Başa gelenle uğraşılmaz. Biz şimdi ne yapacağız, onu söyleyin?

Abdülkerim:

- Bunların kayıklarına "embaç" derler, dedi. Yirmi, otuz kamışı ekleyerek yaparlar. İçine en çok bir-iki kişi alır. Gelen kayak sayısı beş yüz kadar var, demek bin kişi bizi sarmak için birkaç dakika sonra burada olacak.

Ben:

- Kamıştan kayak çok enti püf ten olmalı? diye sordum.
 - Evet dedi. Karada gezerken herkes kayığını sırtında taşır. Siz bu büyük ve manevrası zor gemilerle bu binlerce insanı nasıl yenersiniz bilmem ki?
- Baktım, leventler bile bu bilmedikleri ırmak üzerinde, bilmedikleri kayıklar içinde, ilk defa gördükleri düşmanla nasıl başa çıkacaklarını düşünüyorlar.

Anladım ki, daha ilk karşılaştığımız bu cengi kaybedersek bizimle beraber gelen Müslüman fildişi taciri ve delilimiz Cana'nın

Sencivanoğlu / 55

da güvenini kaybedip bu yabanî diyarlarda, delilsiz, dilsiz tek başımıza kalacağız.

İşaret verip bendeki gemiye yoldaşları topladım:

- Aslanlar! dedim. (Anadolu uşağı "Aslan" sözüne dayanamaz. Hoş nerede ise aslanın da sahibisi ile karşılaşacaktık ya, ne ise.) Aslanlar! dedim. Daha gideceğimiz yolun başındayız. Artık hepinizin işin iç yüzünü bilmesi gerek. Pirî Reis'imiz, Mısır zindanlarında ecel teri dökerek bizim dönüşümüzü ve kurtuluş gününü bekliyor.

İlk karşılaştığımız şu zorlu yabanîlerden de belli ki, üzerimize aldığımız iş, öyle kolay kolay başarılı işlerden değil.

Feleğin her türlü kaza ve belâsı bizi bekliyor. Eski kitaplarda okuduğuma göre, periler, devler, yamyamlar diyarına doğru gittiğimiz her alâmetiyle belirdi.

Düşman sayısız, cenk meydanı dar. Fakat bizim kavga bilgimiz uçsuz bucaksız...

Tann'dan ümit kesilmez. Karadeniz cenkleri de böyle olur. Rus kâfiri, Volga ırmağından gelip şapka denilen ufacak sandallarla bizim kadirgaları sarar, eğer rüzgâr yolunda ise bin şapka bir kadirga ile başa çıkamaz.

Gemileri yelkene vurup şapkaların üzerinden ezip geçeriz. Uluç Ali reis oyunudur bu. Çok Rus kayığı batırdı Reis...

Eğer rüzgâr olmasa cengi kaybederiz, şimdi çok sert olmamakla beraber bir rüzgâr var.

Cenk tertibi şöyledir: Sancak direğe çekilsin, bu yabanîleri de bir kere Türk sancağına yaşmamaya alıştıralım. Hafız:

- Akdeniz'deki tek mil kâfirler, sancak-ı şerifi görünce yelken indirirler! diye haykırdı. Ve koştu, üzerinde Hazreti Ali Efendimizin çift ağızlı kılıcı "Zülfikâr"ın altın sırma ile işlendiği ve ayrıca Fatiha suresi il ayyıldız armalı sancağı geminin tek direğine çekti.

Sancak çekilince, Türk milletini yenecek kâfir zor bulunur şu kahpe dünya üstünde.

56 / Abdullah Ziya Kozancıoğlu

- Tüfekçiler bordalara yerleşerek. Küçük topları da ateşleyeceğiz ki, sesi ve alevi gözdağı olsun heriflere. Bordalara tırmanmak isteyenlere pala tersi ile aman vermezsiniz. Kayıkları hafif olduğu için, yabanîler su üzerinde fazla oynasın-mazlar. Gemilerimiz kayıkları ezerken, siz de kancalarla ezilmeyen kayıkları devirin. Öndeki gemide herkes toplanacak. Birinci gemimizi ele geçiremezlerse korkar, kaçarlar.

Leventlerin hemen hepsi benimle çocuk denilecek yaştan beri birlikte kavga etmiş olduklarından, emirlerimi hemen güvenle kavradılar.

Ön gemiye geçtik. Geminin provasını Kelle, ben ve Pala tuttuk. Sancak yanına Funda Mehmet, iskeleye Zibidi Hüseyin geçti. Ortaya cephanes ve eşyaları aldım. Hafız geriye kollamak için pupaya yerleşti.

Yabanîlerin kamıştan kayıkları bir ok gibi, suları yararak bize doğru yaklaşıyordu.

Ellerinde birer mızrak ve bir de kalkan vardı.

Bizim yelkenler de şişmiş, hafif olmakla beraber, hatırı sayılır bir rüzgâra kendimizi kaptırmış ilerliyorduk.

Yabanîlerin karadan koşuşan arkadaşları dümbelek, davul çalarak arkadaşlarını alkışlıyorlardı. Bizde ses yoktu.

Fakat arkada dümen tutan Hafız birdenbire coşmuş olacak ki:

- Allahüekber! Allahüekber! diye davudî sesiyle çengimizi kutlamak için tekbir almaya başlayınca kayıktaki Abdülkerim ve uşaklarının da Müslümanlık gayreti coşmakla, hep birden tekbir alıp ellerine balta, sopa, kılıç, Allah ne verdiyse geçirip bordalara yanaştılar. Kayıklar top menziline girince, ufak bile olsa, işe yarar toplarımız sancak ve iskeleden kayıklara ateş açtılar. Birdenbire parlayan barut, gök gürültüsünü andıran top tarrakaları, şimşek gibi çakan alevler yabanîlerin şarkı, dümbelek seslerini bastırdı, korkudan neye uğradıklarını şaşırmışlardı. Şimdi barut dumanından göz gözü görmüyordu.

"Ateş kes!" emrini verdim. Rüzgâr gücünün az ve esintili oluşu yabanîlerin işine yaramıştı.

Gemilerimizin yanına kanca takarak iki yan bordaya tırmanmaya çalışıyorlardı.

Sencivanoğlu / 57

Hemen biz de bordalara geçtik. Baktım ki, yabanîler cesaretle Avrupalı küffara taş çıkartacak kadar zorlu... Beyni patlamayan, kolu kopmayan gemiyi bırakmıyor...

Ama, biz böyle borda nizamı çengin ilmini onlardan iyi bildiğimizden birini bile güverteye çıkartmadan tepeledik.

Geriden Hafız'dan gelen her "Allah" sesinde bir yabanînin suya gömüldüğünü anlıyorduk. Bir yol baktım, Hafız elinde palası, kıçtan gelen bir yabanînin ense köküne bir iniyor, kafası uçan yoksul ırmağa yuvarlanırken Hafız da "Allah" diye bağıırıyordu.

Bu giriştiğimiz dere uğraşı çok zorlu olacak, belki de birkaç şehit verecek, üstelik tarihlere de geçmeyecektik. Fakat Cenabıhak, her vuruşta kendi adını anan Hafız'a acımış olacak ki birden yelkenler sakladı, rüzgâr hızlandı, yelkenler şiştiler.

Hız alan gemimiz, yabanî kayıklarını pırasa tarlasına girmiş bir dana hırsıyla biçip devirerek vardı, yıktı.

Bu an ırmağın üstü devrilmiş sandallarla, yabanîlerin başları yarılmış, kolları kopmuş cesetleriyle doldu.

Bu yabanîlerden birisiyle konuşup ileride başımıza neler geleceğini anlamak için hemen geminin arkasına koştum, denize dökülmüş olan yabanîlerden birinin kafasına sopa ile vurup sersemlettikten sonra, gemiye çekip aldım.

İlk defa bir yabanî Zenci ile karşılaşıyorduk. Çok uzun boylu i-di; gözleri manda gözü gibi ak renkte, saçları kıvrıkcıktı. Yüzünü -zahir güzel olsun diye- kesmiş, dilim dilim doğramıştı. Kalın alt dudağının altında yapışmış sivri bir demir parçası sarkıyordu...

Kollarında, bileklerinde, ayaklarında demir halkalar vardı. Rüzgârın yardımıyla Şilokları geride bırakıp gözden kaybolunca, önce düştüğümüz ölüm kuyusundan bizi kurtaran Tanrı'yı anmak için bir araya geldik; içimizde burnu kanayan bile yoktu.

Hafız elime sarıldı:

- Reis, dedi. Böyle suyunu, rüzgârını, soyunu sopunu bilmediğimiz diyarlarda, bu yabanîlere karşı öyle bir cenk usulü kurdun ki yoldaşlar seninle yola çıktıkları için Cenabıhakk'a şükrediyorlar.

58 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Hepimizin de gözleri yaşarmıştı, fakat kendimize ve birbirimize güvenimiz artmıştı.

Delilimiz Cana'yı çağırdım, esir aldığım Zenci ile konuşmak istediğimi söyledim.

Korkusundan ısıklı sıçanı gibi titreyen yoksulu karşıma getirdiler. Kamış kayığını devirdiğimiz zaman suya battığından sırsıklamdı. Pırl pırl çikolata rengi, çok ölçülü gövdesi, gücünü belli ediyordu.

- Adın nedir? diye sordum. Cana da ona sordu.

- Papi imiş, dedi.

- Neye vücuduna zamlık veya sığır tezeği sürmemiş? dedim. Cana, ona sormadan kendisi cevap verdi:

- Bu kimsesiz bir Şilok. Ancak zenginler sığır sidiği ve zamlık ile vücutlarını yağlarlar, bu fukaranın kül çamurları suda eridi, çıp-landı yoksul.

- Âlâ, dedim. Daha iyi olmuş. Sor bakalım bizden korkuyor mu? Sualimin cevabı:

- Çok! çok! oldu.

- Neden? dedim.

Cana bir şeyler konuştu ama bana söylemek istemedi.

- Korkuyorsa bize niçin saldırdılar?

- Sizi esir tüccarı sanmışlar, dedi.

- O ne demek? dedim.

- Bu yoksulların her sene kız ve erkek çocuklarını çalarak uzak diyarlara götürürler. Orada dana burar gibi zavallıları bağırda bağırta hadım eder, götürür, pazarda esir diye satarlar.

Biraz canım sıkıldı. Üzüldüm. Biz çok kan dökmüş, kavga etmiş, can verip can almış leventlerdik, ama suçsuz bir köyü basıp, günahsız güçsüz çocukları kaldırıp götürmeyi, hele sonra buracağız diye canlarını yakmayı o kadar insanlık dışı gördüm ki, Cana'ya:

- Sen de köyünden çalındın mı, Cana? dedim. İçini çekip:

- Evet! diye başını salladı.

Sencivanoğlu / 59

- Sonra?

- Sonra bir Müslüman beni azat etti.

- Bizim dinimizde köle azat etmek büyük sevaptır, dedim. Cana başka bir cevap verdi:

- Bu zavallılar bu yüzden insanlardan, yabanî hayvanlardan daha çok korkuyorlar.

- Sarayların ve konakların köle ve cariyeleri hep bu köylerden çalman çocuklardır demek.

Bizim saraydaki harem ağaları bunların kardeşleri öyle ise.

- Zenci iseler, evet!

- Korktuklarına değmiyor, dedim. Bunlar İstanbul'da köle değil, devletlû hükümdarın sarayında baş köşelerde otururlar, vezirlerden çok kızlar ağasının sözü geçer Dîvân'da.

Abdülkerim bu sözlere inanmamış gibi başını salladı:

- Bu zavallılar sizin gibi şeytana külah giydirecek kadar kurnaz becerikli insanlara nasıl baş olur da söz geçirirler? dedi. Şimdi göreceksiniz, ona kadar saymasını bile beceremezler.

Cenabıhakk'ın hayvanları insanlardan ayıran zekâ ve akıl vergisinden yoksun, hemen hemen yarı insan, yarı yabanî yaratıklardır.*

Devletlû hünkârın Harem dairesine dört-beş aylık uzak bir yabanî diyarda söylenmiş olmasına rağmen, Abdülkerim'in bu sözleri bizi çok düşündürdü.

Elimizde olmayarak çevremize bakındık. Funda Mehmet'in dilinin zembereği yoktur:

- Yahu! dedi. Şu İstanbul'u almakla çok kötü şeyleri de birlikte almışız. Sırf padişah

cariyelerine bekçilik etsinler diye Harem'e doldurulan bu hadım edilmiş zavallılar, her verilen doğru-yanlış emre "Eyvallah" dediklerinden, sultanlar bunların eliyle koca bir devleti idare etmeyi kendi çıkarlarına daha uygun görüyorlar. Bizlere gayri bu Osmanoğulları padişahlığında ekmek yok!..

Türk korsanlarının farkına varıp parmak bastıkları bu gerçek padişahların işine gelmemiş, yüzyıllar boyu memleketi kızlarağası denilen bu Zencilere idare ettirmişlerdir.

60 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Sözü kısa kesmek istedim, mübarek Nil suyu üzerinde koca Osmanlı padişahlığı davasını kime okutacak, kime dinletecektik?

- Yeter dedim, biz işimize bakalım.

- Sor bakalım Cana, dedim. Papi hazretleri bizden önce başka beyaz insan görmüş mü? Ben, "Hayır!" diye cevap beklerken, Papi başını sallayıp: "Evet!" demez mi! Bu cevap bizi çok sevindirdi. Yoldaşların izini bulmuş, belki de doğru yolda gidiyorduk.

Papi'ye beyaz adamların kaç tane olduklarını sordum.

Abdülkerim'in dediği çıktı. Papi sayı işini parmaklarıyla dahi beceremiyordu. Sonunda, Cana ne de olsa onları bizden daha iyi tanıyor; bir sürü kamış getirip Papi'nin önüne koydu. Papi bu kamışları her biri bir adam olmak üzere deste deste ayırdı.

Kamış ayrılıyor, deste bağlanıyor... Yığın çoğaldı. Ortada o kadar çok kamış toplandı ki, Kelle dayanamadı:

- Yahu! dedi. Biz de bu zavallıya uyduk. Reyyale gemisindeki yoldaşların sayısını çoktan aşmıştı bu kamışlar. Ama kamışla yapılan hesapta, o kadar incelik aramayalım. Tut ki Papi kantarın topuzunu kaçırmış da olabilir...

Papi'nin kamıştan, uydurulmuş...

(Sencivanoğlu'nun "Reyyale" adlı el yazması eserinin burasında yirmi sekiz sayfa eksiktir. Biz de eserin heyecanını bozmamak için bir şey eklemiyoruz.)

... Öylesine sık, öylesine karanlık bir ormana düştük ki, bizden önce, acep hiç bir insanoğlu buralardan geçmiş midir?

Göklere doğru yükselen, yüce ağaçlar öyle dal-budak salmışlar, geniş yapraklı sarmaşıklar dallan öyle bir kaplayış kaplamışlar ki, gökyüzünü görmeden, saatlerce yol alıyoruz.

Nereye gidiyoruz? Nereden geliyoruz? Sonumuz ne olacak? Hiç bir şey bilmiyoruz. Buralarda at, katır gibi yük taşıyıcı hayvanlar barınamadığından eşyalarımızı encik, boncuk ve boğaz tokluğuna kandırıp tuttuğumuz hamallar başlarında taşıyorlar. Sıcaklığın zorundan hepimiz cıvıllı olduk.

Sencivanoğlu / 61

Kervanı, her an karşılaşabileceğimiz yabanî insan ve hayvanlara karşı korumak için, şöyle bir düzene sokmuştum:

En önde, bizden otuz adım ileride, sancağımızı çekmiş Funda Mehmet ve tüfekleri tetikte iki yoldaş gidiyordu.

Renkli ve gösterişli sancağımızın iki faydası vardı: Biri, yabanîler, bu sancağın zorlu bir düşman belirttiğini anlayacak, Akdeniz'de kâfir korsanlar gibi daha onu görür görmez çözülecekler; ikincisi de Türk leventlerinin sancağa karşı olan sevgi ve saygıları yüzünden, kimseleri yanımıza yaklaştırmayacakları düşüncesi...

Funda'nın arkasına on beş yerli okçu koymuştum. Onlar Fun-da'dan ve bizden çabuk düşman kokusu alıyor ve oku yapıyorlardı.

Okçuların arasında tüfek, cephane ve içinde ağırlıklarımızın bulunduğu sandıkları taşıyan hamallar gidiyorlardı. Yanımızda onar adım açıktan iki gözcü, ortada biz, bizim arkamızda da oklarını germiş on okçu daha artçı olarak yürüyordu.

Böylece savaş düzenine girmiş bir korsan donanması gibi, gece-gündüz demeyip tetikte yürümek, değme babayiğitin yapacağı iş değildi, doğrusu.

Yalnız ormanda yol bulmak şöyle dursun, doğru dürüst bir geçit bile bulunmadığından, bazen tek kolda arka arkaya gidiyorduk.

Bu yüzden kervanımızın boyu, hemen hemen bir fersahlık yol tutuyordu.

Arada bir yolumuzu koca minarelerin boy ve kalınlığında devrilmiş ağaçlar gelip kesiyordu. Islak, yosunlu olan bu ağaçların üzerine tırmanıyor, öbür yanına aşıyorduk.

Hüseyin'in:

- Bu meret yabanî memlekette, leventten başka insan dolaşa-maz, mizana direğine çıkar gibi kaygan ve sarp yollar... demesine aldırmadan benim bile günde en azından altı kere çıplak ayaklarım kayarak, yere yuvarlandığımı söylersem, varın siz nereye gidiyoruz anlayın.

62 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Bu zorluklar, bu insana ürpertiler, kötü düşünceler veren sessizlikler içinde ilerlerken Funda Mehmet'in acı acı bağırması bizi daldığımız âlemden uyandırdı.

Hemen yanına koştuk. Mehmet eliyle tepesi ormanın kubbesinde kaybolan yüce bir ağacın gövdesini gösteriyordu:

- Buraya bakın! Buraya! diye haykırıyordu.

Ağacın üstünde hançer ucu ile kazılmış şu satırları okuduk:

Ey ziyaretçi!.. Bu yazılar buraya hiç bir gün gelemeyecek olan senin okuman için kazılmadı.

Çektiğimiz cehennem azaplarını unutturur, belki bizi avutur diye bu ağacın gövdesine kazıdık. Sen! Yıllar geçip de bir insanoğlu olarak gelir de bu yazıları okuyabilirsen, bilesin ki Pirî Reis'in yoldaşlarından "Reyyale" gemisi leventleri buradan geçtiler. Kızıldeniz'de şapa oturup batan gemimizdeki üç yüz otuz tayfadan ancak, doksanı karaya çıkabildi.

Hafız Ali:

- Vah! Vah! Allahım sen hayatta kalanlara Hızır kulunu yetiştir! diye üzüntüsünü belli etti. Üç yüz küsur korsandan ancak doksan tanesinin karaya ayak basabilmiş olması hepimizin yüreğini ezdi.

Korsanlık mesleğinde, her uğraşta yoldaş kaybetmeye alışmış, her kavgada vurulup gitmeye hazırlanmıştık ama, böyle bir diyarda, yenebileceğimiz bir Portugal kâfiri önünden kaçmak için, kendi hallerine bıraktığımız yoldaşların başlarına gelen gönlümüzü paslandırmıştı.

Hafız Ali, ağaca kazılan yazıyı okumaya devam etti:

... Ardımızda ölüm kol olmuş geliyor. Kırıyı bırakıp şimdiye kadar hiç bir insanoğlunun ayak basmadığı bu yabanî ülkenin içerisine gizlenerek ilerlemek zorunda kaldık.

Sırtımızda taşıdığımız değerli yükümüzü de bırakamadığı-mızdan bu cehennem sıcağında aç, susuz, ne bulursak yiyip, ne bulursak içerek ilerliyoruz. Önümüzde ölüm. Arkamızda ölüm.

Sencivanoğlu / 63

Güneşin yürüyüş rotasına bakılırsa, denizden ve Mısır'dan uzaklaşıyoruz.

Düşman ve geçitler bizi gün batısına doğru sürüklüyor. Nereye gidiyoruz? Müslümanların koruyucusu Cenabı Rabbülâle-mîn elbette biliyor. Belki de halimize acıyarak bizi Iturtuluş yoluna doğru gönderiyor. Amin ya muin!

Bu yazıyı bu ağaca, dokuz yüz altmış Hicrî senesi Rebûlev-vel ayında Pirî Reis'in leventlerinden Yazıcızâde Mahmut ve yoldaşı Manisalı Isa Reis kazıdılar...

Ağaç üzerindeki yazılar burada bitiyordu. Hepimizin gözleri yaşarmıştı.

Bununla beraber, hani bizim de kimselere acıyacak halimiz kalmamıştı.

Biz de o biçim bir ölüme doğru gidiyorduk.

O gün için yoldaşların "önümüzde ölüm, arkamızda ölüm" diye kazıdıkları yazıdan bir şey anlayamamıştık. Meğer bu yazıların derinliklerinde ne korkunç esrar gizlenmiş de o rutubet, o sıcak ormanlar içinde sulanan beynimiz işleyip bize bu esran çözdürememiş.

Biz de onların peşinde, biz de yolumuzu kaybetmiş, mübarek Nil ırmağından ayrılmıştık. Günler geçiyor, Mısır zindanlarında bizi bekleyen Pirî Reis'in idam olunacağı saat yaklaşıyordu. Bu sefer ben öne geçtim. Yeniden yola koyulduk.

Sadık uşağım Papi bir gölge gibi hiç peşimi bırakmıyordu.

Kendisini ölümden kurtarmaklığım, bu zavallı Zenciye bana öylesine bağlamıştı ki, uyursam baş ucumda bekliyor, uyanırsam, isteklerimi gözümünden okuyarak yerine getirmek için koşuyordu.

Papi, bizden başka Kelle Bekir'in köpeği Fıstık'ın da çok işine yaramıştı. Yoksul hayvan hiç alışmadığı bu dikenli, sarmaşıldı ormanda, sıçramaktan halsiz kalmış, sıcaktan tüyleri de döküldüğünden, uyuz tazılara dönmüştü.

Papi, Fıstık'ı omzunda taşıyor, üstelik birtakım otları kaynatarak yaptığı merhemlerle yaralarını tımar ediyordu.

64 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Papi'ye göre "köpek" yabanî ormanlarda bizi yırtıcı ve sinsi hayvanlardan koruyacak duyguları olan bir koruyucu idi. O, bizim görmediğimiz düşmanları bizden önce kokusundan duyacak ve bize bildirecekti.

Nitekim Papi'nin dediği de oldu. Sırtında taşıdığı Fıstık bir kere doğruldu. Havladı, birdenbire fırladı, yere atladı. Fıstık'ın bu telâş bizi de ürküttü.

Daha "ne oluyoruz?" demeye kalmadan, Papi, bir ok gibi fırladı, köpeği ensesinden tutup geri getirdi.

Fıstık bağılıyor, çağırıyor, kurtulmak istiyordu.

Kelle Bekir yanımıza geldi. Artık tek-tük Türkçe kelime öğrenmiş olan Papi'ye sordu:

- Neye bağıyor bu hergele?

- Var!..

- Ne var?..

- Kağan var!

Hafız Ali koşup yanımıza gelmişti. Bu sefer o sordu:

- Kağan da kim?

- Seni yer!

- Çenen tutulsun, inşallah seni yer!

Cana'ya seslendim, koştu yanımıza geldi. Papi'nin tek-tük Türkçesi ile bu işin anlaşılacağı yoktu. Fıstık'ın telâşını gösterip:

- Ne oluyor? dedim. Cana:

- İleride kaplan var, demez mi? Şaşkınlık içinde:

- Kaplan olduğunu nereden çıkardın? dedim.

- Köpek telâşlandı, havlıyor.

- Köpekler yalnız kaplanlara mı havlar?

- Hayır, köpeğin telâşından önümüzde bir düşman olduğu anlaşılıyor.

Sencivanoğlu / 65

- Bu arslan olamaz mı?

- Aslan tek başına dolaşmaz. Bizim kokumuzu alır almaz da hep bir ağızdan kükreyeceklerinden şimdi bu ormanları inim inim inletirlerdi. Filler de daha gelmeden gürültüleri gelir, yerleri sarsarlar. Yalnız kaplan tek başına gezer, sinsi sinsi yürür. Birden avının üstüne atlar. Tetikte yürüyelim.

Tetikte yürümediğimiz an var mıydı sanki?

Tabancaları kurduk, koltuk altına aldık, tetikte yürümeye devam ettik.

Yalnız biraz daha açıldık, yerli yardımcılarımız mızraklarını havaya kaldırdılar. Ortada düşman yok. Biz kurulu kalmış gâvur çakmaklıları gibi tetikte daha şöyle otuz adım yürümemiştik ki, ormanın içinde çocuk sesi gibi ince, fakat acıklı bir ses çınladı. Bu sesteki korkuyu duyup da, tüyleri ürpermeyecek bir insan düşünülemez.

Deniz kavgalarından yabanî orman kavgalarına geçince, işte böyle yufka yürekli oluvermiştik. Hoş, sonraları her yoldaş kolundan budundan bir parçayı bir kaplan, bir timsah, hatta bir maymun ağzında bırakmaya başlayınca buna da alışıp kanıksadık gitti.

Çılgılığın geldiği yana koştuk, büyük bir ağacın gövdesine arkasını vc-miş, çırcıplak derisi kızarmış bir kadın avaz avaz bağmyordu.

Başımı yukarı kaldırınca ağacın üzerinde, atılmak üzere gerilmiş, gözleri kırmızı, parlak siyah tüylü iri bir hayvan gördüm.

Cana:

- Na! Pars, diye bağırdı.

Yerlilerden başka hepimiz pars hazretlerini hayatımızda ilk defa görüyorduk.

Gürültülü konuşmamızdan yabanî hayvan da bizi sezmişti.

Dudaklarını titreterek bir an için döndü, bizim gücümüzü gözleriyle de ölçmek istedi. Ağzında kanlı dişleri gözüküyordu. Başında kızıl kan lekeleri vardı.

Cana: "Na pars!" der demez, yerliler korkuyla sindiklerinden, yabanî hayvanla ben burun buruna kalıverdik.

66 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Beni gördükten sonra bir kere geriledi, dudaklarını titretti, avını elinden almak için geldiğimi sandı. Def olup gitmemi anlatan bir hırs içinde uludu. Sırtını kabarttı, onunla beraber benim sırtımdaki tüyler de kabardı. Eloğlu önce hayvan avında pişer, sonra insan avı ve kavgaya alışır. Gel gör ki bizi çocuk yaşta alıp korsan gemilerinde insan avına alıştırmışlardı. Ama böyle çevik, zorlu bir pars neresinden ve nasıl vurulur, ne görmüş, ne de duymuştuk. Ölüm karşısında insan beyni, zembereği kırılmış saat yelkovanı gibi boşalıyor.

Bütün bu düşünceler kafamda bir şimşek hızıyla geçti. Pars denilen yabanî hayvan da ilk defa gördüğüm bu beyaz adamdan korkmuştu. Hoş, Hûda bilir, ben de ondan, bilgisizliğim yüzünden korkuyordum.

Tabancayı doğrulttum. Bir vuruşta yere seremezsem, kadını bırakıp benim tepeme çullanacağını anlıyordum.

Fakat pars benim elimi uzattığımı görünce kendisine bir şey yapacağımı sezdi, bir yay gibi bana doğru havada uçtu. Besmele çekip, Hûda'ya güvenerek tetiğe bastım.

Yerli hamalların, çıplak kadının ve parsın çılgınlıkları arasında gökgürültüsü gibi bir tarraka ormanı inletti.

Pars havada bir takla attı, sırt üstü ayaklarımın dibine ipi kesilmiş yelken bezi gibi seriliverdi. Önce gerindi, tımaqlarıyla toprakları kazdı, sönmek üzere olan gözleriyle kendisini kurtarmam için bana yalvardı, inledi, öldürürken acılamak bilmeyen bu yabanî hayvan, ölüm sırası kendine gelince köpekleşiyordu, sonra birden katıldı, kaldı. Gebermişti.

Bu ana kadar korkusundan sesi çıkmayan Fıstık, parsın kuyruğunun titrediğini görünce, havlayarak çevresinde koşup sıçramaya başladı.

Fakat yerli hamalların sevinci Fıstık'tan aşağı değildi. Böyle pars gibi yırtıcı ve çevik bir yabanî hayvanı, elimdeki silâhla daha havada iken yere serebilmem, onlarda bana karşı hem derin bir saygı, hem de garip bir korkunun uyanmasına yol açtı.

Sencivanoğlu / 67

Papı, koşup yanıma geldi. Bana sevgi ile bağlı uşağımın artık bu sevgi ile birlikte korku ile de sarıldığını bakışlarından sezdim.

Parsın yere yuvarlandığını görünce Kelle Bekir elinin tersiyle bıyıklarını sildi:

- Yaşa Reis! dedi.

Fakat bu anda yerli hamallarımız arasında bir kaynaşmadır koptu.

Papı:

- Geliyor!., geliyor!., diye bulunduğu yerde korkudan tepinip zıplıyordu. Parsı öldürdüğüme göre daha zorlu ve korkunç kim ve nereden gelebilirdi?

Birden ne göreyim, şöyle yirmi adım ötemde bir pars daha durmuyor mu?

Bu yeni gelen sevimli dostumuz, Öldürdüğümden daha kabadayıcı ve daha tetik gözüküyordu.

Pala Hüseyin:

- Duyan geliyor, hey babam, dayan Sencivanoğlu! Evlere şenlik ne de sevimli yavrular, diye alay etmek istedi ama benim yüzümün gülmediğini görünce elime baktı, işi çaktı...

Tabancalarımı demin yerde yatanın kafasına boşalttığım için elimde silâhım yoktu. Hani enayiye Cenevizli korsanlar bir, bu yabanî hayvanlar iki, daha duruşundan seziyorlar.

Her kavgada yüzlerce levendi bırakır, Cenevizliler hep birden bana saldırırlardı. Bu ormanlarda da bu yabanî hayvanlar hep beni seçiyor, üstüme geliyorlardı.

Abdülkerim:

- Ölenin dişi! Aman dikkat Reis, daha yırtıcı ve zorludur, diye bağırdı ama, elden ne gelir? Eğilmeme kalmadan dişi pars "hır-rr" diye üzerime yaylanıverdi.

Tepeme, yelken bezi kapanmış gibi üstümde dişi pars yere yuvarlandık. Bereket, karakucak güreşinde pişmişiz, düşerken üstte olmaya çalıştım. Sağ dirseğimle iki ön ayağını iterken, sol elimle gırtlığına sarıldım.

68 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Deprendi, kurtulmak için kendisini geri attı, elimi boşaltmadan ben de onunla birlikte yuvarlandım.

Parmaklarımın bütün gücü boğazının kaypak ve tüylü oluşu yüzünden onu boğmama yetmiyordu.

Tekrar deprendi, elimden kurtulacaktı. Kurtulur kurtulmaz da tepeme yüklenecekti namussuz.

Bu düşüncemi sezmiş olacak ki Pala Hüseyin:

- Reis tut! diyerek kamasını bana doğru fırlattı, sağ dirseğimi sıyırmamla, kamayı daha havada iken kapıp dişi parsın sırtına saplamam bir oldu. Yabanî hayvan akıl erdiremediği ve ummadığı bu çeliği sırtına yer yemez öyle korkunç bir şekilde uludu ki ormanda ne kadar kuş varsa korkudan pır diye uçtular.

Aynı anda Funda Mehmet de atıldı, ense kökünden dişi parsı şişledi ve benim kucağımdan çekti aldı.

Bir anda yerli hamalların sevinç ve alkış sesleri ormanı sardı, hep birden koşup önümde topraklara yüz sürüyor, kendi göreneklerine göre beni alkışlıyorlardı.

Pek keyfim yerinde değildi ama, bu yabanîlere yorgunluğumu sezdirmemek için dişlerimi göstererek bir topukta dalgadan sıyrılan kalita serenleri gibi ayakta dikiliverdim.

Abdülkerim:

- Aleyke avnullah ya Hazreti Ali, diye haykırarak gelip elimi öptü. Böyle pehlivan, Hazreti Ali'den bu yana gelmedi. Hem erkek, hem dişi parsı bir solukta öldürdünüz.

Bu sırada ölen parsları yoklamak için yanlarına giden Papı'nın acı acı uluduğunu duyduk. Acep Pala'nın dediği gibi Sencivanoğlu'nun ormana girdiğini duyan ne kadar pars varsa buraya mı geliyordu.

Yanma koştuk. İlk vurduğum parsın düştüğü yerde bir çukur vardı, çukurun içinde kıpkırmızı kesilmiş bir insan cesedi yatıyordu.

Yürümek isterken Cana kolumu tutup geri çekti:

- Bu, parsa benzemez, karınca, dedi. Mahvolduk, geri çekil Reis!..

Şaşkınlık içinde:

- Ne karıncası? diye sordum.

Sencivanoğlu / 69

- Kırmızı karınca. Bunlar hep birden dizi kolda gezer, uyurken veya yaralı iken bir file bile üşüşseler, yarım saatte filin yalnız kemikleri kalır. Kanını emer, etini kemirirler, yabanî hayvanların en korkuncu kırmızı karıncalardır, silâhla vurulmaz, öldürmekle baş edilmezler.

- Peki, ne yiyor bunlar?

- Her halde mezarda buldukları bir ölüyü yerlerken, leş kokusunu alan pars da gelmiş, mezarı deşerken, karıncaları görüp korkudan ağaca tırmanmış...

Boş bulunup:

- Peki ya kadın? dedim. Evet kadın, parsın parçalamak istediği kadın, o ne olmuştu?

Çevremize bakındık, kadın yoktu, kaçmıştı. Bu arama bize bir şeyi daha belirtti. Kelle Bekir de ortalarda yoktu.

- Kelle nerede? diye bağırdım. Kelle ortalarda yoktu.

Sağa seslendik yok, sola seslendik yok. Kelle yoktu. Funda Mehmet bunca felâketler arasında:

- Kelle gacoyu kovalamıştır, demez mü.

Hani olmayacak şey değildi. Kelle dişi olmak şartıyla, hele iki tek de çakarsa pirelere bile eyvallah diyecek kadar kadın düşkünü idi. Aylardan beri ilk kez bir dişi görüyorduk.

Daha Kelle'nin derdi bitmeden, Hafız:

- Ağaçta yazı var, Reis! demez mi? Sanki Reyyale'deki yoldaşlar kâtip kesilmişlerdi. Beş yüz adımda bir, ağaçlarda yazılarına rastlıyorduk.

Hafız okudu:

"Hüvelbaki. Mısır'a giderken kâfirler elinde şehit olan Türk korsanı Antalya'h İlyas Memi ruhuna fatiha."

Hak kabul etsin, ellerimizi açıp, Antalyalı yoldaşın ruhuna birer fatiha yolladık, birden Kelle Bekir çıkageldi.

Funda Mehmet hırsla:

- Kelle, kariyı nettin? diye sordu. Utanmadın mı kâfir? Bunca dert can arasında gaco peşinde koşmaya?

70 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Kelle kızgın, fakat yorgunluk ve sıcaktan bitkin:

- Karı namussuzu kaçtı, dedi. Buraları bir geyik gibi ezbere biliyor, bir geyik gibi de sığıyor, koşuyor.

Pala Hüseyin:

- Yabanın karısından ne beklerdin ağa? diye sorunca: Kelle:

- Ne yabanı yahu? dedi. Karı Cenevizli, bilemedin İspanyol!.. Hep birden donup kaldık, ben şaşkınlık içinde:

- Tutamadığın kariyı nasıl İspanyol diye adlandırırsın? dedim. Kelle yere çöktü, çok yorgundu:

- Sen pars mı, kaplan mı, bu karın ağrısını vurup yere serince "Santa Mariya" diye bağırdı ve kaçmaya başladı. Sanki kaltağı sen değil de, Hazreti Meryem anamız kurtarmış gibi.. Ben de peşine takıldım. Frenkçe bildiğim bütün dillerle yalvardığını halde durmadı, arkasına bile bakmadan tüydü namussuz, bir elime geçerse...

Kelle'nin niyeti bozuktı. Pala şenlik olsun da, bu ağır ölüm havası dağılsın diye:

- Nideceksin? dedi.

Kelle, güneş başına vurmuş olacak ki:

- Yiyeceğim, dedi. Hem de pişirmeden.

Ağaçtaki yazı, "Kâfirler elinde şehit oldu" kelimeleri, Kelle'nin "Karı İspanyol'du" demesi artık önden, arkadan sarıldığımızı, hem yabanî hayvanlarla, hem kâfirlerle çarpışacağımızı gösteriyordu.

- Oturun hele, bir soluk alalım, dedim.

Kırmızı karıncaların korkusundan şöyle bir fersah yürüyüp, bir su kenarında yükleri yıktık.

Hafız:

- Reis, dedi. Canımız senin ve Piri Reis'in yoluna kurban olsun. Ama bir yol anlat, nereye gideriz? Ve ni ,in gideriz?

Gayri yoldaşlara bu Portugal kâfiri esrarını anlatmak gerekti. Sırtımı bir yüce ağaca dayayıp, Portugal kâfiri esrarını Piri Re-is'ten öğrendiğim gibi anlattım.

IX

Bu bölüm, Portugal kâfirinin Hindistan'da nasıl yerleştiğini beyan eder.

Akdeniz'de Türk korsanları tek kuvvet olarak kalıp da Mısır dolaylarına da yerleşince, Hindistan ticaretini ellerinde tutan Cenevizlilerle Venediklilere ekmek kalmadı.

- Kelle sordu:

- Hindistan'dan nemene ticareti yapar bu kâfirler, Reis?

- Hindistan'ın bir ticareti vardır ki, baharattır. Kâfir ahçıları sanatlarında ehil olmadıkları gibi, kestikleri etleri korumak için de baharat kullanırlar. Ezelden beri bu ticaret şöyle olurdu.

Hint'ten Arap korsan gemileri kalkar, Süveyş'e gelir, ondan mallar boşalır, develerle İskenderiye limanına ulaşır Ceneviz ve Venedik korsan gemileriyle kâfir eline giderdi.

- Bu yüzden zengin olmuş Venedik keferesi!

- Evet, fakat biz Mısır'ı alıp Akdeniz'de tek başımıza kol gezmeye başlayınca baharat ve ipek ticareti de bize geçti. Kâfir başka yoldan Hint'e geçit aradı. Portugal kâfiri Cebelitarık boğazının okyanuslar kısmında oturduğundan buradan geçip Hint'e yol arayan korsan gemilerini avlardı. Ceneviz, Venedik ve Türk gemileri sular Cebelitarık'ta ters aktığından okyanuslara açılmıyorlardı. Suları

72 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

yenip açılabilirler bile okyanus kıyılarında onları avlamak için bekleyen Portugal korsanlarına, limanlarından çok uzak denizlerde yorgun argın yem olurlardı.

Böylece Portugal kâfiri Akdeniz'e giremezken, Türk korsanları da Portugal sularından Atlas okyanusuna açılmazken, kâfir Hint denizi yolunu okyanuslardan bulmak, baharat ve eşsiz ipekli kumaşları kendi diyarına aktarmak için savaşa girdi.

Pala Hüseyin sordu:

- Kaç yıl önce bu savaş başladı, Reis?

Dayım Pirî Reis'ten öğrendiğim gibi cevap verdim:

- 130 yıllık tarihi var bu savaşın. Portugal kralı Birinci Con öldüğünde iki oğlu varmış, biri tahta geçince diğeri almış başını gün doğusuna (Afrika'ya) kaçmış, yıllar boyu deryada, karada başı boş gezmış... Afrika halkının altın, gümüş madenlerinin bol olduğunu görmüş. Adı Hanri olan bu kefare kardeşi ölünce memleketine dönüp tahta geçmiş, artık Afrika kıyılarına yerleşmeyi kendine iş edinmiş, bundan seksen yıl önce Madore (Mador) adasını bulmuş... Ömrü tükenip gebermiş, yerine geçen oğlu ikinci Con, Verda Bokador, yani kâfir dilince "Yeşil Burun" denilen yerleri geçip Senegal şehrini bulmuş, Azor adalarını bulmuş... Bunun da ömrü yetmemiş...

Hafız Ömer:

- Şahmeran hikâyesi gibi uzadı gitti, Reis, dedi.

- Daha başındayız... Düşmanımızı iyi tanımazsak ona göre sa-vaşamayız... Hele bir dişinizi sıkın, dedim. Geldik hikâyemizin zorlu yerlerine... Sonunda seksen yıllık bir araştırmanın kârı olarak Portugallı korsan Parsolomodiyas, Furtuna burnu diye ad koyduğu Afrika kıtasının ucuna kadar gitmiş, ama kâfirin gemileri batıp fırtına yüzünden bu burnu aşamamış... Kâfir kralı baktı gördü ki on beş yıl kimseler Furtuna burnunu aşmayı göze alamıyor, burnun adını Ümit burnu koydu. Sonunda inatçı kâfir, yüzyıl uğraşıp Ümit burnunu da dolaştı, üç küçük kalite ile Vasco dö Gama adlı bir zorlu korsan kendisine bir. Arap delil bularak Hint'in Kalküta limanına demir attı.

Sencivanoğlu / 73

Portugal'dan Hint'e yol açan kâfir Şap denizindeki sahilleri basıp soymaya kalkışınca, halkı "Bre medet Türk korsanları" diye bize haber salıncak... Osmanlı padişahı, Hadım Süleyman Paşa'yı Mısır kaptanı eyleyip Portugal kâfiri üzerine saldı.

Hafız sordu:

- Reis, sözünü balla kestim. Hindistan'daki Türkler bunca ırak denizden gelen yorgun, yoksul bir kâfirin haddini niçin bildirmedi-ler de bizi çağırdılar?

- Hindistan ülkesinin gün batısında oturan Hanlıklar hem küçük hem birbirleriyle kavga içindedirler. Mongol asıllı Cengiz Han torunları hanzadelerle, Türk asıllı Emir Timur'un torunları Mirzalar padişahlık davası için birbirlerini kâfire satarlar, bu bir; ikincisi, Portugal kâfiri ezelden deniz adamı ve korsandır. Askerlik gibi denizcilik de babadan oğula kalır bir sanattır.

Denizlerde bu kadar zorlu korsan olan Portugallar bile gördük ki yüz yılda ancak Hint'e varabildiler. Denizde ve karada kâfirin hakkından Rumî Türklerden gayrisi gelemez. Halbuki Hint sahillerine yerleşen Türkler iki nesil geçmeden denizci olmak şu yana, iklimin rutubeti ve sıcakların zoru ile kavgacılık ve baş olmak gibi değerlerini de kaybetmekte, yerliler gibi dünya nimetlerine sırt çevirmekte, pısrıklaşıp miskinleşmektedirler.

- Neden kâfirler Hint diyarının yalnız kıyılarında tutunabildiler?
- Hint içerilerinde halen Timur Han'ın torunu Hümayun Şah padişahlık etmektedir. Portugal kâfiri birkaç kere sınıdı ama karada henüz eski gücünü kaybetmeyen Türk askerlerinin torunlarını yenemedi.
- Peki Reis, bu Hadım Süleyman Paşa korsan mıdır ki Portugal kâfiri üzerine gönderildi?
- Hadım Paşa, adı üstünde, hadım edilerek sarayda Enderun'da Osmanoğullarına kölelik etsin diye büyütülmüş beyaz bir dönmedir. Elbette eski dini ve milleti hatırasını yüreğinde taşır. Portugalları korur. Bundan yirmi yıl önce Küçerat hâkiminin ricası üzerine Hadım Paşa Portugal kâfirini, kurduğu "Div" kalesinden atmaya gönderilmişti.

74 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Reis, soruma cevap vermedin. Türk korsanları kande idi ki bir kâfir dönmesi, kâfir üstüne kaptan olarak gönderildi?
- Hadım Süleyman Paşa Küçerat seferine gönderildiğinde Türk korsanları Barbaros kumandasında İstanbul'a varıp cihan padişahı Süleyman Han donanmasına el koymamışlardı daha. Hadım Paşa Hint seferine kalkarken Barbaros da sultanın ricası üzerine donanmasıyla Osmanoğullarına aynı yılda yardıma söz vermiş, fakat biz daha işe başlamamıştık. Osmanlıların emrine girmemiştik. Bu kaypaklara bir türlü ısınamıyordu Anadolu çocukları. İşte bu Hadım Süleyman kâfiri Portugal kâfiri üstüne sözde sindirici olarak gönderildi. Süveyş'te Hint amberi denilen kısa boylu ağaçlardan gayrisi yetişmez. Bu ağaçlarla acemi leventler elinde otuz kadar kadirga benzeri gemicik yaptı, donattı. Yemen sahillerine vardı. Aden hâkim Davudoğlu Amr "Müslümanların halifesinden bize yardım geliyor..." diye sahile koşmuş, fakat kölelikten devşirme bu kâfir tohumu, sözde Aden kalesine hâkim olmak için eski hâkimini kendi kadirgasının serenlerine asıvermiş.

Kelle Bekir kızdı:

- Bunca çektiğimiz bir hadım kölenin zulmünü temizlemeye yetmiyor. Demek Hint'te, Yemen'de halk bu zalimler yüzünden bizim gibi Müslümanlar yerine Portugal kâfirini tutar.
- Zülmü ile alıp yıktığı Aden kalesini, Hadım Paşa, Aden halkını dışarı sürüp yeniden onardı. Başına da kendi adamlarından Behram Bey'i hâkim koydu. Aden kalesinden kalkıp Portugal kâfirinin Hint kıyılarında kurduğu kalelerden Goya ile Kare kalelerini karaya er ve top çıkararak döve döve aldı. İçindeki kâfirlerden bin-tanesini gemilerin serenlerine asıp donattı. Bundan kâfirin ana kalesi olan bizim "Div", Portugallıların "Goya" dedikleri kaleye vardı. Buraya gelinceye kadar yollarda, -uğraş ilmini bilmediğinden-küçük kalelerde çarpışarak küçük işlerde askerini donanmasını yıpratmış oldu. Korsanlıktan yetişme bir reis olsaydı, küçük kaleleri bırakır, düşmanın ana kuvvetinin bulunduğu "Goya" kalesini yıkartı. "Goya" kalesinin üç yanı deniz, bir yanı karadır ve kâfir öyle sarp bir kale yapmıştır ki, Malta kalesi bunun yanında kayık gibi kalır. Hadım Paşa karaya yirmi bin asker döküp, topları da çıkarıp

Sencivanoğlu / 75

kaleyi dövmeye başladı. Donanmanın suyu ve erzakı tükenmişti. Yardımına gittiği Küçerat emiri Melik Mahmut'a, uşağına haber gönderir gibi, haber salıp ayağına çağırı ve askerlerine yiyecek göndermesini emreyledi. Uşakların ellerine fırsat geçince başkalarına efendilik tasladıkları görülür. Hadım Paşa'nın daha önce Aden emirini de gemisine çağırıp sonra sakalından, iki beyaz tel var bahanesiyle, gemi serenlerine asakoyduğunu Portugallar, Melik Mahmut'a haber vermişler, -"Biz yalnız bir kale yaptık. Osmā-noğlu, yardım bahanesiyle canınızı da, mülkünüzle birlikte alır. Aman sultanım dikkat," diye bir haber salmışlardı. Melik Mahmut, Hadım Paşa'nın adaletsizliğine ve haksızlığına inanıp bir hadım kölenin kendisini ayağına çağırmasına da kızıp ne yardım etti, ne de gözüne göründü. Burada donanma aç ve yapacak iş de kalmamış olmakla sersem Hadım Paşa gemilerini ve askerlerini alıp Mısır'a döndü. Bundan ötesi bizim çengimiz başlar. Hadım Paşa'nın yerli Müslüman halka zulmetmesi yüzünden Hint kaleleri gibi Aden kalesi de yeniden elden çıktı. İşte bu tarihten yirmi yıl sonra dayım Piri Reis'in kaptanlığı ile biz Aden'e ve Hint denizlerine Portugal kâfirini vurmaya gittik.

Hafız Ömer:

- Yoldaşlar yoruldu, Reis... Dinlensinler, dedi.

Türk korsanlarını çok iyi tanıdığım ve bildiğim için Portugal kâfiri esrarının sonunu başka keyifli bir günde anlatmayı uygun buldum. Korsan milleti tarih dinlemeyi değil, tarih yaratmayı sever.

X

Bu bölüm, Sencivanoğlu'nun bir yabanî karısı eliyle, kaçırıldığım bildirir.

Su kenannda yerleşip dinlenmekte karar kılınca Kelle'yi çağırdım:

- Kelle yoldaş, dedim. Uğraş düzeni üzerine dört bir yana gözcüler koyasın.

Kelle:

- Hayrola Reis? dedi. Bir şeyler mi sezdin?

- Sen gördün ya... Senin gördüğün kâfir karısı bize işarettir. Artık düşmanlar arasındayız. Ve onlar bizi görürler, biz onları görmemekteyiz. Portugal kâfiri peşimizde dolaşır gibime geliyor. Gözümüzü açalım.

Kelle gitti, ben yorgunluktan sütçü beygirleri gibi ayakta uyuyordum. Hemen gözlerimi yumup sızdım. Sanki iki fıçı sarıkız içmişim gibi başım dönüyor, gözlerim bir daha açılmamak üzere kapanıyordu.

Afrika'da geceler insanı âşık yapıyor. Gündüz sıcağın ağaçlar, hayvanlar, insanlar kıpırdıyacak güç bulamazken gece serin bir şarap gibi insanın iliklerine işliyor. Çevremizde garip, genzimi yakan, içimi kabartan bir koku var.

Esrar çeker gibi bu kokudan hem tiksiniyor, hem ciğerlerime çekiyorum. Kelle ile Pala uçkurlarına düşkün keratalar. Fakat ben

Sencivanoğlu / 77

ufak yaştan beri aylar, bazen seneler kadın değil, dişi bir keçi bile görmeden yaşamaya alışkınım. Ancak böyle kudurduğum geceler geminin mizana direğine tırmanır, göğsümü Akdeniz'in serin rüzgârlarına verir, başıma vuran ateşi söndürmeye çalışırım.

Ilık rüzgârlar, yanan başımı serinletir, kabaran aşkımı sindirir.

Bu meret memlekette, serinlik şu yana, rüzgâr bile yok. Ağaçlar, yapraklar deniz dibine oturmuş, kızgın kurşun külçeleri gibi kıpırdıyamaz. Sağa döndüm, sağ yanımdan terden sırsıklam, sola döndüm, solum yandı. Dışarıdan Kelle'nin sıtma görmemiş sesi... Yanık bir Anadolu türküsü ile Kelle de kendi ateşini söndürmeye çalışıyor:

incecikten bir kar yağar Tozar Elif, Elif diye Deli gönül sersem olmuş Gezer Elif, Elif diye.

Doğrusu, insan bu Afrika denen dünya cehenneminde Anadolu'nun yaz-kış tepeleri karlı dağlarını, bu dağların yumrusunda tozan karlı rüzgârları, tahta lülede durmadan akan yaylanın billur, serin maslak sularını nasıl da özlüyor. Olacak gibi değil. Ben de şöyle ağaçların bir seyrek yanına doğru gideyim, belki serinlerim, dedim. Serinlik yerine hamam halvetine girmişim gibi yapışık bir rutubet, gıplak gövdeme hamam havluları gibi sarıldı.

Fıstık beni görünce, havlayarak ayaklarıma atıldı. Köpek bile yalayacak bir şey arıyor, onun da sıcağın uzayan dilini ayaklarımda sezince tiksindim. Başıma gelmesini kestiremediğim alnıma yazılı belâyı kolaylaştırmak için olacak, bir tekmede uzaklara fırlattım. Yalnızca arkadaşlardan uzaklaştım.

Kelle'nin şarkısına, bu sefer çatlak çingene zurnasını andıran Pala'nın sesi de eklendi. Şarkılar iki koldan sürüp gidiyor.

Gemi gelir Bartın'dan Karlı da dağlar ardından, Çöldeki Arap ne anlar? Gül memenin tadından... ,

78 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Çöldeki Arap'ın gül memeli bir san kızın tadından anlayıp anlamayacağını, hoş anlamış olsa bile, dişi yaban eşeklerinin bile tutulması güç bu mendebur memlekette iki çift gül memeyi ağırlığınca altın verse bile elde edemeyeceğini kötü kötü düşünmeye başladım...

Kuruntu âlemi bu ya, buradan geçtim, iki gül memenin kantara vurulsa kaç altın edeceğini hesaplamaya, Oran şehrinde çattığım İspanyol karısının iki Cezayir karpuzunu andıran memeleri ile ölçersek bir define bile yetmez. Ya Marsilya'dan kaldırdığım Frenk kızının iki turunc kadar yuvarlak ve küçük memeleri? Onları? Onları kesemdeki altınlar bile zor karşılar... Derken aklıma Venedikli yeşil gözlü kâfir kız geldi. Acaba iki avcuma zor sığan uçları Beyrut muzunu gibi yuvarlak memelerini kantara vursak!..

Öyle anlaşılıyor ki sıcak başıma vurmaya başladı. Çıldırmak işten değildi. "Ulu Tanrım! Tekmil Portugal kâfiri hazinesini toptan iki portakal ağırlığında, iki gül Portugal karısı memesine değişirim" diye bol keseden atıverdim.

Hani Hızır Aleyhisselâm'ın yetiştirdiği mübarek sayılı saatler vardır, öyle günlerden, saatlerden birisine çatmışız zahir?! Duam daha dudaklarımdan çıkarken önce burnumun direğini Dır "hacıyağı" kokusudur kırdı.

Arkadan "pat! pat!" diye iki ses. Ürkmedim desem yalan olur. Karanlıkta dişleri ve gözleri fildişi gibi parlayan iki yaban karısı, biri sağıma biri soluma göktüler.

Afrika ormanlarında, sıcaktan kızgınlıkla edilen adağa karşılık gelecek hayır, iki Venedik bakiresi olacak değildi ya? Bunu verene de şükredip önce sağımdakine, sonra solumdakine selâm verdim.

Yaban karılarının göğüsleri ne Cezayir karpuzu gibi kocaman, ne de Portugal turunçları gibi ufacıktı. Tann'nın özene bezene yarattığı ölçülü, tartılı biraz keçi memesini andıran dört meme, dört Moğol kalkanı gibi yanaklarıma dayanmıştı ki, sağ elimle sağdaki-nin, sol elimle soldakinin birer göğsüne sımsıkı yapıştım.

Yaban karıları başladılar kıkır kıkır kıkırdamaya. Birisi, öpmek arzusu ile olacak, yanağıma yaklaştı. Dudağında demir kerpeten mi vardı neydi? Soğuk bir madenin dudaklarıma değdiğini duydum.

Sencivanoğlu / 79

Geri kaçmama kalmadan yaban karısı "Hart!" diye dudağımı ısırmaz mı?

Ben sevişeyim derken yamyam karıları beni afiyetle çiğ çiğ yiyecekler. Dudağımdaki acı ile beraber göğsüme sanki bir İspanyol kaması yemişim gibi içim ezildi, göbeğimin ortasına bir ağırdı, olduğum yerde kıvranıp kaldığımı hatırlayabiliyorum. Sonrası? Sonrası Gayya kuyusuna düşmüşüm gibi karanlık ve yakıcı!.. Elbette birliğine kurban olduğum Ulu Tanrım, Afrika çöllerinde yaban kanlarıyla işlediğim bu günah yüzünden beni cehennemine çekip götürdü.

XI

Bu bölüm, Sencivanoğlu'nun kâfir karısını nasıl keşfettiğini bildirir.

Kendime gelebildiğim anda aklıma gelenin başıma da geldiğine, cehenneme götürüldüğüme inandım. O hacıyağı kokusunu bin kere aratacak kadar keskin, gübre diyemeyeceğim bir uyuz k jpek kokusunu andıran bunaltıcı koku yüzünden elimi ağızıma kapadım.

Allah'tan Venedik forsalarında küreğe çakıldıkça pis kokular koklayıp yaşamaya alışmışız.

Yoksa çirkefe düşmüş ördek yavruları gibi bu kokulara dayanamayarak boğulup gitmek hiçten.

Niçin bayıldığımı anlamak için kendimi yokladım. Yara bere yok, dudağımda yamyam karısının diş izi sızıyor... Acaba bu meret memlekette, bir karı dişlemesiyle bayılacak kadar çürüdük mü?

Ellerime, kollarıma baktım, bağlı değil, bulunduğum kulübe karanlık, kamışların arasında mavimsi bir ışık gözüküyor. Ya sabah olmakta, ya ben tam bir gün baygın kaldım.

Düşmanlanm amma da kendilerine güveniyorlar? Sencivanoğlu'nu zincire vurmada, kilit altına koymadan tutacaklarına inanıyorlar.

Korktum. Artık kendi gücümde de işkillenir bir duruma girdim. Olduğum yerden toy bir levent gibi takla atarak dikildim. Şimdilik otuz yaban adamıyla başa çıkacak kadar diriylim.

Sencivanoğlu / 81

- Aslanı görmedim ama, diye düşündüm. O kara parslerden ikisini bir çırpıda pençelerimle paralayabilirim... Sanki bu sözlerim duyulmuş gibi kulübenin arkasında korkunç bir kükreme, yeri-göğü sarstı.

Turgut Reis'in kavga narasını geminin ambarında ve 11 yaşında ilk duyduğum gün de böyle tüylerim ürpermişti.

Bu kükreme ile birlikte birkaç yabanî kuş kanat çırparak hortlak çığlığı gibi sesler çıkarıp uçtular. Birkaç köpeğin korkudan titreyen havlaması... ve korkudan zırlayan yaban eşeklerinin iniltileri...

- Eh! dedim. Galiba kapımda aslanlar nöbet tutuyor. Hele bir deneyelim...

Kapı dedimse öyle kilitli, sürgülü bir kapı aklınıza gelmesin. İncecik kamış parçalarının, berber dükkânı sinekliği gibi sallandığı bir perde... Bu kamıştan tülleri itip dışarıya çıktım. Temiz havayı ciğerlerime doldurdum. Ay ışığında bir yaban köyünde olduğumu anladım. Daha "Acep ne oluyor?" demeye kalmadan yerden iki gölge yükseldi... Korkunç bir hırlama... Kıbrıs eşiği büyüklüğünde iki köpek... Belki de aslan?! İki yanımda belirdiler. Belimi yokladım. Silâhlarımı yattığım yerde ağaca asmıştım. Belimden hiç ayırmadığım saldırmamı da zahir ben bayılınca yamyam karıları uğru-lamışlar. Karanlığa gözüm alışınca iki yanıma tutan hayvanların birer aslan olduğuna şüphem kalmadı.

- Acaba beni ne tarafımdan yemeğe başlayacaklar? diye zevkleneyim dedim. Sağdaki fırlayarak sol omzu ile bana haddimi bildirdi, soldaki kuyruğunu vurarak bana rota çizdi. Böyle aslandan kılavuzla yol almak alnımızda yazılı imiş. Elimde olmayarak sendeledim. Aslanların arasında sürüklenmeye başladım. Ama bana aslandan yaver seçen düşmanlanm hoşuma gitmedi dersem yalan olur. Bayağı koltuklarım kabardı. Zokayı yutmuş lüfer balığı gibi

yalpalayarak yürümeye başladım. Bir meydana geldik. Sıra sıra kulübeler... Kulübe önünde sırkılar, sırkılar üzerinde... Evet sırkılar üzerinde henüz yemek sofrasından kalktıkları üzerinde parlayan ıslak lekelerden belli insan kafa ve kol kemikleri. Düşmanlarımla aslanlardan önce afiyetle beni kendilerine yemeklik diye seçtikleri

82 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

besbelli. Benim de karnım mı aklıktan guruldadı? Yoksa aslanlar mı homurdadı pek anlayamadım. Bir gürültü, duydum.

Kulübelerin içinden bir kadın sesi, garip, kesik kesik tek heceli sesler çıkardı. Mübarek hayvanlar gene homurdandılar. Kulübelerin içinden iki yaban kadını çıktı. Beni görünce sevimli; bilenmiş beyaz dişlerini göstererek sırıttılar.

İkinci bir kere dudaklarımı ısırtmaya niyetim olmadığı için ağzımı sımsıkı kapadım. Kaltakların azmış misk kedisi gibi kokan hoş kokuları tekrar burnumun direğini kırdı. Koştular, biri bir koluma, diğeri bir koluma girdi. Sünnetçiye teslim edilmek üzere götürülen bir şehzade gibi havada uçurarak beni kulübeye tıktılar. Aslanları da köpek azarlar gibi birtakım garip seslerle defettiler. Kızgınlığıma dayanamayarak bu karılarla sevişmektense, aslanlara yem olmayı daha çok canım çekiyordu.

Kadırga halatı gibi sert ve gergin vücutları bana değdikçe, hoşlanacağıma tiksiniyordum.

"Acaba beni ne için kaçırmışlardı?" Sorsam, dil bilmez yaban karıları büsbütün cıvır, mart kedileri gibi ensemeye binerler diye vazgeçtim. Önlerinde bir ateş yanıyor, ateş üzerinde bir et kızarıyordu. "Acaba insan eti mi?" diye düşündüm. Şekli kuzuya benziyordu. Belki de bilmediğim bir hayvandı. Karnım da öyle acıktı ki, bu sefer guruldadığını iyice duydum.

Hani insan eti değil ya, hıncır eti bile verseler yiyeceğim. Bana, tavuk gıdıklamasını hatırlatan bir sesle bir şeyler anlatıyor... Gözlerime ve karışık sözlerine bakılırsa beni pek yemeye değil, sevmeye niyetli namussuzlar... İleride de sırada daha altı karı var... Etti sekiz... Dışarıdaki aslanlar ne olmuştu acaba? Kim bilir? Kendimi bir sınadım. Ben bu karıları ekerim diye düşünerek fırladım. "Gecenin şerri gündüzün hayrından yeğdir." dedim. "Karanlıkta gölge olu»1, izimi kaybettiririm" diye düşündüm. İki elimin ayasını yere dayadım. Bir besmele-i şerif çekmemle birlikte yerimden "hacıyatmaz" gibi direnmem bir oldu. Yaban karıları benden daha çabuk kendilerini yere attılar ve çığlığı bastılar. Bir anda kulübenin dört bir yanından kırk-elli mızrak ucu kirpi dikenini gibi hışırdayarak uç gösterdi. Ne ya-. na baktıysam kurtuluş yok. Tekrar olduğum yere çöktüm. Ulu Tan-nm alnıma ne yazdıysa o olacaktı... Hacıyağı kokulan içinde kolumu

Sencivanoğlu / 83

başımın altına koyup sızdım. İki uyku bir yemek yerini tutarmış, karnım bir kere daha guruldâi...

Rüyalarımın bile şekli değişti. "Türk'ün karnı doyunca aklı uçkuruna gidermiş." Benim karnım acıkınca aklım işkembeme gitti. Cezayir karpuzu, Portugal portakalına benzettiğim yaban karılarının göğüsleri yerine rüyamda kendimi karpuz tarlalarında, portakal bahçelerinde yemiş uğrularken gördüm. Birkaç portakalı kabuğu ile birlikte yuttumsa da rüyada yuttuğum için kâr eylemedi. Kuruntu ve düya ile insanoğlunun karnının gurultusu dinmiyor. Ter, ter, susuzluk., sıcak omzuma bir el dokundu. Gayrı beni bu cehennemden Hızır Aleyhisselâm hazretlerinden başkası kurtaramazdı.

Doğrudum, karşımda çıplak bir kız gülerken bana bakıyor. Dudak-lanımı büzüp, kızı ıslak samana bakıp dana yavrulan gibi süzdüm...

Karnım c kadar aç, boğazım susuzluktan o kadar kurumuştu ki, km bu yamyamlar diyannda yiyebilirdim ama, güzelliğini gözümle olsun kantara vuracak durumda değildim. O da bu isteksizliği mi sezmiş olacak ki bana İspanyolca sordu:

- Amiral Majesteleri beni görmekten pek sevinmiş değiller gibi?

Can sıkıntısı, açlık... Karşılık vermeye bile gücüm yetmiyor. Dudaklarımı büsbütün büzdüm, sustum.

- Bir emriniz yok mu Majeste? dedi. Alay mı ediyordu acaba? Kimdi? Bu yaban diyannda ne arıyordu? Hele benden ne istiyordu?

- Karnım aç, ayrıca soğuk su da isterim, dedim. İstedğim şeyler bu yaban diyannda olacak, bulunacak şeylerden değildi ama, sormuştu, elbette çaresini de bulacaktı bu kâfir kızı.

- Şimdi... Emredersiniz Majeste, dedi. Dışarı çıkmasıyla balka-bağından yapılmış bir su kabı ile iki iri kavun ve içi sütlü cevizlerden devşirilmiş bir sofrayı önüme kurması bir oldu. Kabağı kaldırıp yanan başıma dayadım. Başım serinledi. Kavunları bir solukta temizledim. Cevizlere

saldırdım. Derken kabak testisini tekrar başıma diktim. Bıyıklarım üzerinde şebnemleşen soğuk su tanelerini elimin tersiyle sildim...

84 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- OhhhhL

Kızı alıcı gözüyle süzdüm. Hınzır kaltak sanki içimden geçenleri açık bir kitap gibi okuyordu. Karşıma bağdaş kurdu. Bu pozda yere oturunca kalçaları ve daha gizlenmesi gerekli günah yerleri beline sardığı ipek şaldan sıyrılıyor, büsbütün baş döndürücü bir durum sağlıyordu. Benim aklımdan geçip de burada size yazmaya arlandığım düşüncelerimi sezdiğini hayasızca bildirdi; fütursuz benim adımla söze başladı:

- Karnın doydu Sencivanoğlu. Şimdi karnı doyan her Türk gibi aklın oynasta. Beni de beğenmiş benzersin. Fiyatımı biçmeye çalışıyorsun. Adını, soyunu-sopunu ve seni nereden tanıyorum, diye düşünüyorsun? Hele burada ne arıyorum? Ama bunları sonra da öğrenebilirsin. Şimdi derdin, bir turfanda karpuz benzettiğin göğüslerimi avuçlamakta ve beni sırt üstü yere yıkmakta...

Vay namussuz karı, benim adıma bir eksiksiz konuşuyor, hem de aklımdan geçip de benim kendime bile söylemeye arlandığım kepezeliklerin tümünü sıralıyor.

Onu bana bir şey sormaya pek istekli görmedim. Fakat... Benim soracak çok şeyim vardı:

- Karı kısmı çok konuşur, anladık ama dedim. Hele bir soluk al... Benim de sana soracaklarım var.

Kendine güvenen bir amiral edasıyla:

- Bana sual sorulmaz Sencivanoğlu, deyip kesti.

Karnım doymuştu. Yamyamlar gibi onun vücudunda gözlerimi gezdirerek ağaçlarda sıra sıra asılı gördüğüm eti dişlenmiş kelleler gibi sırttım:

- Hele bir yol biz soralım da sen cevabı düşünedur. Ne bilirsin, belki ben de senin aklından geçenleri ve dahî geçecek olanları bilirim.

Birden irkildi, gözlerinde her kırıyı yere yıkmadan önce görmeye alıştığım korkuyu sezdim.

Fakat bu görüşüm ilk ve son oldu ve bu içinde aslanların, fillerin, ejderhaların kaynaştığı yaban diyarında beni bu karı Kelle'nin Fıstık'ı gibi kapısına kul etti, çıktı işin içinden.

Sencivanoğlu / 85

- Adın ne senin? deyip pek arzuladığını sanarak, kadirge arması gibi göklere başlarını dikmiş göğüslerine el attım. "Bana mısın" bile demedi. Ne korktu, ne hoşlandı, ne de çekindi. Evet en kötüsü hoşlanmadı bile.

Sencivanoğlu'nun bir kadının ince beline el atıp da ayazda kaldığı haritaya ilk defa çiziliyordu. Sarhoşluk anında bile olsa zorla karı sevmekten hoşlanmam. Buz tutmuş trinkele ipleri gibi, donan ellerimi geri çektim. Bu çekiş, Andrea Dorya'nın Preveze'de Hızır Reis'in karşısında geri çekilişi kadar umutsuz ve kalitesizdi. Karşılık görmedikleri için küsüp geri çektiğim ellerimi, çıplak kâfir karısı mağrur bakışlarıyla süzdü:

Şuna bak hele? Sevgi ve âşıkdaşlık işlerinde zoru sevmem, a-ma bana yüksekten bakılması da hiç hoşuma gitmez.

Kâfir karısı Havva anamız gibi çırcıplak gezindiğinden göğsüne el atınca çıplak tenine değmişim. Bu çıplak ten Hint kumaşları gibi ipekli, dağ suları gibi berrak ve serindi. Ama bir kere soğumuştum. Ölüme ilaç olacağını bilsem, gayri bir kâfir kızı beni ilgilendirmezdi. Bir kere soğumuştum. Kendini beğenmişliği beni soğutmuştu ondan.

Geri çektiğim ellerimi, kirli bir şey tutmuşum gibi belimdeki dona silip, yüzümü de deve diken iyalamış danalar gibi buruşturdum. Kâfir kız kıldan nem kapacak kadar alındı; kızdığını, soğuduğumu sezmiş olacak ki:

- Baka Sencivanoğlu, dedi. Her kuşun eti yenmez.

- Bilirim. Kargaya benzer bir halin var! Kara ve kuru. Ve sırttım. Önce kızacak gibi oldu, sonra caydı:

- Ben senin, Adalardan biner biner kaldırıp, teker teker koynuna aldığı yosmalara benzemem... Beni gönül rızasıyla de olsa, zorla da olsa koynuna alamazsın... Ben bir korsana boğazı tokluğuna cariyeye olacak enayilerden değilim. Bunu böyle bilesin ve rotanı da buna göre çizsin diye bağırıldı.

Bu konuşmasından anladım ki korsanlar, gemiciler halinden çok iyi anlamakta ve benim de kim olduğumu bilmektedir. Sırf alay olsun da eğleneyim diye:

86 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Yani sen mi beni kaldıracaksın? dedim. Padişah divanında vezir paylar gibi:

- Ha şunu hileydin!., dedi.

Benim kan kısmını; eksik etek, uzun saç, kısa akıl; adam yerine koymaya hiç de niyetim yoktur ve koymamışımdır da, alayın ardını kesmedim:

- Demek beni sen uğruladığına göre, sen emrettiğin zaman koynuna gireceğim?

Beni sümüklü böcek süzen bir hacı leylek edasıyla süzdü:

- Karnın doydu Türk korsanı, dedi. Şimdi, koynuna girecek avrat ararsın.

- Evet?..

- Çok mu merak ediyorsun koynuma gireceğin günü?

- Sorma.

- Hiç bir zaman.

- O ne demek öyle?..

- Yani bu şu demek ki sen benim koynuma hiç bir zaman giremeyeceksin.

Boş bulunup:

- Amma atıyorsun? dedim. Baban Portugal gemilerinde topçu muydu yoksa?

Soğuk bir cevap verdi:

- Hayır, amiraldi.

- Peki, babana ve dahi yedi ceddine küfretirmeden söyle bakalım, beni koynuna almak için uğrulamadın da ne diye kaldırdın öyle isem? Ben ne işe yararım ki?

Sonra birden acı acı güldüm. Başımı salladım.

- Ortada gülünecek ne var ki? dedi.

- Daha ne olsun, dedim. Sencivanoğlu'nu erkekler bitti de kanlar kaldırıyor. Ya dünyanın sonu, ya...

Sustum, o tekrarladı:

- Ya Sencivanoğlu'nun sonu.

Sencivanoğlu / 87

- Hayır! dedim. Senin sonun. Sen hiç Türk korsanlarını kavgada gördün mü?

Boş bulunup:

- Evet! dedi.

- Ne oldu?..

- Yenildik...

Elimin tersiyle bıyıklarımı sildim:

- Türk korsanlarının adını lekelememek için seni de yeneceğimi bilesin öyleysem, dedim.

- Ya yenemezsen?! diye alay etti. Tekrar, hayâsızca açıp serdiği gergin karnını, çıplak vücudunu gözlerimle yaladım.

- Yenemezsem yerim, dedim. Kulübelerin önüne senin de ka-fatasını asarız. Bu köyde moda.

Birden kaşları çatıldı:

- Şakaların pek soğuk kaçıyor Sencivanoğlu, dedi. Ben seni bu cehennemini serinletesin diye buraya getirttim, dondurasın diye değil.

- Yok canım? Sen bilir misin ki değil bir karı, Mısır valisi bile Türk korsanlarını ayağına getirtmez.

- Ben Mısır valisi değilim.

- Ya nesen ki? Söyle de adını sanını, soyunu sopunu bilelim. Belki sana inanır, ayağına kapanırsın?

- Onu da sırasında öğrenirsin. Şimdi soracak değil, cevap verecek durumdasın, haddini bil!..

- Ya bilemezsem?

- Açlıktan geberirken öğrenirsin.

- Tamam, oldu! Seninle aşıkdaşlık etmektense açlıktan ölmeyi seçtim. Beni rahat bırak, karşımdan yıkıl!

Bu karşılığımı hiç beklememiş olacak ki birden dondu kaldı.

- Kendine pek güveniyorsun Sencivanoğlu, diye bir aslan yavrusu gibi ince sesiyle homurdandı.

- Öyleyimdir! dedim.

88 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Gücüne mi güvenirsin?

- Kendimi beğenmişliğime... Ne aşk, ne aş, hiç bir şey beni köle edemez kapında... Beni saygıya çektiğine bakılırsa bir derdin var. Kuvvetimi mi kullanacaktın?

Bana cevap vereceğine başka bir sual sordu:

- Sen benim aslanları nasıl köpekleştirdiğimi gördün mü?
- Gördüm, ne olacak?
- Aslanların gücünü esir ederim. Elbette seninkini de. Kibrin, kendini beğenmişliğin bana sökmez.
- Ben aslanı denemedim ama, pars mı, leopar mı ne karın ağrısıdır, bu köpeklerden ikisini bir çırpıda hakladım. Aslanlar, kaplanlar benden korksun.
- Biliyorum, gördüm, demez mi? Açlıktan, sıcağın beynimin sulandığını o anda anladım. Bu kaltak, Kelle Bekir'in peşinden kovaladığı kâfir karısı idi. Güldüğümü görünce kızdı:
- Bir tertip aksi, lanet bir adam olursun. Bir tertip pişmiş kelle gibi sırtırsın, dedi. Şimdi ortada gülecek ne var da gülüp durursun?
- Sen o yaban ormanında ciyak ciyak bağırıp bizden medet u-man karı değil misin? dedim. Bozuldu:
- Ben olsam bile bunda gülecek ne var, dedi. Hem bana ikide bir "karı" deme, ben Senyoritayım.
- Hiç, dedim... Aklıma seni kurtarmamış olsam parsın nerene el atıp seni yemeye başlayacağı geldi de...Sonra benim gözümde sen hâlâ karısın... Biz, erkekle boy ölçüşmek isteyen, kendini bilmez hatunlara böyle ad koruz.
- Sen bana ad koyacağına benim sana koyacağım adı bekle... Süleyman Peygamber de her şeyin, insanların, hayvanların peygamberi, sultanı idi, ama bir Saba Melikesine kul oldu!..
- Senin Süleyman Peygamberin sarayı tahtadan yapılmış büyük bir handır... Türklerin padişahı Süleyman Padişah sarayını mermerden yapmıştır. Sarayında bir tane değil, iki bin tane Saba Melikesi cariyelik eder. 72 kralın, 40 diyarın hazinesi Süleyman Han'ın hazinesine akar.

Sencivanoğlu / 89

Kâfir karısı kızdı:

- Tarih derji mi vereceksin, korsan? diye sözümü kesti.
- Bizde korsan reisleri, pirlere ders almadan, yedi Frenk dili öğrenmeden muçoluktan, leventliğin her kolundan geçmeden, yedi gazada yedi kâfir amiralinin başını kesmeden reis olamazlar. Kerem et de sana değil, yedi ceddine ders veririm, hem yedi çeşit ilimden.
- Ne kadar kendini beğeniyorsun?
- Sen beğenmeyince bana da kendi kendimi beğenmek kaldı. İşte sözün gelişi bu ki, biz Türk korsanları bu yüce Süleyman Padişahın kapısında dahi kul olmayı kabul etmemiş, dik başlı, başımızın havasında, rüzgârın estiği rotada gezen serdengeçtileriz. Biz hürriyetimizi ne bir kaptan paşalığa, ne bir dünya hazinesine ve saltanatına, ne de...

Kâfir kızı sözümü kesti:

- Ne de bir aşk uğruna bir kariya feda etmezsiniz.
- Ha şunu bileydin.

Yürüdü, yürüdü inadına mı yapar, yoksa anadan doğma mı böyledir, bilemem, ince belini hiç kırmadan, kalçalarını meltem rüzgârına tutulmuş kadirge kasarası gibi bir sallayışı vardı ki, tekrar başımı döndürdü. İçimden: "Eğer ben de seni sırt üstü yere yıkıp, yetmiş yerinden dişlemezsem yedi ceddimi yedi bin korsan kalaylasın!.." diye yemin ettim.

O, pestankerâne, sözüm ona kamyştan kapıyı, birer yasemin dalı gibi narin elleriyle itti. Dagul dagul insanın genzine tıkılıyor-muş gibi garip bir öğürtü veren kilemelerle bir şeyler söyledi! İçeriye şöyle dört arşın boyunda iki yamyam giriverdiler. Bilmem benim boyumdan size hiç söz açtım mı? Ben sözde korsanların "Sırık" dedikleri cinsten üç arşın boyda insan azmanı namlı bir pehli-vanımdır. Fakat bu yamyamların yanında cüce gibi kaldım.

Yamyamlar önce kâfir kızına baktılar. Zifaf gecesi ömründe ilk defa gelin gören toy iki delikanlı gibi titrediler.

90 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

İçleri ak, kocaman gözleri baygın ve süzüktü. O zaman bu kaltağın aslanları vJ yamyamları güzelliğiyle büyülediğini çaktım. Sencivanoğlu ki yedi iklimde yedi bin gelin koynuna girip çıkmış, hiç bir güzelin ahım almayıp gönlünü karınca kararınca (?) hoşnut etmiş bir hergeleydi. Bu çeşit, karı cilveleri ona sökmezdi.

Bütün bu düşüncelerim, bir kuşun kanadını çarpması kadar kısa bir zamanda aklımdan geçti, geçmedi kâfir kızı beni gösterdi.

Yamyamlar uçları, Ceneviz kaması gibi bilenmiş dişlerini belirtip, gözlerini yuvalarında döndürerek beni de süzdüler. Niyetleri hiç de hoş değildi. Her halde etimin körpe olup

olmadığını kestirmeye çalışıyorlardı. Beni de kara gözlerim, çıplak kalçalarım için süzecek değillerdi ya! Gözlerim yamyamlarda, sordum:

- Bunlara ne biçim emir verdin güzelim?
 - Sana yelken indirtmelerini bildirdim.
 - Demek korsanlık ilminden de çıkıyorsun? Sen bilir misin? Bana ünlü İspanyol amirali Duromega bile yelken indirtmedi.
- Nedense bu isim onu pek ilgilendirdi:
- Kim? Kim? diye sordu.
 - Amiral Duromega! dedim.
 - Ben onun gibi çok sümsüğe hem yelken, hem sancak indirttim... Senden üstünüm Sencivanoğlu. Seninle kavgamız pek şenlikli olacak... Ölüm karşısında bile keyfin kaçmıyor... Gel birleşelim, sen bana yararlısın.
 - İyi ama sen bana yaramazsın!
 - Yola gel korsan!
 - Gelmezsem ne olur sanki?
 - Bu aslan yapılı Senyörler kemiklerini kırar... Seni gelmek istemediğin yere zorla getirirler.
 - Kemiklerimi kırdıktan sonra, yiyecekler mi bari?
 - Hele bir kemiklerini kırsınlar da yiyip yiyemeyeceklerini de sonra ben düşünürüm.
 - Bak olmadı işte... ben onların yerinde olsam, kemiğini kırdığım hergelenin etini yiyip yiyemeyeceğimi sana sormazdım.

I

Sencivanoğlu / 91

- Erkeğin gevezesi de hiç çekilmiyor.

Yamyamlara tekrar o tek heceli dille bir emir vermesiyle heriflerin bana doğru yürümeleri bir oldu. Biri sağdan biri soldan yürüyor, bir maymun gibi de benim nasıl korunacağımı öğrenmeye çalışıyorlardı. İkisi de bir sırada idiler. Turgut Reis'in -hocam ve pi-rimdir- "iki düşmanla ne kadar çelimsiz olurlarsa olsunlar bir anda çatışma" diye verdiği öğüdü hatırladım. Birden iki adım geriledim. Sağdaki kaçıyorum sanarak atıldı. Sağ elinde iri bir hayvan kemiği vardı. Kemiği kapacakmışım gibi sağ elimi gösterip sol elimle kolunu kaptığım gibi koca yabanîyi omzumun üzerinden aşırıman bir oldu. Arkamda "Küt!" diye yere serildiğini, sonra "Uvay! Uvay" diye garip bir sesle gılgıklar attığını duydum.

Koca arkadaşının bir saniyede bir tarla kuşu gibi havada uçup takla attığını gören ikinci yabanî belki bende bir şeyler sezdi.

Fakat siyah renkli bu yabanîlerin, herhangi bir kötü durumu sezmeleri için önce durumun belirmesi, onların durumu görmeleri, gördükten sonra da çaresini arayıp bulmaları için bir yarım saat geçmesi gerekiyordu. Bu bakımdan her zaman kendilerinden daha çabuk karar veren çevik aslan, kaplan, pars gibi hayvanlara hemen yem oluyor, kendilerinden daha ağır karar veren iri maymunlar, su aygırları ve timsahlar ile başa çıkabiliyorlardı.

Kâfir karısının boyunduruğuna girmiş bir çift manda gibi iş başarmaya alışık, yamyamlardan biri yere serilince diğeri de duruverdi.

Durup düşünmesi işime gelmediğinden üzerine atılıyor gibi yaparak sağ bacağımı önüne uzattım, zinciri kopmuş gemi palamarı gibi sağa ve bacağıma doğru fırladı. Dirseklerimle ensesine bir keman çektim. Hergelenin ense kemiği kırılmış gibi kütürdedi.

Bu yoksul, "Uvay! Uvay!" diye bağırarak saadeti şu yana, gık bile diyemeden erik pestili misali yere yayıldı. Kâfir kızına döndüm:

- Daha var mı? diye sordum. Bunlar az geldi.

İki zebellâh gibi yamyamı bir solukta yere sermiş olmama hiç aldırış etmişe benzemiyordu.

92 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Kaşları hafifçe çatılmıştı:

- İyi dedi. Bir korsan kralı da iki yabanî Zenciye yenilecek değildi ya?!
- Ya kime yenilecekti?
- Bana yenilecek!..

Bir pis huyum vardır. Hiç sevmem. Bir karıdan soğur da çete-leden silmeyi aklıma koyarsam, burnumdan "hıh!" diye hafif tertip gülerim, bir daha yüzüne bile bakmam. Böyle pis pis güldüm.

Yavaş yavaş yürüdüm. Korkmadı, gerilemedi. Koltuklarının serin gölgeli bahçeleri hatırlatan altı, nedense içimi gıcıkliyordu. Atıldım, koltuklarının altından çekiverdim. Gül fidanını andıran kolları havada kalıverdi. Dudak dudağa geldik.

Her kadının kendine göre bir ter kokusu vardır. Baskınlardan veya "Avrat Pazarından" kaldırdığım karıların çoğunu öperken kokularını duymamak için nefesimi keserim.

Bu kâfirde, hafif, seher yelinde duyulan gül kokusu gibi bir koku var... Ne kadar koklasan sonuna varamıyor... Ne kadar içine çeksen doyamıyorsun... Yiyecekmişim gibi dudaklarına asıldım... Hiç Malatya şeftalisi gördünüz mü?.. Üstü hafif tüylüdür, ağzınıza almadan "iğde" gibi tatsız, susuz zıkkım sanırsınız... Fakat bir kere ağzınıza attınız mı, ağzınızın içinde kabırır. Serin ve tatlı suyu damağınıza vurur... Ağzınızı sulandırır. Bu kaltağın, kendisinden nefret etmeme rağmen üstleri tüylü dudaklarını ağzımın içine aliverin-ce, aynı tadı, aynı serinliği duydum.

Kızmış bir kadının ağzı soğumuşsa ateşi başka bir yöne gitmiş demektir. Bu anda ağzı serin olan kâfir karısının da başka yerlerinden cayır cayır yandığını anladım. Demek benden bir şey duy-muyormuş gibi durması ayrı bir açmazdı.

Ağzımın içinde bıraktığı dudaklarını yemedim ama, yemekten beter ettim.

Solukları kısıldı, gözleri kaydı, birbirlerine dolanan kirpiklerinin gölgesi altında, çöl akşamları gibi sarıya çalar bir mavilik belirdi.

Sencivanoğlu / 93

Sonra koltuklarının altından göğüslerine doğru kaydım. Kadırga tirenketesinde ayağım kaymış da, güverteye doğru düşüyor-muşum gibi bir hal oldu. Başım döndü.

Gidiyordum... Kendimi gök ile yer arasında tutmaktan daha beter bir güçlkle göğüsleri üstünde tuttum, ellerimi göğüslerinden çektim.

- Yeter! dedim. Fena değilsin, ama ben erkek işine burnunu sokan kanlardan hoşlanmam...

Başa güreşmiş gibi soluğum kesilmişti. Sesimdeki çatlaklıktan ben de ürktüm. O da kesik, yumuşak sesiyle cevap verdi. Bu güreşte yenilmemişti ama sesi bitikti.

- Ben "kan" değil, Senyoritayım, diye durmadan sayıklıyordu Ben de senden hoşlanmadım ama... Ne çare ki senin gibi zork bir haydudun yardımına boyun eğmek-zorundayım...

- Gemi mi basacaksın?..

- Hayır! Zengin olacağım ve seni de zengin edeceğim.

- Benim, bana yetecek kadar dünyalığım var... Hem ben dünya nimetlerine boyun eğip kör nefsimin elinde para için, karı için, şarap için, nam olsun diye köle olamam.

- Bu cehennem diyarında ne arıyorsun öyle ise?

- Sen bilmiyor musun?

- Hayır! dedi. Sonra yerdeki yamyamlara bakıp güldü:

- Kırk Arap bir korsan etmez, dedi. Seninle nasıl olsa anlaşacağız. Gel benim sarayıma (?) gidelim. Ne de olsa bu konaktan iyidir, orada anlatırsın, hırlaşmakta iş yok, anlaşalım.

O, gene tavus kuşları gibi edalı ve sallantılı, çalkantılı yürüyüşü ile önde, ben de arkasında işin tatlıya bağlanmasından sevinçli, bizim külüstür konaktan (!) kalkıp, onun pestenkerane sarayına (?) doğru yürüdük.

* * *

Artık sabah olmak üzere... Korkunç bir sıcak... Tekrar soğuk ve serin bir su içebilmek umudu, beni Allah'ın çölünde, kitapsız

94 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

yamyamlarla kavga etmektense kâfir kızı ile anlaşmaya doğru götürüyor. Belki içinizden bazıları bu anlaşmaya, kâfir kızının padişah kayığına benzeyen dalgalı kalçalarını okşayabilmek için katlandığını sanırlar ama... Ne diyeyim, belki de en doğrusu bu...

(Sencivanoğlu'nun "Reyyale" adh kitabından birkaç say/a eksiktir.)

... Allah bilir, kantarın topuzunu kaçırmış gibiyim. Üç gün desem yalan, dört gün desem dolan... Tam bir haftadır bu yaban köyünde kepezelik adına yemediğim nane kalmadı.

Bir köpek eti ile insan eti yemekten gayri yamyamlarla bir olup her türlü namussuzluğu

yaptım. "Acaba Ulu Tanrım Yunus Peygamber gibi benim de sabır ve dayanma gücümü mü

deniyor?" diye düşüneceğim ama, tövbe estağfurullah, Cenabıhak da deneyecek kul olarak şu sonu gelmiş kahpe dünya üzerinde bula bula Sencivanoğlu haydudunu mu buldu?.. Hiç

korsandan peygamber çıkar mı? diye düşündüm.

Bu zırlıtlar da nereden aklıma gelir bilmem ki?.. Bulunduğum köyde erkekler (Hafazanallah!)

kadınlardan kaçıyor... Yolda bir erkek bir kadına rastlarsa başını önüne eğip gör-memeziğe

geliyor. Yol değiştiriyor, arkasını dönüp kadının geçmesini bekliyor. Kazara biraz yüz verecek olsa kadınlar hemen oracıkta erkeklerin üzerine yıkılıyor... Köpekler gibi sokaklarda  iftleşiyorlar. Ve bu hiç de ayıp bir şey sayılmıyor. Biz önce nefis açlığından ve biraz da kâfir karısına olan hırsımızdan şöyle bir Araba, maraba bakmadan Allah ne verdiyse gönül avutayım dedik... Cahillikle (!) giriştiğim bu iş sonunda kavun yiyip üzerine buzlu su içmiş pisboğazlar gibi mide fesadına uğradım.

Taş yesem  v t rken, şimdi su i sem  ğ r r hale geldim. Yamyam karısı görünce üzerime atılacaklar korkusu ile ağaç diplerine, başımı dayayıp  ğ r yordum.

Bugün kâfir kızı ile son görüşmemizi yaptık, ben ipi kesip attım.  nce o bana:

- Bilir misin Sencivanoğlu! dedi. Seni ben görerek, bilerek buraya getirdim. Bir sansar avlar gibi avlandın.

Sencivanoğlu / 95

- Sansar yerine aslana benzetsen daha çok hoşuma giderdi! dedim. Nasıl avladın, niçin avladın? Hele önce onu bir anlat.

- Sansar avlamak için yollara tavuk tüyü, tırnağı, gagası koyarız; sansar bunları koklayarak, ava gidiyorum sanıp bacağından bir tavuk bağlı olan tuzağa gelir. Tavuğu görünce, açlığın da verdiği hırsla gözü kararır... İleri atılır, yerde tuzak, tavuğun önünde, otlar arasında kurulmuştur. Enayi sansar kapana burnundan kısıılır...

Benim sustuğumu görünce:

- Ne dersin? diye sordu. İri gözlerini açmış, sansar avlamak isteyen bir tavuk gibi beni süzüyordu.

- Peki, benim tuzağım? Onlar da mı tavuk tüyü ve gagası? dedim.

- Senin tuzağın? Yolda gördüğün ağaca kazılmış yazılar, beni parçalamak isteyen pars, bunlar hep seni denemek ve bu yola doğru getirmek için kurulmuş tuzaktar.

- Yani enayi sansar bu tuzakları yuttu, geldi, burnundan sana yakalandı?!.

Sevinç ve neşe içinde ellerini  ırpıtı:

- Tamam!

Keyifli iken hani insanın yiyeceği gelecek kadar g zelleşiyordu. Yamyamlar arasında insan eti yemeye de alışsam önce bu kaltaktan başlamayı aklıma koydum.

Hâlâ, düşünüp sustuğumu görünce:

- Bak! Sencivanoğlu! dedi. Ben anlıyorum. Sen bir kadın elinde oyuncak olduğunu sanıyorsun. Biraz sonra sana bu yabanîlerin kralı Manza'yı ve ileri gelen kumandanlarını tanıtacağım. Daha önce benim aslanları ve "Zandi" denilen bu yamyamları nasıl birer kukla gibi oynattığımı gördün... Bundan sonra... Sen benim kuklam değil, arkadaşım olacaksın... İki erkek gibi...

"Evet!" de, ne olursun... Zorla değil benim için,

Artık bu işe bir son vermenin sırası gelmişti:

- Bak kâfir kızı! dedim. Tekrar sevindi:

- Oh! Çok şükür artık bana "kan" demiyor, "kız" diyebiliyorsun...

96 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Yüzümü buruşturdum:

- Ben enayiyim, amma! dedim, sansar değilim. Beni burnumdan yakalayamazsın. Olmayacak bir sevda uğruna güzel başını ateşe sokma. Bu, bir. İkindisi benim görülecek çok içim, temizlenecek çok hesaplarım var... Buradaki yamyam krallığını tekmiil ağa lanndaki kuru kafalarıyla birlikte bana sadaka etseler gene kalamam. Ve dahi üçüncüsü de, ben seni tanımam. Senin adım bile bilmem, derdin nedir, hele bir önce onu açıkla, adın ne?

- Hangi adımı istersin? dedi.

- Kaç adın var ki! dedim. D zenbaz olduğun çeşitli adlarından belli.

- Düzen, takan yok! Artık bir şövalye gibi erkekçe konuşuyorum... Annem beni başka türlü çağırır... Babam başka ad koymuş, burada yabanîlerin kraliçesi gibiyim, onlar da başka ad koymuşlar.

- Ananinki ile yaban lerinki dursun hele. Babanın koyduğu ad nedir, onu bağışla?

- Margarita... Güldüm. şaşırdı. Kızdı:

- Adımda gülecek ne var korsan? dedi.

- Hiç, dedim. Margarita'nın Türkçesi papatyadır. Baharda bizim diyarlarda kırların kraliçesidir.

Boynu küçük, i  açıcı bir  i ek yoksulu...

- Yani bana yakışmıyor mu?

- Evet! Sen, neuzübillâh, adamın kalbini karartıyor, doğduğuna, doğacağına pişman ettiriyorsun. Aslında sıcaktan yanan bu meret memleketi bir cehennem haline sokuyorsun. İşte böyle birkaç sebepten sana yar ve yoldaş olamam. Hem senin buralarda ne aradığını da bilmem.

- "Senin aradığını!" demez mi? Ağzım bir karış açık kaldı:

- Portugal hazinesini mi ararsın? dedim.

- Belki onu... Belki de hazineyi taşıyan veya kovalayan haydutları...

I

Jr

Sencivanoğlu / 97

- Sen hiç korsan görmemişe benzersin.

- Neden! Seni gördüğüm yetmez mi?

- Hayır! Ben korsanların ne kâtip ve ne de çelebisiyim. Ben kadına vurmam; ben, düşman bana saldırmadan belime el atmam. Ben, sözüm ona, her ne kadar korsan isem de en aşağı korsanlığım kadar enayiymidir de.

- Bana hem de korsan olan bir enayi gerek. Bu işi başka türlü başaramam. Sen biçilmiş kaftansın... Bu Portekiz ve Türk korsanlarının hakkından ancak sen gelebilirsin!

- Ne olacak yani!

- Kimseye açamadığım sırrımın bir yarısını sana açtım Sencivanoğlu... Seni çok beğenirim... Fakat bana yardım edeceğin yerde, benim önüme dikilirsen... Seni de öldürürüm. Hiç acımam.

- Orası belli!

- Ama bana bu kavgamda yardım edersen... Edeceksin ya!. Yardım edersen senin ölüme kadar azat kabul etmez cariyen olurum. Benim gözümde sen bir alet değil, beni nura kavuşturacak bir yanardağsın... Ben böyle suaygırı yağından yapılmış kandillerle aydınlanan kulübeler içinde karanlıkta kalmış gibiyim... Bana bu kandiller ışık olup yol gösteremez. Bana senin gibi bir yanardağ gerek.

- Açık konuştuğuna iyi ettin! dedim! Fakat bizde "Kadının saçı uzun, akli kısa olur!" derler. Sen her ne kadar saçını kesmişsen de aklın uzamayıp gene kısa kalmış. Hiç bu cehennem diyarında insan Portugal korsanı peşinde dolaşır mı? Dolaşsa da ne kazanır?

- Sen niçin dolaşırsın, Sencivanoğlu?

- Ben bir yemin ettim. Dukakin kâfirine yemin ettim. Portugal hazinesini götürüp başına çalacağım. Piri Reis'i zindanlardan kurtaracağım... Ondan sonra...

Sustum. Margarita sordu:

- Ondan sonra?!

- Ondan sonra... Dukakin hergelesinin başını kopartacağıma yemin ettim. Önüme sen değil, Azrail Aleyhisselâm çıksa beni bu yeminimden alıkoyamaz.

98 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Âlâ! Ben de yemin ettim. Beni de kimseler durduramaz. Bak, gördün, herkesi, aslanları bile nasıl bu işimde kullandım. Sana da değer ne ise vereceğim. Bana yardım edeceksin.

- Ben herkes değilim!

- Kabul, değer ne ise vereceğim. Gerekirse kedimi de. Güldüm:

- Ben kendi gücümle kandıramadığım kadını yardım karşılığı koynuma almam!

- Ne demek öyle?

- Yani senin anlayacağın ben kendi ayağı ile gelen karıdan... Affedersiniz dil alışkanlığı, kendi ayağı ile gelen kızıdan hoşlanmam, ben gelinimi zor ile kaçınmalıyım... Ben korsanım, hacı baba değilim.

- Çekilmez, yenilmez, yutulmaz bir belâsın!

- Öyleyimdir.

- Fakat ne olursan ol. Ben seni kandıracağım! Şimdi buyur, seni yamyamlar kralına tanıtayım. İlk defa beyaz bir erkek göreceklerinden kuruntudan çatlıyorlar...

Sonra atıldı, boynuma sarıldı. Dudaklarımdan öptü.

Çok çeşit karı gördüm. Sultan, kontes, markiz, kraliçe, prenses, dilenci, çingene; her çeşidinden karı gördüm; fakat beni öptüğü zaman sıtma hastalığına tutulmuş gibi iliklerime kadar titreten böyle bir kadın gördüm dersem yalan olur. Titrediğimi sezdi. Aslında aklımdan geçenleri, daha fenası, ilende geçecek olanları da sezebiliyordu.

- Gördün mü haydut, dedi. Kendi ayağı ile gelen kadının dudakları daha tatlı! Korsan kadından ne anlar?!

Sonra benim cevabımı beklemeden kulübenin önüne doğru yürüdü. Yürüyüşünün haritasını evvelce çizmiştim. Bir yürüse bir tümen askeri yüreklerinden vurup yere serecek kadar fiyakalı ve dahi çıplak ayakla yürüyordu. Mart kedisi gibi peşine takıldım. Yabanî köyünün tek mil yollar, ağaçlar, kulübe damları simsiyah, çıplak insanlarla dolmuştu, bir anda simsiyah duvarlarla çevrilmiş bir Sencivanoğlu / 99

kale içinde yürüyormuşuz gibi geldi bana. Adının Papatya olduğunu öğrendiğim zehir gibi sert güzel delilime sordum:

- Bu kalabalık nedir?
- Seni görmek için toplandılar.
- Benim görülecek neyim var ki?
- İlk defa bir beyaz erkek görüyorlar... Sonra da seni semalardan inmiş, benim eşim sanıyorlar...
- Yani?!
- Yanisi, manisi, seni Tanrı sanıyorlar...
- Sümme hâşâ, bu ne biçim söz bu?!
- Daha pek kabul etmediler... Seni büyücüleri ve bilginleri (!) sinayacaklar... Kazanırsan şüpheleri silinecek!
- Seni daha önce sınadılar mı? -Evet...

Hem konuşuyor, hem bu canlı siyah duvarların arasından yürüyorduk. Hepsinin benim ayaklarıma bakıp bağırsa çağnşa bir şeyler söylediklerini görüyordum.

-Ayağıma niçin bakarlar?! diye sordum. Güldü:

- Beyaz insan gibi, ayağını örten bir insanı da ilk defa görüyorlar... Ayaklarını niçin sakladığını birbirlerine soruyorlar...
- Sen dillerinden anlıyorsun?
- Evet, dilleri pek entipüftendir... Hepsi üç yüz kelime ya tutar, ya tutmaz... Zaman bilmezler... Gelmek kelimesi hem bugünkü hali, hem geçen günleri, hem gelecek yılları gösterir. Sayı bilmezler... Kamışları yan yana koyarak, demetleri sayı işareti yaparlar.
- Pekâlâ! dedim. Ayaklarımı niçin saklıyormuşum? Bir karara vardılar mı?

Gene güldü:

- Evet! dedi. Semadan inecek Tanrı'nın ayağı ceylan ayağı gibi çatal şeklinde imiş de sen Tanrı olduğun belli olmasın diye bu çatal ayağını örtüyormuşsun!

100 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Senin sınavda başarı gösterdiğin belli! dedim. Sınavı başara-masaydın ne olurdu?
- Etimin tadına bakarlardı. -Nasıl?..
- Kaynar küpe yanaşmak zorunda kalırdım. Sakın böyle bir deliliğe kalkışma!
- Yani?
- Yani sınavda başarı gösterip de semadan yamyamlara bereket, bolluk ve kavgalarında başarı için yardıma gelmiş bir Tanrı olduğunu belirtemezsen...
- Ne olur?
- Senin bir düzenbaz, elini yüzünü beyaza boyamış bir zenci veya rengi ağarmış bir serseri olduğunu düşünürler...
- Düşünsünler!..
- Düşünsünlerse, beyaz insan etinin tadını da tatmak için çok düşünmezler!..
- Ne?..
- Haydi Sencivanoğlu, inadı bırak...
- Sınavda sana ne sordular?
- Şimdiki kral "Manza"nın babasının ne zaman öleceğini?
- Bildin mi bari?..
- Hemen ölmesini istiyorlardı... Kocamış, kavga gücü kaybolmuş kraldan hoşlanmazlar.
- Ne yaparlar?
- Ölmesini beklerler... Çok kocar da ölmezse törenle boğazlarlar. Çünkü kralın etini, oğulları ve iki yüz cariyesinden başka kimse yiyemez ve böylece ölen krala şeref vermiş ve aynı zamanda o-nun gücünü etlerini yutarak kendileri elde etmiş olurlar... Kralın hemen gün batarken öleceğini söyledim... ve öldü!..
- Yani sen öldürdün... Aslanlar gibi ona da afyonu yutturmuş-sundur...

Sencivanoğlu / 101

- Belki... Böyle bir gün diri diri parçalanıp yem olmasının önüne geçmiş oldum.
- Yeryüzünde yaşaması caiz olmayan bir kahpesin...
- Şimdilik senin yaşayabilmen için benim sağ ve sağlık içinde yaşamam gerektiğine göre...
Böyle faydasız ve senin için kötü sonuç verecek istekleri kafandan çıkar.
Garip ve garip olduğu kadar da inanılmaz şeyler konuşarak bir meydana geldik... Bu meydana gürültü kulakları sağır edecek kadar korkunç bir hal aldı, yamyamların, beni afiyetle yemek veya sümme hâşâ, Tanrı olarak kabul etmek şıklarından birinde karara varamadıkları anlaşılıyordu.
Bu meydana ellerinde değnek birtakım iriyarı heriflerin yamyamları susturmaya çalıştıkları görülüyordu.
Mısır'dan ayrıldığımdan beri ilk defa bina denecek bir saray ile karşılaştım.
Şimdiye kadar hep çerden çöpten çatma kulübeler görmeye alışmıştım.
Her halde yamyamlar kralının sarayı olan bu bina boyasız, fakat cilâlı gibi koyu renk ağaçlardan yapılmış, damına da asma dalına benzer hurma ağacı yapraklarından örgüler serilmişti.
Beni içeri aldılar, direkler üzerinde koca bir berhane. Sultan Süleyman'ın sarayından farkı, yerlere halı yerine kahverengi bir toprak sıvanmış, bu toprak da parlamakta...
İçeride kimseler yoktu, cilâlı bakırları altın gibi parlatılmış boş bir taht önüne sandalye koyup beni oturttular.
Kendimi Ayasofya hamamına tek başına girmiş çıplak bir serseriye benzettim.
Kendi deli aklıma uyup bu cehennem diyarına yoldaşları ve kendimi sürüklemiştim... Sonra da karı aklına ve uçkurumun keyfine uyup bu yamyamlar sarayına gelmişim... Sonumu hiç de beğenmiyordum. Hoş dikkafalılığımdan başka beğenilecek nerem vardı ki?
102 / Abduilah Ziya Kozanoğlu
Birden üzerine kırmızı bir peştamal giyerek diğer çıplak Zencilerden ayrılan bostancıbaşı'gtbi bir adam yamyam sarayının kapısını açtı... İçeri bir bölük kadar kargı, balta, palaya benzer silâhlarla süslenmiş yabanîler doldular
Margarita'nın yardımıyla bu misafirlerin yamyamlar kralının vezirleri olduklarını anladım. Hepsini de oymalarla süslü iskemlelere haysiyet ve rütbe sıralarına göre yerleştiler.
Davullar çalmaya, zurnaya benzer gaydalar inlemeye başladı... Margarita, "Krallar Kralı, Yamyamlar Padişahı Manza Hazretleri geliyor," dedi. Adamları koşup tahtın arkasına birkaç direk diktiler. Direklerin üzerine kralın balta ve kargılarını astılar. Çoğu bakır parçaları ile süslü olduğundan, güneş vurdukça altından yapılmış gibi parlıyorlardı.
Şu yabanîlerin sarı bakır pırıltısı üzerine feda ettikleri canlar ile bizim sarı altın uğruna akıttığımız kanlar arasında ne değişiklik vardı sanki? Feylesof Aristoteles gibi düşünmeye başlamıştım ki... Birkaç iri boylu yamyam iki yana koşuşarak gürültüleri, konuşmaları susturdular.
Önde kırk kadar çavuş ödevi gören adamları, arkada kral hazretleri içeri girdiler.
Herkes sustu, kimse ayağa kalkmadı, yere kapandı. Kraldaki şeytana has kendini beğenmişlik görülecek şeydi. Tek serveti bakır ve boncuk parçaları olan bu krallar kralı, benim olduğum yana bakmaya bile üşenerek geçti, tahtına kuruldu.
Kibar olduğu için kralın yamyamlar arasında, bizim baklava, börek gibi bulunması ve pişirilmesi zor olan insan etinden başka bir şey yemek istemeyeceği aklıma geldi. Böyle kanlı canlı bütün bir insanı bir oturuşta yiyiveren yamyamlar kralını da Kafdağı devleri gibi şişman, heybetli ve zebellâh gibi bir "Zandi" olarak bekliyordum. Fakat kral hazretleri (?) benden biraz uzun, balık etinde, yüzü Venedik hamam böcekleri gibi mor renkte ve korkunç, burnu yassı, dudakları kalın ve uzun, sakalları çok az ve seyrek. Gözleri kara yüzü içinde ak ve cellât bakışlı idi. Yüzü hiç gülmüyordu... Karşımdaki herife, sümme hâşâ "Tanrılığımı" gün gibi ortaya Sencivanoğlu / 103
koymazsam, beni öğle yemeğinde afiyetle karnına indireceğine aklım kesti. Margarita'nın tuttuğu dümene ve çizdiği rotaya uymayı aklıma koydum. Vücudunu kırmızı bir boya ile boyamış olduğunun neden sonra farkına vardım.
Kral hazretleri benim karşımda oturan Margarita'ya başını eğerek bir şeyler söyledi. Her halde benim için konuştu ki... Kraldan başka saray sofrasındaki herkesin gözü bana dikildi.
Margarita bana döndü, çok ciddî bir yüzü vardı:
- Kral kulunuz, semaların kralına hoş geldiniz diyorlar... dedi. Ayıp değil ya, bu yeni mesleğime bir türlü ısınamamıştım. Kısaca:

- Hoş bulduk! dedim.

- Kral hazretleri 300 harem içinde merhum babasının karıları olup, ölünce kendi karısı yerine geçen 100 genç dilberle beraber huzurunuza kabulüne destur vermenizi rica ediyorlar... demez mi?

Kendimi tutamayıp Margarita'ya hırsla:

- Benimle alay mı ediyorsun! dedim.

- Hayır Sencivanoğlu! dedi.

O konuşurken kral hazretlerinin 300 karısından yaşlan 10 ve 20 arasında gözüken 100 tane en genci dîvâna girip boy sırası ile kralın arkasına sıralandılar. Hepsi de şerefime verilen bir şenlik uğruna anadan doğma cııldak hallerini bırakmış, incir ağacı kabuğundan eteklikler giymiş, boyunlarına, kollarına, ayaklarına bakır halkalar, fil, insan, köpek ve kurt dışından gerdanlıklar takmışlardı. Vücutları, hele göğüsleri dik ve gergindi, gençlik ormanlarda geçen serbest yabanî hayatları onlarda bir dişi geyik veya ceylan narinliği yaratmıştı, fakat yüzleri?.. Neuzübillâh çok korkunç ve çirkindi.

Topu birden, tepsiye konulmuş bir kuzu dolmasına bakar gibi beni ağızları sulanarak garip bir keyif hali içinde seyrediyorlardı.

İyi bakınca bunların gece ziyaretime gelen dilberler olmadıkları düşüncesi aklımdan geçti.

Soğuk bir rüzgâr ensekökümünden dolaştı... Kör nefsim uğruna nelere ve nerelere düşmüştüm?

104 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Kral Margarita'ya, Margarita da bana, büyük bir keyif içinde yüzü gülerek kalın dudakları sevincinden kulaklarına vararak şu sözleri bildirdiler:

- Kral hazretleri... karılarından "Ringa" ve "Nalincip"i koynunuza almakla kendisine karşı

gösterdiğiniz lütfkârlığa teşekkür ediyor ve buradakiler dahil, haremdeki 300 zevcesinin hep birden bu gece emrinizde bulunduğunu bildiriyorlar.

Şaşkınlıktan bir sersem gibi dilimin tutulduğunu görünce, kaşlarını çapkın bir şekilde hafifçe çattı:

- Yoksa 300 karı Sencivanoğlu'na az mı geldi? diye sordu... Tepem attı:

- Hayır, dedim. Yetmez! Zaten 300 değil, 301 tanesiniz. Kendini hesap dışı tutma...

- Kral hazretleri şerefimize, kulları ve zevceleri önünde hora tepecekler!

- Çok mu lâzım? dedim.

- Âdet böyledir, dedi.

Manza omuzlarındaki kaplan postunu yere atarak meydana fırladı. Çalgıcılar iki taraflı davul ve ut gibi iki telli bir saz, ayrıca da zurna gibi bir düdük çalıyorlardı.

Fakat kral dans ederken öyle bir gürültü koptu ki, deniz gazalarında top seslerine alışık kulaklarımın zarı patlayacak sandım.

Kralın elinde içi taş parçalan ile dolu deriden bir yuvarlak vardı. Bu yuvarlağı bir değneğin ucuna takmıştı. Bu değneği ahenkli ahenkli sallayarak, vücudunu da çalgı sesine uydurarak belini, bacaklarını gülünç ve garip şekilde kırarak oynamaya başladı.

Kral oynadıkça kulları coştı, kullar coşup alkışladıkça kral işi azıttı. Kudurmuş deli kediler gibi ellerini, ayaklarını ve başını, kuyruğunu gülünç şekillere sokarak döndü ha döndü. "Şimdi kral düşüp geberecek" dedim ama, bir saat mı desem, iki saat mı desem., ne kral düştü, ne de karılan, kulları ellerini çırıp çığlık çığlığa bağışmaktan vaz geçtiler.

Sencivanoğlu / 105

Yamyamlar bu hora tepme işine büyük bir kavga veya pehlivan güreşi seyreder gibi kendilerinden geçmiş hayran kalmışlardı.

"... Fieyyi! Sicuyi!.. Manza Şicuyi Manza!" diyerek bir ağızdan bağırmaya başladılar.

Yamyamlar bu zıplamadan, sıçramadan bıkmadılar, usanmadılar ama bana "heyheyler!" gelmeye başladı, nerede ise düşüp bayılacaktım.

Allahtan, Manza oyunu kesti. "Bir!!!" diye öyle korkunç bir şekilde bağırdı ki, daldığım iskemle üzerinden az kalsın yere yuvarlanıyordum.

Yalnız ben ve kulları değil, ormandaki hayvanlar bile ürktü bu feryattan... Tısss. Bütün o gürültüler susuverdi.

Kral belini kırıp, kalçalarını havaya kaldırarak beni selâmladı, tahtına geçip kuruldu.

Margarita bana döndü:

- Kral hazretleri şerefimize oynadığı dansı beğenmiş olmanızdan çok memnunlar! dedi. Şimdi sizin de kerametinizi göstermenizi ve böylece kullarını hoşnut etmenizi rica ediyorlar...

Canım sıkılmıştı:

- Ben böyle köçek gibi oynayamam! dedim.
- Hayır! dedi. Sizden keramet istiyor...
- Kerametimi acep nasıl belirtsem? Ben evliya mıyım?
- Ben sizin aslanlardan kuvvetli, parslardan yırtıcı olduğunuzu söylemiştim. Kendilerinin bir "Cinbazi"leri var...
- Neleri var? Neleri?..
- Cinbazileri!..
- O ne demek öyle?

- İnsan azmanı, insana benzer bir maymun; çok kuvvetli ve yabanidir. Bu maymun insana alışıktır ama kavgada yenilmekten hoşlanmaz. Kral hazretleri sizin iki "Zandi"sini yere sermenizi haber aldılar, bu "Cinbazi"yi de yenerek gücünüzü göstermenizi'diliyorlar.

106 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Hani insanın "Kanı tepesine çıktı" derler ya... Allah bilir, da-marlarımdaki kanın kaynadığını ve tepeme doğru yükseldiğini hissettim.

- Ben çingene değilim; ayıyla, maymunla oynaşamam, Git işine! diye kestim, attım.

Margarita hiç sinirlenmedi:

- Bu diyarda "Cinbazf"yi yenmek, aslan yenmekten daha başarılı bir iş sayılır... dedi. Hele bir "Cinbazi"yi görün de bir çingene mi, yoksa bir kahraman mı yenebilir, o zaman karar verirsiniz. Krala bir şeyler söyledi.

Çığlıklar "Fieyyi! Şicuyi!" sesleri tekrar başladı... Değnekçi ze-bellâhlar etrafa koşuşup yamyamları susturmaya ve bir sıraya koymaya çalıştılar. Biri açının korku çığlıkları arasında - Yarabbim sen alnıma neler yazmışsın?- güreş tutacağım "Cinbazi" hazretleri sarayın kapısından içeri getirildi.

Bu, yere serdiğim zencilerden daha güçlü bir hayvana benzemiyordu. Yüzünün korkunçluk ve çirkinliği onlardan aşağı değildi, fazladan boyu daha kısa, fakat omuzları enli, vücudu da sığır tezeği yerine kıllarla kaplı idi.

Maymun, kanlı gözlerini döndürerek, yere serecek adam aradığını belli ediyordu. Fakat homurdanarak, iki yana yalpa vurmasına aldırmadan, çevresinde sekiz "Zandi" kargıları önde ne olur, ne olmaz? bekliyorlar...

Kral bir şeyler söyledi: Margarita tekrar bana döndü.

- Kral hazretleri "Cinbazi"yi nasıl bulduğunuzu öğrenmek istiyorlar!
- Bu hayvanla güreşecek başka enayi bulamamışlar mı? dedim. Margarita, gene dudaklarında o acı gülücük, krala bir şeyler

söyledi. Kral korkunç bir çığlık attı. Ortılığı derin bir sessizlik kapladı. Sonunda önce kralın bostancılarından bir zebellâh silâhlarını yere atıp meydana fırladı, arkasından beş tane daha zebellâh meydana fırlayıp göğüslerini gerdiler.

Sencivanoğlu / 107

Anlaşılan bunlar kralın çığlığı üzerine meydana fırlayan fedailerdi. Maymunla karşılaşabileceklerini bildiriyorlardı.

Kral ilk fırlayan bostancısını seçti. Diğerleri önlerinden kemikleri alınmış köpekler gibi hırlayarak, küserek gerilediler. Gördüğüm bu hal üzerine iki şeyden birinin doğru olması gerektiğini düşündüm. Ya, zebellâhlar çok cesurdular, yahut krallarına karşı canlarıyla bağlı, ölümü umursamaz kişilerdi.

Margarita dudaklarını büzerek bana:

- Size bir Zandi'nin de bir Cinbazi'den korkmadığını gösterecekler, dedi. Sonra yere bakarak kısık bir sesle:

- Eğer kazara Zandi Cinbazi'yi yenerse size de bu diyarda iş kalmaz... Büyük bir yanlışlık... Yazık! yazık!.

- Karı kısmının erkek işine aklî ermez! diyip sözü kestim. Niyetim Cinbazi'yi güreşe tutuşurken görüp, usulünü öğrenmekti. Pirim Pirî Reis: "Oğlum önceden usulünü görmediğin pehlivanla tanımadığın kavga meydanında tutuşma" diye bana kaç kere öğüt vermişti. Her ne kadar Cinbazi pehlivan değilse de... Kendisiyle bilmediğim yabancı bir alanda güreşeceğime göre tutumunu önceden öğrenmeliydim.

Bu bakımdan Karamanlı olduğumla bir kere daha övündüm. Eğer Karadeniz uşağı olsaydım, şimdi karı sözüne kızar, kabak gibi otu öde, suyu ateşe kadar, meydana fırlar, belki elin yabancı maymununun önünde yere serilirdim.

Ağzımı bıçak soksalar açılmayacak şekilde büzdüm. Benim bu sert düşurumu izleyen kral hazretleri başka çıkar yol olmadığına aklı keserek emrini verdi. Kargılı bostancıları maymunun çevresinden açıldılar.

Cinbazi'nin bizim Şempanze dediğimiz maymun cinsine çok benzediği gözümünden kaçmadı. Bir insana çok benziyordu. Çevresi boşalıp da, karşısında silâhlardan sıyrılmış zebellâh gibi yamyamlar azmanını görünce, garip, fakat çok korkunç seslerle böğürmeye başladı. Cinbazi yamyama doğru ilerledi. Çevik bir hayvan olmadığını anladım. Diğer maymunların tersine çok amelimanda, ağır bir şeydi.

108 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Bu arada yamyamın eline eğri, cilalı gibi garip şekilde bir sopa fırlattılar. Yamyam bu sopayı daha havada iken kaptı. Maymunun elinde hiç bir silâh yokken yamyama bir sopa vermelerini eşitlik bakımından erkekliğe sığdıramadı.

Cinbazi iki-üç kısa adım atmadan, yamyam elindeki iki ucu sivri garip biçimli tahtadan silâhını büyük bir ustalikle fırlattı. Cinbazi daha silâh havada uçar uçmaz korku çığlıkları atmaya başladı.

Bir olan Ulu Tanrım şahit olsun, inanılmayacak garip bir şey gördüm. Yamyamın attığı tahta silâh havada uçtu, gitti. Cinba-zi'nin boynu ile kulağı arasına çarptı, tekrar geri döndü, yamyamın eline geldi.

Çok diyarlar gezmiş, çok garip şeyler görmüştüm. Fakat yamyamın attığı silâh gibi geri tepip gelenini ilk defa görüyordum. Hayret ve şaşkınlığım beni yamyamlar önünde küçük düşürebilirdi. Fakat onlar Cinbazi'yi vuran arkadaşlarını alkışlamakla uğraştıklarından bana bakacak halleri yoktu.

"Şicuyi!.. Şicuyi Gogo!" seslerinden ve alkıştan sarayın içi kadınlar hamamını aratacak bir duruma gelmişti ki, Cinbazi hem yediği sopadan, hem bu alkışlardan bir çılgına dönerek yamyamın üzerine atıldı. Biraz sersemlediği sendeleyişinden belli oluyordu. Birbirlerine kavuşunca yamyam, Cinbazi'nin göğsüne saldırdı, kollarını (ayaklarını diyelim) her ne hal ise, ikisini birden havaya doğru fırlattı. Bu durum karşısında Cinbazi bir insan gibi ayakta gezerken kol yerine kullandığı ön ayaklarını indiremez hale geldi. Acı acı böğürmeye başladı.

Yamyamlarla bir olup ben de güreşen arkadaşlarını alkışlamaya başladım. Margarita'nın öğüdünü unutmuştum. Bir yamyamın yere serebildiği Cinbazi'yi benim de yenmemin artık hiç bir değeri kalmayacağını düşünemiyordum bile. Fakat bu alkışlar, bu çığlıklar hayvanı büsbütün kudurttu; silkine-rek kurtulmaya çalıştı.

Elleri havada olduğundan kullanamıyor, dönüp kurtulmayı da aklına getiremiyordu... Bu halde ikisi de bir şey yapmadan birbirlerini itip dururlarken, zebellâh kendini ölüme götüren yanlış bir oyunu tuttu. Cinbazi'yi göğsünden iterek geriye doğru sürmek istedi.

Sencivanoğlu / 109

Bu hal karşısında Cinbazi birkaç adım zorla geriledi. İnledi. Kızdığı, bir şey yapamayışına içerlediği belli oluyordu. Akılsız yamyam, Cinbazi'yi tekrar göğüsledi. Hayvan arkası üstü yere serildi.

Bu hal seyircilerin ve kralın alkışlarını bir gök gürültüsü halinde yükseltmelerini sağladı. Zebellâhın da dümeni elden kaçırmamasını kolaylaştırdı. Cinbazi arkası üstü yere düşerken zebellâhı da kendisi ile beraber sürüklemişti.

Maymunun beline sarılı olduğundan yere düşerken zedelenmemeleri için Zenci kollarını çözdü, hemen o anda Cinbazi de yamyamın sağ kolunu pençesiyle kapıverdi. Bundan sonra ne yaptı ise, ne etti ise zebellâh, kaptırdığı bileğini Cinbazi'nin pençesinden sıyrıp alamadı.

Sol eliyle sağ elini kurtarmak için maymunun ellerine vurdu, sıçradı, tekme atmak istedi, nafile, sanki bir tahta parçası ile bir demire vuruşunda kendisi inleyerek sol elini geri çekiyor, maymun da yüzünde korkunç şekiller, çığlık çığlığa eline geçirdiği kolu sıkıyor, bırakmıyordu. Yamyamın kahverengi olan yüzü, kireçkaymağı sürülmüş gibi bembeyaz oldu. Alnındaki ter, gittikçe sıklaşan iniltileri, biraz önce kendisini alkışlayan arkadaşlarının korkunç sessizliği, güreşi kaybetmek üzere olduğunu belli ediyordu.

Seyircilerden de kendi cinslerinden birinin çektiği acı karşısında bir üzüntü beklerken, hemen hepsinin sevincini el çırparak, krallarını dans ederken alkışladıkları gibi şimdi de dönüp Cinbazi'yi alkışladıklarını tiksinerken gördüm.

Maymun, yamyamın sağ elini bırakmadan enseköküne diğer eliyle bir şaplak attı, bir bir daha; yoksul Zencinin her vuruşta kırılan bir kemiğinin çatırdadığını duyuyordum. Bir an geldi ki,

maymunun önünde artık inlemeye bile gücü yetmeyen bir yığın kemik külçesinden başka bir şey kalmadı.

Gönlüm bulandı, kafam kızmadı desem yalan olur; bu yabanîlerin kocayan babalarını, hasta çocuklarını, güreşte yenilen kardeşlerini avda tutulmuş bir hayvan gibi hemen pişirip yemeye kalkmaları aklın alacağı insanlığın kabul edeceği bir şey değildi.

110 / Abdullah Ziya Kozarioğlu

Atılıp, maymun etlerini yenilmez hamur haline getirmeden ze-bellâhı kaçırmak istediler. Fakat maymun bir kere gözü kızmış olduğundan, elindeki avı afiyetle yesinler diye yamyamlara peşkeş çekmektense üzerine çıkıp hırsla tepinmeyi keyfine daha uygun buldu. Korkunç çılgınlık içinde avını vermek istemedi. Onlar da açgözlülüklerinden bu taze eti almak için dayattılar. Sonunda kızgın maymun, bu arsızlara da saldırınca dîvân birbirine girdi. Maymun bir anda Margarita ve dolayısıyla kral hazretleri ile de karşı karşıya kaldı. İkisinden birisi biraz önce yere pestili serilen zebel-lâh gibi yamyassı olmak üzere idi. İğrenç ödevime başlama saatinin geldiğini görerek, Türk korsanlarına has kavga naralarından birini atıvermemle yerimden fırlamam bir oldu. Sesim tok, kalın ve gümrah olduğundan benim:

- "Allah!" diye kükreyen sesim, kralın dans ederken attığı çılgınlıklardan daha korkunç çıktı.

Divandaki gürültü, konuşanlar, ileri fırlayan maymun, her şey dondu kaldı.

Korkunç sesim yabanî hayvanı benden yana dönmeye zorladığından karşı karşıya geldik. Ne de olsa başının belâda olduğunu sezdi. Belki o da ömründe ilk defa beyaz insan görüyordu.

Deminki güreşinden bir şey öğrenmişim... Cinbazi maymunu bir kere kaptığı kolu hamur haline getirmeden bırakmıyordu. Benim pençelerim de kuvvetli, kolum da dayanıklı idi ama, maymuna kolumu kaptırmamayı aklıma koymuştum.

İkincisi buydu ki Cinbazi hıncı kafasına, kulaktozuna vurmakla bayılacak nanemolla bir hayvan değildi. Evvelallah, bir yumrukta bir öküzü yere serebilirdim ama, bir değil sekiz yumrukta Cinbazi dedikleri maymunun hakkından gelemeyeceğimi anlamıştım. Bu sebepten kendimi zorlamadan maymunu yormayı, bu kavganın selâmeti bakımından daha uygun buldum.

Aslında benden bir şeyler bekleyen yamyamlar, bir gök gürültüsü gibi nara atıp meydana fırladığını görünce, taş olup gürültüyü ve kaçışmayı kestiler. Her şey, karayel esmiş Çorum ovası gibi dondu kaldı. Cinbazi deminki kavgadan şırmamış, beni de bir vuruşta yere sereceğine inanmış üstüme sıçrayıverdi.

Sencivanoğlu / 111

Yamyamlar ve mandalar gibi aklım güdük olmadığından ben de bir sıçrayışta arkasına dolanıverdim. Niyetim akılsız hayvanın, arkasından kavrayıp ters künde ile belini kırmaktı. Fakat, bir Afrika hayvanından umulmayacak çeviklikle benimle birlikte Cinbazi de donuverdi, tekrar yüz yüze geldik. Soluk aldırmadan işimi bitirmek istiyordu. Bir daha balıklama ayaklanma doğru saldırdı. Namussuz, bizim köyde başa güreşse, hani cihan pehlivanlığını alması işten bile değdi. Kafasının üstünden öyle bir sıçradım ki, sanki kanatlı bir kuş olup uçtum. Bu sefer arkasına düşmüştüm. Yıldırım gibi döndüm, artık Cinbazi'nin işini bitiririm sanıyordum. Sersem hayvan, benim tepesinden atlayacağımı kestiremediğinden yassı burnu üstüne kırmızı çamurla sıvalı yere yapıştıvermişti.

Yamyamlar, maymunu yerde, beni ayakta görünce hep birden çılgılığı bastılar.

- Fieyyi! Gambah... Şiuyi Gambah!

Akılsız yamyamlara uyup, yüzükoyun yerde yatan ve henüz yorulmamış olan maymunun sırtına binmeye niyetlenmedim, olduğum yerde bekledim. Biliyordum ki, ne tekme, ne de yumrukla ben bu hayvanın hakkından gelemem.

Zebellâha verdikleri, vurup tekrar geri gelen o garip sopadan bana vermemişlerdi. Tek silâhım bu yabanî diyarın yabanî hayvanları gibi pençelerim, ayaklarım, cabadan da aklımdı.

Seziyordum ki ben bu yabanî hayvanı ve insanları ancak aklımla yenebilirdim. Hayvanın üzerine atılmadığımı korkaklığıma veren Margarita:

- Vur; vur Sencivanoğlu, korkma, seni böyle düşünür görürlerse sevmezler, diye haykırdı.

Karı kısmı fiyakaya bayılır, yarını düşünmez; o günkü, o saatteki kazanca bakar... Ben Karaman erkeğiyim, yarınki büyük kazançlar için bugünkü sıkıntıya, yenilmiş görülmeye aldırmam... Maymunun ayağa kalkmasını bekledim...

Bu sefer akılsız hayvan bile onlardan daha üstün bir görüşle benim yağ gibi ele, avuca sığmaz olduğumu akli kesmiş olacak ki, ayağa yavaş yavaş kalktı ve üzerime atılacağına beni bir köşeye sıkıştırmak zoru ile üstüme doğru ilerledi... Onu kendi tuzağı ile

112 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

yenmek için, ben de yavaş yavaş gerilemeye başladım; o beni bir köşeye sıkıştırmak istiyor, ben de öyle bir köşeye doğru gerilemek istiyordum...

Sarayın sarmaşıktan tavanını tutan, geniş direklerden birine doğru gerilemeye başladım...

Ortalık, tekrar tıs, sustular. Şimdi beni de Cinbazi'nin nasıl haklayacağını seyretmeye ve belki de beyaz insan eti yemeye hazırlanıyorlar... Ortalıktaki sessizlik korkunç bir şeydi... Akılsız hayvan kendini bu heyecanlı havaya kaptırdı, nefesini kesti...

Ben "Son vuran iyi vurur" düşüncesiyle derin ve geniş nefes alarak geriliyordum... Arkamdaki yamyamlar korkudan yere düşe kalka dağıldılar... Direğe yaklaşıyordum... Arkama bakmaya hiç niyetim yoktu... Zira çok iyi kestiriyordum ki, Cinbazi bana direğin önünde olduğumuz ve benim kaçacak yerim bulunmadığı sırada saldıracaktır. Bu sebepten gözlerimi Cinbazi'den hiç ayırmıyordum. Bu ara Margarita'nın tatlı ve içi aşk dolu sesi, kurtlaşmış bir kuzu sesi gibi meleyerek inledi:

- Gerileme Sencivanoğlu, arkanda direk var...

Karı aşkı ile uğraşacak zaman değildi! Gözlerim Cinbazi'de, gerilemeye devam ettim. Maymun üstüme çullanmaya hazırlandı, pençelerini gerdim; topuklarım üzerinde yaylandım. Atıldı... Tuzağa düşmüştü... Yana eğildim, iki elimle kalın belinden tuttuğum gibi; aslında atıldığı direğe doğru savurdum... Hızı da bu yana olduğundan fırtınaya kapılmış şarap fıçısı gibi direğe doğru uçtu...

Suluk aldırmadan geri döndüm, daha o kafasını direğe çarparken, koltuk altlarından ve arkasından boyunduruğu taktım. Bizim köyde "Manda ne kadar zorlu olursa olsun, boyunduruk dayanır" derler... Ben de arkadan ve koltuk altından boyunduruğu taktıktan sonra Cinbazi'nin, zokayı yutmuş yunusbalığı gibi kıpırdamaya-cağını kestirmiştim...

Nitekim, akılsız hayvan bile boynunu kısan, boyunduruğun zorluluğunu sezmişti... Bu kere silkindi, bu kıpırdanış boyunduruğun ensesine daha iyi yerleşmesine yaradı, işi uzatmaya, hayvana fırsat vermeye hiç niyetim yoktu...

Sencivanoğlu / 113

Besmeleyi çekip o nice cihan pehlivanlarını yıktığım orostopol-lu oyunumla Cinbazi'nin palamanı kopmuş, çıkırcık gibi âvâre kalmış kafasını direğe kütlettim...

Acı acı çığlıklar atmaya başladı, deprendi... Kurtulmak nerede? Hiç bir yeri kıpırdamıyor bile... Kafasını bir kere daha, bir kere daha çarptım... Nice pehlivan bayıltan boyunduruğuma hınzır hayvan üç vuruştur dayanıyordu... Besmele-i şerifi bir daha çekip tekrar başını bütün gücümle direğe çarptım. Bu seferki çığlığı, diğerlerini bastırdı. Kollarım arasında deprenen pis vücudu gevşedi... Maymun da yamyamlar gibi pis kokuyor... Sırf kokusuna dayanamadığını için, bu şenliği kısa kesmeyi, maslahata uygun buldum...

Elimden aşağı da sıcak bir şey akıyordu... Herhalde maymunun yüzünü kanatmıştım. Başını bir daha vurdum, sonra son kozumu oynadım... Dizimi beline dayayıp, ensesindeki boyunduruğu geriye çektim... Değil Cinbazi'yi, bir mandayı bile böyle kanırsam ikiye bölerdim.

Nitekim, Afrika hayvanlarının kralı sayılan Cinbazi hazretlerinin bel kemiği, kütür kütür çatırdayarak kırıldı... Yoksul hayvan bu sefer ancak inleyecek kadar güç bulabildi.

Sırf cakası tamam olsun diye kaldırdığım gibi, kafamın üzerinden ters künde ile yere serdim...

Bu ana kadar bağırarak değil, nefes bile alamayan yamyamlar, çığlığı bastılar...

- Fieyyi GambahL ŞicuyiL Şicuyi!.. Gambah fieyyi! "Gambah" benim yeni adımdı her halde, acaba ne demekti?..

XII

GAMBAH

Bu bölüm, Sencivanoğlu'nun dümenci bir kan elinde nasıl oyuncak olduğunu anlatır.

Kulübede her çeşit yiyecek ve buzlu olmak üzere içecek şey var... Geniş incir yaprağından tabaklar içinde önüme bir çeşit lapa konmuştu, üzerine biber ve sirke ekiyorduk. Bu lapa yabanî diyarının benim yiyebileceğim, tek yemeği. Ayrıca bugün kurban ettiğim Cinbazi hazretlerinin, külbastısı da var ama maymun eti yiyecek kadar aç değilim...

Margarita, karşımda oturuyor... Affedersiniz yanlış yazdım oturmuyor, bacaklarını, kalçalarını ve daha bilmem neresine kadar erkeklere gösterilmesi ayıp yerlerini ben görüp de bayılayım diye gözlerimin önüne yayıyor.

- Sencivanoğlu, diyordu. Gayri yolun açık olsun... Niyam kabilesi, Afrika'nın en kalabalık, en kavgacı kabilesidir. Kralları, diğer bütün kralların başı sayılır. Bir çeşit imparator. Seni semalardan inmiş Tanrı sayıyorlar.

- İlle Tanrı olacağıma kral oluversem... Bu yalancılık hoşuma gitmez...

Sencivanoğlu / 115

- Kralları vardır ve onun oğlundan başkası kral olamaz.

- Bu yamyamlar...

- Yamyam değil, Niyam Niyam derler, yanlış söylüyorsun.

- Gayri bir kere biz yamyam diye belledik... Elin yabanîleri ha yamyam olmuş, ha Niyam Niyam... Tekmil insan eti yiyenlere yamyam deriz... Sen insan yerlerken gördün mü?

- Benim öğrendiğimi ve yasak ettiğimi bildikleri için gizli yiyorlar. Bir kere yanlışlıkla girdiğim bir kulübede kurutulmak üzere asılmış bir kol görmüştüm. Bir kere de dere kenarında iki kadın kaynayan bir kazan başında bir ölünün tırnaklarını ve bacakların-daki kılları ayıklıyorlardı... Elbette pişirip yemek için. İkisinde de gönlüm bulandı, az kaldı bayılıyordum.

- Her insanı yerler mi?

- Bedavaya gitmesin ve başlarına angarya olmasın diye babalarını, çocuklarını ve dahi her insanı hastalanınca kesip yerler... Cenkte esir aldıkları düşmanlarını bir yere kapar, ahırdan dana seçer gibi sırasıyla boğazlarlar, yerler.

Kulübede bir kandil yanıyordu. Duyduğum şeyler başımı döndürmüştü.

- Demek orangutan maymununa yenilsem beni de yiyeceklerdi? dedim... Sonra, bu kandil insan yağından mı? diye sordum.

- Eğer Cinbazi'ye yenilseydiniz ilk önce ilk beyaz insan eti yemek şerefine kral hazretleri kavuşacaklardı, dedi. Bu kandil yağı suaygırı yağıdır. İnsan yağını değerli sayarlar, kendileri yerler. Böyle adi işlere kullanmazlar...

- Ben maymuna yenilmedim. Şimdi ne yapacaklar?

- Şimdi de sana yenilen maymunun etini yiyecekler...

- Hinzır, köpek eti de yiyorlar mı?

- Köpek etine bayılırlar... Hinzırı, yani domuzu bulurlarsa yerler. Sen suaygırı dördün mü Sencivanoğlu?

- Evet! dedim. Bir tanesini yaraladım da kaçtı... .

116 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Suaygırı mı senden kaçtı? Demek suaygırı Cinbazi'den akıllı imiş, seninle kavgaya tutuşmadı... Sana karşı durulmayacağını sezdi...

Birden, üzerine atıverdim. Artık ne yamyamlar kralını, ne Cinbazi'yi, ne de suaygırını düşünecek durumdaydım.

- Sen karşı duruyorsun ama! diye haykırdım.

Bu meret memlekette, Portugal definesini bulayım diye dalmışken kaderim önüme çıplak bir kâfir karısı çıkarmıştı. Şimdilik bu canlı hazineden çimlenmeyi aklıma koymuştum. Birden üzerine atıldığımı görünce Margarita kaçmadı. Fakat umduğum gibi hemen boynuma da sarılmadı.

- Yavaş ol Sencivanoğlu! diye inledi. Ceneviz gemisinden mal mı kaldırıyorsun?..

- Sen de Ceneviz gemileri gibi güvertene el konuldu mu artık hiç bir şey duymuyorsun. Sen her duygunu, her güzel şeyini kayıp mı ettin yoksa? diye sordum.

- Sen duyur... dedi. Bir kadının duyması için duyurmasını bilen bir erkek istemez mi?..

Bilgili bir erkek olup olmadığımı düşünecek durumda değildim. Fakat onun karşısında bir insan olarak kalmanın da çok zor olduğunu anlıyordum. Kollarımın arasında ufacık kalıveriyordu. O kader güzel bir kokusu vardı ki... Sanki gül suyunda yıkanmış bir sulta,! gibi. Size daha önce de söylediğim gibi Ceneviz kadırgalarının sekenlerini andıran göğüslerini avuçlarımla arasına aldım. Ben ok-şadıkça, rüzgâra tutulmuş tirenkete yelkeni gibi bu serenler havaya kalkıp inmeye başladılar... Böyle tatlı ve rüzgârlı bir halleri vardı. İçmeden sarhoş oldum.

Ne dilimde konuşacak güç, ne göz kapaklarımda açılacak kuvvet kalmıştı. Cinbazi ile güreşirken bile bu kadar yorulduğumu sanmıyorum.

Onu seven, onu okşayan, ona değen her yerim, hemen eziliyor, hemen yoruluyor, bitkin ve halsiz kalıyordu. Önce gül koku-, suna benzeyen kokusu gittikçe değişti... Sevişmemizin her değişen anında onun da kokusu değişiyordu... Gâh gül, gâh yasemin, gâh

Sencivanoğlu / 117

menekşe gibi kokuyordu. Bu dert-can arasında sevişmemizin bitimine doğru misk kedileri gibi koktuğunu da duydum.

- Sen büyücü müsün?!.. Beni neyle, hangi görünmez iplerle bağladın? diye sordum.

Bir itişte hemen sıyrıldı. Saz sesi, su sesi, altın sesi gibi kulağı sarhoş eden sevdalı sesiyle:

- Belki, dedi... Ama yeter artık, çok oldun!. Kalktı. Bende kalkacak değil, evvelce de söylediğim gibi, kımıldayacak bile hal yok... Bu bitik halimi görünce tekrar yanıma uzandı.
- Pek yaklaşma! dedim. Ben gideceğim gayri!
- Gene mi gitmek?. Sen bir yere gidemezsin! Ayrılabilceğimizi mi sanıyorsun? Senin gözün para ve altından başka bir şey görmez mi?
- Portugal altınlarını kendim için aramam!
- Ya ne için gezersin bu yaban diyarında?!
- Bir kere söz verdim, altınları bulup dayım Pirî Reis'i zindanlardan kurtaracağım... diye bu söz uğruna buralara düştüm.
- İnanmam!, dedi.

Belki de ağızından laf kapmak istiyordu. Gizlenecek neyimiz var ki?

- Dinle, dedim. Dayım Pirî Reis'in adını belki duymuşsundur. Türk korsanlarının babası ve dahi piridir. Sizin takviminizde 1547 senesi içinde dayım Pirî Reis, Mısır kaptanı olmuştu. Hint amberi ağacından yaptırdığı donanması ile Süveyş'ten Basra'ya gitmek üzere denize açıldı. Margarita çok meraklı idi:

- Neden gemilerinizi Hint amberi gibi kısa ağaçlardan yaparsınız? diye sordu.

Çaresiz bunu da anlattık:

- Bizim, yani Türk korsanlarının ana donanması Akdeniz'dedir. Bu donanmayı siz Portugal kâfiri gibi okyanuslardan ve Ümit burnundan aşırıp Hint denizlerine götüremeyiz.

118 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Ben Portugal ve dahi kâfir değilim... Böyle bil ve böyle konuş, peki niçin Ümit burnundan geçmediniz?..

- Adını kendin söyledin... Portugal ol, İspanyol ol, kâfir karışsın vesselam.

- Ben "karı" değil, Senyoritayım. Frenklerin dilinde matmazel... Sizin dilinizde gelinlik kız...

- Peki "gelinlik hanım", öyle olsun, deyip dırlanmasının önüne geçtim. Sözümü kesme. Ümit burnundan şunun için dolaşmayız ki... Cebelitarık boğazında rüzgârlar ve akıntı terstir.

Akdeniz'e doğru eser... Portugal kâfiri bu ters rüzgârlı boğazdan bitkin bir halde çıkan yalnız bizi değil, diğer Frenk kaptanlarını da ana memleketlerinden uzak kıyılarda hemen ve kolaycacık avlar ve avladı.

Bu sebepten gayri Süveyş'te de uzun, gemi yapmaya elverişli başka ağaç bulunmadığından bu Hint amberi ağaçlarını kullanıp yeni bir donanma yaptık. Nitekim bu gemiler Hint denizinin fırtına değil, kasırgayı andıran rüzgârlarına dayanamadılar, her seferde hemen yarı yarıya fire verdiler.

Dayımın donanmasında otuz kadar bastarda, kalyon ve kalita içinde Akdeniz'de sakal ağartmış, nam salmış zorlu korsanlar vardı. Babülmendep'ten Aden'e vardık. Daha önce dayım Pirî Reis Aden'e asker koyup bize bir durak olacak hale sokmuştu. Bu kalede sulandık, dinlendik "Reisülhinzır" yani, senin anlayacağın "Domuzbaşı" denilen burnu geçtik... Sen benden iyi bilirsin, bu sıcak memleketlerde sık sık pus ve duman olur. Gemiler sisten önlerini göremediler... Bu yüzden birbirimizi kaybedip perakende düştük... "Şecer" yakınlarında birkaç gemimiz karaya vurup parçalandı... Kalanlarını da tekrar toplayıp, Fars denizinde Umman vilâyetinde Maskat kalesi üzerine vardık, kaleyi yıktık, içindeki Portugal kâfirlerini tek mil hazineleri ve kaptanlarıyla birlikte esir aldık. Hürmüz adasını da temizleyip Basra şehrine demir attık... Fakat donanmamız, gerek cenklerden, gerek bu uzun yolun kasırgası ve sisi yüzünden yıpranmış, içindeki tayfası, kürekçisi azalmıştı.

Basra'da donanmayı kızığa çektik. Yeni tayfa bulmak umudunda idik. Ama Basra valisi Kubat Paşa denilen Türk korsanları düşmanı bjr hergele bizi ne tayfa toplamaya kodu, ne de karaya Sencivanoğlu / 119

çıkarttı. "İlle de Maskat kalesinde vurduğunuz Portugal hazinesini isterim" diye dayattı.

- Yoksa hazineyi verdiniz mi? diye Margarita heyecanla sözümü kesti. Güldüm:

- Bak Margarita, dedim. Aklınızda kalsın ve dahi kulağına küpe olsun, Türk korsanları ele geçirdikleri hazineyi bir, karıları iki, gayri kimseye kaptırmazlar.

- Aferin! dedi. Meryem Ana bu sözüne şahit olsun. Birden aklıma esti:

- Sen bana kâfirken taşıdığın adını söylemiştin ama burada yamyamların sana taktıkları adı bildirmemiştin... dedim.

- Çok mu lâzımdı?! diye sordu.

- Yoo! Ben bilmem ama yamyamlar sana herhalde "Saksağan" adını taktılar.

- Saksağan da nedir?

...

- Bir kuş adıdır. Tüyleri siyahtır, senin saçların gibi... Göğsü beyazdır. Tıpkı senin gibi.
- Güzel bir kuş demek?
- Evet ama, gevezedir de... -Tıpkı benim gibi... -Tamam...
- Yamyamlar bana bu güzel adı takmadılar. Onların dilindeki beş on kelimeyle gevezelik edilemez; hem buralarda saksağana gelinceye kadar ne güzel, ne renkli kuşlar var...
- Peki nedir yamyamların sana taktıkları ad? -MibahlîL
- Ne demek?
- "Cüce" demek!

Hiç gülecek halim yokken kahkahayı bastım:

- Onların deve bacaklı karılarına göre sahiden cücesin.
- Amma "Cüce" Niyam Niyam dilinde başka manaya da gelir. Kurnaz, bilgiç tilki...

120 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Utancından kendine akıllı diyemedin?
- Hayır, akıllı olduğumu bilirim... Ama Niyam Niyam dilinde akıllı başka türlüdür. Beni kurnaz sayarlar. Sana ne ad koydular, sen de onu bilmezsin...
- Neden, pekâlâ bilirim... Adım "Gambah"tır. Ben güreşirken "Fieyyi Gambah! Şicuyi Gambah!" diye bağrışıyorlardı.

Gözlerini süzerek:

- Yamyam dilinde bir kelime birkaç manaya gelir, dedi. "Gambah" yıldırım demektir.
- Adımı beğendim, Türkler er meydanında erlik gösterene ancak "Yıldırım" adı korlar, öbür manası çok mu fena?
- Hayır! Daha güzel, "Tanrı" demek!
- Bizim dilimizde Tanrı'ya benzemek, ona işlerinde ortaklık koşmak büyük günahdır ve inancımıza göre de sonu çok acı olur... Bir daha bu sözü saygısızca ağzına alma... Ben büyük Allah ile yarışacak kadar ne imansız, ne bilgisiz, ne de akılsızım. Lafı dağıttık, sözü bitirmeme destur ver, dedim.
- Anlat! diye emretti.

Ne de güzel emrediyordu? Sanki o reis, ben levent olmuştuk. Bu haline bir kızıyor.. bir de benim gibi başında kavak yelleri esen bir korsanı gönül zinciriyle bağlayabildiği için hoşuma gidiyordu. Hikâyemi kaldığım yerden yürüttüm. Baktık ki, dedim, biz Sultan Süleyman adına cenk ederiz, Sultanın valisinden bize hayır yok... Suyu bardakta, gemiyi duvarda gören Basra halkından tayfa tqp,-lamaya da destur yok. Tekmil gemileri boşalttık. Üç gemiyi ancak donatabildik.

- Otuz gemiden üç gemiye mi indiriz?

- Evet! Bu ara Maskat kalesinde esir aldığımız Portugal kaptanı da; "Portekiz donanması elbet de gelecek, sizden bu hazineyi geri almak isteyecektir; siz azlıksınız, gemileriniz çok ufak, burada eğlenmeyin... Yoksa Hürmüz boğazından çıkmak nasip olmaz..." deyince Kaptan, Patrona, Reyyale denilen donanmanın üç baş gemisini alıp sıçradık, kâfir gelmeden Hürmüz boğazını aştık. Tekmil

Sencivanoğlu / 121

Portugal hazinesini de ağzı murabba kaplı içi altın ve mücevher dolu kavanozlar içinde Reyyale'ye yükledik.

- Basra valisine hiç bir şey vermediniz mi?

- Zırnık bile vermedik. Babülmendep yukarısında tekrar pus ve dumana düştük. Bu denizde ayrıca şap kayaları da hesapsız ve gemiler için ölüm tuzağıdır. Reyyale işte bu şap denizinde şapa oturdu. Ardımızda Portugal galilerinin geldiğini birkaç kere görmüştük. Bu daracık denizde üç gemiyle otuz gemilik Portugal donanmasına yemlik olmamak için Pirî Reis; Reyyale'deki yoldaşlara, karaya çıkıp hazine ile birlikte Nil ırmağı üstünden Mısır'a gelmelerini buyurdu. Onlar sahile çıkmaya uğraşırken biz de peşimizde Portugal donanması, Mısır'a kadar geldik. Burada da bir kâfir dönmesini Mısır'a yeni vali yapmışlar. Adı üstünde Dukabinoğlu Ahmet Paşa. .. Büyük amcam Kemal Reis'in deniz cenklerinde esir alıp sultanın babasına hediye ettiği köle bir dükün oğlu. Zahir herif ya bu kuyruk acısı, ya Portugal hazinesi üstüne konmak kaygısıyla hiç bir suçu olmayan amcam Pirî Reis'i Mısır zindanlarına tıktı. Türk korsanlarının başına, Mısır valiliğine daha önce babasını Türk korsanlarının esir aldığı bir vali koyanlar yansın bu olaylara...

İşte bu duka oğlu bana kaybettiğimiz hazineyi bulup getirirseniz Pirî Reis'in suçunu bağışlarım; Sultan Süleyman Hazretlerine hazineyi uğruladığınızı bildirdim. Cevabı gelmeden hazine gelirse

tekrar affını arzederim. İdam cevabı hazineden önce gelirse başını keser, Dersaadet'e gönderirim dedi. Şimdi anladın mı, ben niçin seninle buralarda eğlenemem?

Şöyle yalandan, yanağını yanağıma koyup beni bir okşadı:

- Anladım Sencivanoğlu! dedi.

- Cevabın nedir?!..

- Şimdi sırası değil... Bir gün öğrenirsin...

Kapıya doğru yürümüştü bile. Hiç bilmem ki bir karı ile yatayım da ondan sonra saatlerce konuşayım ve ayrılırken tekrar onu senelerdir ayrı kalmış gibi tekrar özleyeyim... Mutlak bu kâfir Mi-bahlı beni de büyülemişti. Daha kapıya doğru giderken, ayrılık acısı

122 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

bağıma çöktü. Bana hamam suyu gibi bir dere suyu sunuyor; buzlu şerbet içer gibi serinliyordum. Her yanı gübre kokan bu diyarda yanıma sokulunca bin bir çeşit çiçek kokulan beni sarhoş ediyordu. "Kalk, bu maymunla güreşe tutuş, göreyim seni" diyor; elin yabanî hayvanı ile hatırı için güreşiyordum. Sevişirken misk kedilerinin çıkardığı ve dirhemi altından bile pahalı misk gibi bir koku güzel vücudundan yayılıyordu. Ortada üstüne sürünürken gördüğüm hiç bir koku yoktu halbuki!..

Ya delirmiş... Yü büyüüne tavşan başı... Bu kariya âşık olup arkadaşlarımı, ödevimi, Mısır zindanlarında inleyen Pirî Reis'i unuttur olmuştum.

Kulübede yalnız kalınca, zahir o da uzaklaşınca; büyüü de hafifledi. Kendi kendime: "Kokusu da, sevgisi de cehennem!" dedim.

Kötü kötü düşünmeye başladım. Ben ne yapıyordum? Kerem edip bir çıplak kâfir karısı kendi dilediği saatte belki koynuma girecek diye bu yaban diyarında tembel, miskin, yoldaşlarımı başsız ve bilmedikleri, görmedikleri düşmanlarla karşı karşıya bırakmış, akşama kadar uyuyordum.

Hemen Ulu Tanrım kimsenin aklını başından alıp benim gibi belinden aşağı indirmesin.

İnsanlığımı unutuyor, mart kedileri gibi işi gücü bırakıyor, gece demiyor, gündüz demiyor, hep bu kâfir karısı ile yatıp kalkmayı düşünüyordum.

Böyle efkârlanıp kâfir karısı elinden kurtulup kaçmayı düşünürken, kulübenin yan tarafında bir hırıltıdır koptu...

Korkmaya niyetim yoktu. Bu diyarlarda silâhsız olarak "Cinba-zi"lerini bile hakladıktan sonra, yamyamlardan ve yabanî hayvanlardan korkmuyordum. Hoş, hayatımda ne zaman korku nedir bilmişim ki?

Ses yerden geldiğine göre acep bir yılan mı içeri girmek istiyordu? Nenin nesiydi bu hayvan?

Gözlerimi toprakların ve otların ayrıldığı köşeye diktim. Meğer gelen yılanların en korkuncu imiş ve beni ta yüreğimin üstünden vuracakmış.

Sencivanoğlu / 123

Kulübenin altından önce iki kuru el, sonra buralarda görünmesi bile akla durgunluk veren kumral saçlı bir baş gözüktü. Yalnız saçlar karmakarışık, çalı süpürgesi gibi kırçıl ve tek-tük akları da vardı. Sonra eşek pastırması gibi soluk ve kuru bir beyaz adam gözlerini bana dikmiş, içeriye süzüldü.

Hemen de Türkçe:

- Merhaba Sencivanoğlu! dedi.

Bu sözlerin her ne kadar Türkçe söylenmiş ise de gene yabancı bir lehçesi vardı.

Selâm almak sünnetişeriftir, ama nedense kulübenin ortasında bodur yabanî börölce sırtları gibi belinden eğrilmiş, katlanmış duran bu yabancidan hoşlanmadım.

Hoş, o da benim bu halimi sezmiş olacak ki bu sefer İspanyolca:

- Bir merhaba yok demek Amiral? dedi. Belki de seni burada ve bu halde görmem pek hoşuna gitmedi?

Hâlâ sustuğumu görünce zevzekliğine devam etti:

- Öyle ya... Koca korsan Sencivanoğlu, Pirî Reis'in yeğeni, Turgut Reis'in sağ kolu.

Barbarosların gözbebeği... Akdeniz'in ejderhası... Ey bakir Meryem, senin merhametine sığınırım; bir kâfir olmasına rağmen, sapı silik lekesez, kusursuz aslan yürekli bir korsan olan, bu aklını kaçırmış zavallıya merhamet eyle, kurtarıcı elini ona uzat.. Onu bu düştüğü gülünç ve iğrenç yerden kurtar, lâıyk olduğu cennete kavuştur!..

Herif alay mı ediyordu? Yoksa ben kötü düşüncelerle yatıp bir rüya mı görmekte idim?.. Sanki bu börölce sırtı kılık serseri, benim içimden geçirip de kendi kendime bile söylemeye utandığım adilikleri dile getiriyordu.

Serseri hâlâ sustuğumu görünce, yanıma yaklaştı; yamyamlar gibi kokmadığından, kokusundan değil ama, ağızma girecekmiş gibi suratından fırlamış sivri burnundan, ciğerimi delip kalbirdeki-leri okuyabilmek için fıldır fıldır yuvalarında dönen gözlerinden iğrendim... İki adım geri çekildim.

Bu halim onu inanılmaz bir şey görmüş bir çocuk gibi güldürdü. Gülüşü ne bir erkek gibi iç açın ve ne de bir kadın gülüşü gibi

124 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

iç gıcıklayın idi. Palamarı kopmuş gemi çıkırıkları gibi takırdıyordu. Masallardaki cadı kan gelmiş, sanki benim perişan halime gülüyor.

- Oh! oh! dedi. Neler de görüyorum. Sencivanoğlu geriliyor... Geri çekiliyor... Kanlı kılıçlar, dağları aşan kasırgalar, ağızlarından ateş kusan toplar önünde hiç bir gün gerilemeyen koca korsan Sencivanoğlu geriliyor. Bu uğraş düzenini burada mı öğrendin Sencivanoğlu?.. Demek erkek aklını bıraktın, karılar gibi, karı oyunları ile Niyam Niyamlar arasında palyaçoluk yapıp yaşıyorsun... Bana benzedin... Sırasında gerilemesini, utanmadan arkayı dönüp kaçmasını biliyorsun artık.

... Ne tuhaf, senelerce önce de bizi birbirimize benzetirlerdi. Korsan kadırgaları üzerinde ellerinde kanlı kılıçlarıyla nara atan iki kahraman... Şimdi... Bakıyorum gene bizi birbirimize benzetmişler. Ama bu sefer iki kahraman yerine çıplak Niyam Niyam karıları önünde göbek atan iki köçek olarak...

Tekrar o takırtılı kahkahalarla gülmeye başladı. Bu herif kimdi acaba? Aslında beni tanıyor muydu? Yoksa boş atıp dolu mu tutmak istiyordu?

Gözlerimin bakışından aklından geçenleri sezmiş olacak ki:

- Beni tanımadın Sencivanoğlu! dedi. Hakkın da var, bende de tanınacak hal kalmadı hani.

Ama Sent Barnabe hakkı için sen henüz tanınacak haldesin... İşte bunun için seni kurtarmaya geldim... Bana gelince içki... Umutsuz ve köpekçe bir aşk... Hayır aşk değil, bir kadın vücuduna karşı duyulan hayvanî bir oburluk... Beni böyle inanılmayacak kılığa soktu...

Göğsünü şişirdi. Artık gülmüyordu... Büyük bir yürek acısının bıçak yarası-gibi uzun ve keskin izleri yüzünde belirmişti.

Kuru elleriyle göğsünü yumrukladı:

- Ben Duromega'yım, dedi... Boş bulundum...

- Hangi Duromega?

- Şövalye Lavaletta'nın arkadaşı, Andrea Dorya'nın şanlı şövalyesi, Turgut Reis'in elinden Kontes Culyana'yı kurtaran Şövalye Duromega!

I

Sencivanoğlu / 125

Gökyüzü yarılrsa, binlerce, yüz binlerce şimşek beynimi yaksa, yer yarılrsa, içinden cehennemler fişkırsa, ancak bu kadar sersemlemeler ve şaşırabilirdim.

Utancımdayım, hırsımdan tekrar geriledim... İçimdeki ateş yüzüme vurmuş, gözlerim yanıyordu. Duromega bu halimi de sezdi:

- Evet Sencivanoğlu, dedi... O günleri hatırladın demek? Sen daha minnacık bir leventtin.

Dragut ve Salih Reis ile birlikte Avrupa'nın ve dahi dünyanın eşsiz güzeli Kontes Culya Kanzege'yi kaçırdınız. Hatırladın mı?

Hatırlamıştım, o günler ben isimsiz binlerce levent gibi Turgut Reis'in bir yavaşması idim.

On beş korsan, on beş bin düşman arasından bir güzeli kaldın-vermiştik. Kaçırdınız... O zaman Turgut Reis'in bir güzel kadın için göze aldığı bu ölüm tehlikesine akıl erdirememiştim... Benim için güzel olmak şartıyla her kadın aynı lezzette bir zevk aletiydi. Sarışını, esmeri, kâfiri, Müslümanı, hatta karısı, gelini benim için eş değerde idi. Bugün artık biliyorum ki iş değişti...

Şu cihanı kaplayan yüz binlerce kadın benim için artık yok... Yalnız bir kadını özlüyor, yalnız onu arıyorum. Bir kadın... O her şeye omuz silken, beni iplemeyen yamyamların taktığı ad, kendisine çok yaraşan "Mibahlı!"yı. Benim için "Mibahlı" dan başka kadın yoktu.

Duromega yoksulu... aklımdan geçenleri ne bilecek?.. Benim sustuğumu görünce:

- İşte, dedi. O gün Turgut Reis, Salih Reis ve senin gibi seçilmiş on beş levendi durduran Duromega. Bak bugün ne halde?.. Türk korsanlarının elinden kadın bir silâh iki; ikisi de geri alınamaz derlerken, ben o gün kontesi sizin elinizden almıştım...

Artık bu kadar uzatmaya dayanamazdım:

- Hâlâ, aynı Duromega'sın dedim, işin gücün palavra... Palavracılığın değişmemiş!

Bu sözüme kızmadı, güldü:

- Burada ne arıyorsun? dedi. Her halde Senyorita Dö Gama'yi kaçırmaya gelmedin?

126 / Abdullah Ziya Kozancıoğlu

- Senyorita Dö Gama da kimdir ki?..

- Biraz önce kudurmuş bir köpek gibi dişleyip yaladığın kaltak! Birden tepem attı, Duromega'nın üzerine atıldım, bir kaplumbağa boynu gibi kuru ve bunışuk gırtlığına sarıldım:

- Sus köpek! dedim... Konuşurken ölçünü kaçırma! Beni katil yapacaksın!

Silkindi, yüzü sapsarı olmuştu:

- Demek sana gerçeği anlatanları, sana doğru yolu gösterenleri boğacak kadar gözün kararmış! Dikkat et, elimde ne silâhım var, ne de seninle vuruşacak kadar gücüm kaldı... Beni boğarsan tek servetin olan erkeklik ve korsanlığını da kaybetmiş olursun...

- Benden ne istiyorsun?

- Söyledim ya, seni bu kaltağın elinden kurtarmak!

- Ona kaltak deme!..

- Acayip?! Ne diyeyim! Sen ne diyorsun?

- Mibahh!

- Bu Niyam Niyamlıların taktığı ad!

- Margarita!

- Bu da küçük adı!

- Peki asıl adı?

- Biliniyordun demek?!..

- Hayır!

- Vasko dö Gama denilen Portekiz korsanının adını elbette duydun.

- Evet! Hindistan'a varan Akdenizli ilk korsan.

- Büyük korsan! Büyük denizci! Portekizlilerin Hazreti İsa'dan sonra taptıkları tek kahraman.

- Beni ilgilendirmez.

- Amma yaptın ha? Mibahh deyip geçtiğin kız, Margarita bizim diyarlarda Margarita dö Gama diye anılır... Ne o, neye şaşır-" dm? Bir tuzağa mı düşürüldün yoksa?.. Bakir, saf bir aile kızı ile Sencivanoğlu / 127

sevişiyorum derken Havva anamızdan beri eşi yaratılmamış dünyanın en yırtıcı, en fettan, en kalleş kadını ile karşılaştığına mı sinirlendin?.. Evet bu yüzünde meleklerin maskesini taşıyan saf kız, o korkunç ve acımak bilmez kanlı katil korsan Vasko dö Gama'nın kızı... Hani o bir gecede bin Hintli bakireyi çıırplak karşısında dans ettirip tayfası ile sabaha kadar eğlendikten sonra şafak sökerken memelerinden gemi serenlerine çivileyip kızgın güneşin altında aç susuz kurutup öldürten canavarın kızı...

- Yalan! Yalan! diye haykırdım.

Duyduğum şeyler başımı döndürüyordu. Korsan Vasko Dö Ga-ma'nın kızı... Canavann çocuğu... Kurttan kuzu çıkacak değildi ya... Duromega acı acı güldü:

- Keşke yalan olsa!.. Ama sen de şimdi inandın ki! Benim gibi bir hergeleyi böyle rezil, serseri, peşinden koşturan, senin gibi bir edepsizi böyle köpekleştiren Bakkal Hristo'nun, meyhaneci Gom-mez'in kızı olamaz... "O" bir canavarın insanlığı yıkmak, yakmak için dünyaya musallat ettiği bir ejderhadır... Beni ve koca Niyam Niyamlar kralını bak ne hale soktu? Sonunda bir gülücüğüne, bir tatlı sözüne, çok çok bir öpücüğüne kavuşabilmek için bak nasıl kö-pekleştik?.. Sen! Sen de ona sahip olabilmek için bak âşık olduğun fırtınalı, serin, güneşli denizleri bırakmış, bu çölde sürünüyorsun!

- Yani... diye kekeleydim. Bizi, beni kancıklığı, aşifteliği ile mi büyülüyor?

- Daha açık konuş! diye haykırdı. Oropuluğu ile seni kendine bağlıyor... Dişiliğine, hepimiz her sefer başka çeşit kokan vücuduna, eğildiği zaman bile dik duran göğüslerine âşığız... Bir şehvet büyüsü uğrunda girdik, bekliyoruz... Evet, lütfedeceği, lütfen vereceği sevgi anını kapının önünde sıra ile bekliyoruz... Önce bu lütfekârlığı sık sık olur, günde beş, derken haftada bir, sonra yularından tutup seni de sıraya koydu mu, artık aylar ve hatta benim gibi seneleri beklersin... Evet sen de, altı ayda bir vereceği sevgi sadakasını beklersin... Tadını bir kere tattın mı, artık senin için başka kadın yoktur... O, yalnız o...

128 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Ne kadar da edepsiz ve hayâsızca konuşuyor?.. Fakat sanki her sözü bir gerçek imiş gibi ciğerime işliyor... içimde derin ve acı yaralar açıyor. Ben, ne olursa olsun, böyle karı büyüsü ile köpek-leşecek, mart kedileri gibi kuyruk dibinde nöbet tutacak enayilerden değildim.

Duromega, yüzümden kesin düşüncelerimi sezmişti.

- Bravo! dedi... Senden bu beklenirdi... Al iskele! Buradan hemen yelken aç... Hayatında ilk defa kaçmış olacaksın, biliyorum. Fakat bu kaçışın, büyük bir zaferin, büyük kurtuluşun tek silâhıdır... O'na başka silâh kâr eylemez... Kaç! Sencivancğlu! Utanmadan, sıkılmadan, arkana bakmadan, daha fazla maskara olup, yabanî krallar, maymunlar önünde bir köçek gibi rezil olmadan... Bize benzemeden kaç!..

Koca korsan Duromega ağlıyordu... Bir çocuk gibi incelmış sesiyle utancından yüzünü kapamış ağlıyordu.

Ben Duromega'yı, Turgut Reis gibi bir daha eşi gelmez bir korsan karşısında, ben Duromega'yı elinde palası parlarken babasına bile aman vermez tilki Salih Reis karşısında, ben Duromega'yı kan gövdeyi götürürken korsan gemilerinin kasaralarında görmüş bir leventtim.

... Bugün bu koca korsanı bir karı elinde, bir çocuk gibi ağlarken görünce, elimde olmayarak, benim de bu hale düşeceğim, anasının memesinden zorla ayırılmış köpek encikleri gibi uluya uluya bir gün inleyeceğim aklıma geldi.

- Korkma Duromega, dedim. Sencivanoğlu burada, Mibah-ı'nın kara gözleri için bulunmuyor... Kurbağa ayağı misali, kuru ellerini yüzünden çekti. İnanmıyor-muş gibi gözlerime baktı.

Duromega'yı mı, yoksa kendimi mi inandırmak zorundaydım? Gülmeye çalışarak:

- Sen! dedim, kocamış yüreğini gayn cenk meydanlarından alıp, sözüm ona, aşk meydanlarına sermişsin... Benim yüreğim böyle ciğeri iki para etmez karılara sunulacak kadar kart ve yufka değil...

- Yani onu sevmiyor musun?

- Hayır, korsanlığı seviyorum...

Sencivanoğlu / 129

- Yani onun her dilediği anda dilediği gibi kokan, güzel kokusunu bilmez misin?!.. Koklamadın mı?..

Allah'tan cevap vermemi beklemeden sözüne devam etti. Yoksa yalan söylemeyi beceremeyeceğimden "Evet, biliyorum!" diye haykırabilirdim.

- O bir sihirbaz, bir büyücü, şeytanla anlaşma imza etmiş bir cadı gibi, elindeki kaynar kuyu suları buzlu şerbet diye sana yutturmadı mı?..

Bu Duromega bilmeyerek en zehirli bir silâh ile benim yüreğimi deşiyor, beni içimden yaralıyordu. Demek güzel kokuları koklayan, buzlu şerbetleri içen, serin memeleri avuçlayan yalnız ben değildim. Demek, buzlu şerbetler yalnız bana sunulmamıştı? Duromega ağzından alev kusan bir cadı gibi beni yakmaya devam etti:

- Demek sen onu kendine köle yapmak için beni, bizi, hatta bu "Niyam Niyamlar" kralını, ince belini, kocaman kalçasını sallayarak, mehtaplı gecelerde sarhoş ettiğini de bilmiyorsun?!

Demek sana daha bu insan eti yiyen yamyamları, bu yamyamları yiyen aslanları büyülediği silâhlarıyla saldırmadı?

Büsbütün yanıma yaklaştı. O da diğer yabanîler misali şimdi leş gibi kokuyordu.

- Öyle ise hiç utanmadan buradan kaç! Hiç sıkılmadan tabanları yağla, yelkenleri fora et, arkana bakmadan git... Yolun açık olsun korsan!

Gideceğim, kaçmak kelimesinden bile utanmadan gideceğim ama, bir kere de Mibahlı'ya koca Sencivamğlu'r.un kolay yutulur yolfmuş bir kaz olmadığını anlattıktan sonra gideceğim...

Ağzım kuruyor, susuzluktan ciğerim yanıyor... Karnım gurulduyor, açlıktan midem sızlıyor...

Yüreğim eziliyor, bu sıcak diyarda aşk uğrunda açlıktan, susuzluktan ölebilirim... Fakat bunların hiç birisine el sürmeden gideceğim... Kulübeye girdiği zaman elinde buzlu şerbet bardağı, arkasında ellerinde incir yaprakları ile çıplak yamyam karıları ve güler bir yüzle ilerlediğini görünce benim işimi de bugün bitirmeyi aklına koymuş olduğunu sezdim.

130 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Sencivanoğlu, bu diyarların krallarından daha üstün, artık Tanrıları oldun... Yemek sofran da sana lâyük olmalı, dedi. Ganga-lar da gelsinler mi?

- Gangalar da kim oluyor? diye buz gibi soğuk bir sesle sordum. Kahkahalarla güldü:

- Niyam Niyam dilinde "Ganga" da iki manaya gelir. Ben çalgıcı manasında kullandım... İkinci manası senin hoşuna gider, her erkeğe bayılan, koynuna girip eğlendiren kadın demektir.

- Öyle ise bu "Ganga" adı daha çok sana yakışıyor...

- Çalgı çalacağım için mi?

- Hayır! Her erkeğin koynuna girdiğin için!..

Gözlerini akrep görmüş bir çocuk korku ve iğrençliği ile büzdü:

- Bu yeni palavra da nereden çıktı? dedi.

- Görüp duyduklarımdan.
- Böyle bir şey görmüşlüğü'nün olmadığına göre kimden duydu?
- Kargalar haber getirdi!
- Alayların da senin gibi soğuk ve kaba!
- İyi, birbirimizi tanıdık ya, yolumdan çekil de gideyim. Ben soğuk, kaba, sen oynak ve Ganga!
Acı acı güldü:

- Gideceksin! dedi. Ama şimdi değil, ben istediğim zaman.
- Çekil yolumdan "Ganga!" dedim. Ne de çok adın var?! Mar-garita, Mibahlı, Ganga...
- Daha başka?! dedi ve gitmem için önümden çekildi. Yanımdan geçerken bu ayrılışı hiç iplemediğimi göstermek ister gibi çevresini tuttum, başımı ağzına doğru eğdim.
- Adyoses Senyorita dö Gama! dedim.

Sanki bir şimşek çaktı, bir yıldırım düştü. Gözlerinden alevler fışkırıyordu. Dudaklarım mı ona uzandı, ben mi eğildim bilmiyorum, birden beynime bir topuz indi, gözlerim karardı... Artık hiç bir şey duymuyor ve yaşamıyordum... Kendimden geçtim.

XIII

Bu bölüm, Sencivanoğlu'nun tekrar Pala Hüseyin ve Kelle Bekir'e kavuştuğunu bildirir... Bilmem hiç çok içip de deniz dalgasına tutulduğunuz oldu mu?.. Uyuyamazsınız, fakat gözleriniz açılmaz. Karnınız, içi dışına çıkacakmış gibi kabarır, fakat yüreğiniz sıkılır... Hiç bir şey boşal-maz. Başınız ateş gibi yanar, etrafınızda dönenleri çakar, konuşulanları sivrisinek vızıltısı gibi duyarsınız, fakat sizin dişleriniz kilitlenmiştir. Ne söze karışabilirsiniz, ne de yerinizden kıpırdamaya gücünüz yeter... Böyle bir hal içinde Kelle Bekir'in sıtma görmemiş sesini duyuyordum:

- Pala karındaş! diyordu. "Avalita" ne demektir? Pala kesik, isteksiz cevap veriyordu:
- Enayi demektir. Yani seninle ben!
- Peki "Angurya" ne demek?!
- Hıyar demek... Yani sözüm buradan dışarı, Sencivanoğlu'na diyorlar...

Kendilerini enayiye benzetmeleri ne ise ama yoldaşların beni hıyara benzetmeleri büsbütün gönlümü bulandırdı. Kalkıp bir ağızlarının payını vereyim dedim. Ne mümkün?

132 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Pala gene devam etti:

- Hıyar olmasa böyle aslanlar gibi yiğit, yerde cansız yatar da bizi el diyarında başsız kor da gider miydi?

Kelle, sanki başımın içinde yürüyormuş gibi koca ayaklarıyla yerleri sarsarak bana yaklaştı:

- Yaşiyor denilebilirse bu hale?.. Yaşıyor! dedi. Acaba kaltak zehirledi mi Reis'i?

Pala'nın sesi cevap verdi:

- Her şey umulur kâfirden... Utanmaz karı, bize enayi, Reis'e hıyar diyor... Belki bu sözleri hak ettik ama böyle insanın yüzüne karşı söylenmez ki...

Pala doğru söylüyordu. Onları bilmem ama ben, hıyarlığa yakışır elden ne gelirse yapmıştım.

Kelle'nin sesi beynimi taradı:

- Hiç, korsandan âşık çıkar mı?.. Ne diye bu karıyı da diğerleri gibi cennete göndermiyoruz?

Korsan dediğin kaldırdığı malı ya satar, ya kullanır, bir şekle benzetir.

- Altınsa Cezayir'de küpe doldurur, erkekse gemi ambarına forsa diye çakar, karı ise bir tadına bakar, sonra avrat pazarına artırmaya kor, satar... Kırk yıllık korsan geleneğini bozdun mu sonu böyle çapanoğlu çıkar işte...

Pala cevap verdi:

- Karacaoğlu gibi konuşuyorsun Kelle... Elimizin altında Zü-leyha anamız gibi karı çırcıplak duruyor... Biz ise seyrân kayığı ile Venedik kanallarında gezen aptal âşıklar gibi ağzımızın suyu akararak baş sallayıp duruyoruz... Varalım karının tadına bakalım... Bir karının büyüsunü bozmak için en iyi çare koynuna girmekmiş.

Başım sarhoştı, halim bitikti ama gene de bir şeyler sezebiliyordum... Her halde Pala ve Kelle beni yamyamlar elinden kaçırmışlardı. Beni kaçıırken Portugal kızı Margarita'yı da birlikte kaldırmışlardı. Ve bana benzeyip karı karşısında "Ah!" "Of!" diye inleyeceklerine tam bir korsan gibi de şimdi, karının icabına bakacaklardı.

Sencivanoğlu / 133

Bilmem neden?! Türk korsanları içinde bugüne kadar bana en şirinleri gibi gözüken Pala ile Kelle'den birden iğreniverdim. Namussuzlar... Elin kendisini korumaktan âciz kızının zorla

ırzına geçecekler diye düşündüm. Bir kalkayım, dedim, kendimi zorladım... Nedense Mibahlı yavrucağını Pala ile Kelle canavarının elinden kurtarmak istiyordum.

Kuzuyu kurt parçalamasın diye kurdun dişlerinden kurtardıktan sonra şişe vurup afiyetle yiyen bir avcı merhameti vardı içimde. Bu alçaklar "Mibahh"ma dokunmamalı onun icabına ve tadına yalnız ben bakmalı idim. Fakat ben daha gözlerimi bile açmadan Hafız Ali'nin sesini duydum:
- Pala, Kelle arkadaşlar, koşun bir şeyler oluyor... diye haykırdı. Tekrar ayak sesleri beynimi taradı.

Hafız Ali neden korkmuştu acaba, kendilerini yalnız ve başsız bıraktığımdan beri yoldaşlar ne olmuşlardı acaba? Kaçı sağdı? Kaçı şehit olmuştu? Tekrar kımıldamak istedim. Elim, kolum kıpırdamıyor, uyuşuk bir hal var üzerimde. Birden kulaklarımın zarı patla-yacakmış gibi silâh sesleri gümbürdemeye başladı.

Acaba yabanî Afrika ormanlarından çıkıp, Mısır sarına mı dönmüştük?! Baygınlığım aylarca mı sürmüştü?! Ne olursa olsun, hemen kalkmam, leventlerin başına gelmem gerekti...

Her halde yabanî bir yerde, yamyamlardan gayri bir düşmanla cenk ediyorduk. Birden yüzümün üstünde soğuk, yapışkan, yılan gibi kaypak bir şeyin dolaştığını duymayayım mı? Nedense bu soğuk hayvandan çok iğrenirim... Kırk katırın zor kaldırabileceği başımı bir silkişte göğsüme doğru attım. İki dizimin üzerine doğrulmakla birlikte aslında bulanık gönlüm bu sarsıntı ile büsbütün kabardı... Burada yazılması yakışık almaz bir şey oldu...

Sanki içim, döndü dışıma çıkıverdi, gözlerim yuvalarından dışarı fırladılar... Burnumun üstünde, dönüp durdular... Bu dert-can arasında ne göreyim?! Kelle'nin Fıstık'ı incecik sesiyle:

- Hav! Hav! diye ağlayarak, uluyarak çıplak ayaklarımı yalamıyor mu?

134 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Beni tiksindirip ayılmama sebep olan Fıstık'ı ayaklarımın altıyla okşayarak gönlünü aldım.

Yüzümü yalayan hayvanın bir yılan yerine Fıstık olması düşüncesi beni sevindirdi. Ufak, dilsiz hayvan bile, benim dışarıdaki kavgaya lâzım olduğumu anlamış, beni uyandırmaya çalışıyordu. Başıma neler geldiğini düşünecek ne aklım kalmıştı, ne de halim... Önce yoldaşların yanına varmalıydım. Bulunduğum çardak yamyamların bana lââyık gördükleri, incir yaprağı kulübeden çok daha kötü idi... Bağ bekçisi kulübesi gibi der-me-çatma bir şey...

Dışarı fırladım, bir tepenin doruğunda yoldaşlar ağaç kütüklerini, tümsekleri siper almış, karşı dere içine ateş açıyorlardı. Beş-on adım ötemde yanımda bize hamallık eden Nubiyalı uşaklar korkudan güverteye serilmiş kara çamaşır bezleri gibi, tiril tiril titriyorlar... Beni görmek bile kendilerine cesaret, yüreklerine su vermedi.

Kavga meydanında Türk korsanı aslan kesilir... Baş ağrısı, sersemliğim bir anda geçti... Karşı dere içinden de bizim leventlere ateş açılıyor, kurşunlar ağaç gövdelerine, tümseklere çarparak sekiyordu...

Çevreye bakılırsa hâlâ yabanî diyarda, aynı yabanî insanlar arasında olduğumuz belli oluyordu. Gemi korsan tayfası, kara uğraşını ne bilecek? Sebilhane bardakları misali yoldaşlar yana yana dizilmiş körlemeden, dere içine ateş açıyorlar... Dere içinde dalların arasından çıkan alev ve barut dumanı yoldaşlara amaçlarını gösteriyor.

Bir bakışta düşmanın sayı hesabı ile bizden çok değilse bile en aşağıdan bizim kadar olduğunu çaktım... Elbette bunlar peşinde olduğumuz Portugal korsanları idi. Hesaplaşma saati gelip çatmıştı. Böyle zamanlarda Hızır Reis çok düşünür, aza atardı. Ama bir kere attı mı düşmanın beynini patlatırdı. Düşmana, gücümüzden önce, silâh ve insan sayısı bakımından onlardan üstün olduğumuzu yutturmak lâzımdı. Yoldaşların arasında kendimi yere attım. Önce:

- Merhaba arkadaşlar! diye hepsini selâmladım. Hafız Ömer az kalsın küçük dilini yutuyordu:

- Reis gelmiş!.. Reis! diye çılgin bir çocuk gibi haykırdı.

Sencivanoğlu / 135

Kelle ağırbaşlı, küskün:

- Geçmiş olsun Reis! dedi.

Pala durup yarenlik edecek zaman olmadığını bildiğinden, bana kırılganlığını belli eder bir sesle:

- Düşman bizim gibi beyaz insan, Reis, dedi. Hemi de bizden çok...

Ona:

- Biliyorum! dedim. Sonra derhal emir verdim:

- Ateş kesin, tüfekleri doldurun! Sağa dört, sola dört levent üçer kulaç ara ile açılın! Kalanlar ortaya benim çevreme...

Bir anda, yunusbalıkları gibi biteviye batıp çıkarak körlemeden ateş etmekten usanan yoldaşlara can geldi... Sağa sola açıldılar, kalanlar çevremde kümелendi, bu ara tüfekleri de doldurdular.

Düşman bizim ateş kesmemize bir mana veremedi, sıgırcık gibi tek sıra olmuş... gizlendikleri yerlerden bir gözüküverdiler. Onlar da kara çenginde bilgisizdiler.

- Ateş! Sık ve çabuk ateş!., diye haykırdım. Yanlarımızdaki ateşin seyrek olduğunu akılsız düşman nereden

çakacak? Oradan birer top gibi gürleyen tüfeklerin sesi, çakan şimşekleri, yanlardan çıkan alev, duman, ardı kesilmeyen ateş... Düşmanı sindirdi. Bir anda pişirdiğim dolmayı sıcaklığı sıcaklığına yutuver-diler. Ateşi kestiler... Siperlerine kaçtılar. Sonra gürültü de kesildi. Kelle:

- Korktular Reis! dedi.

- Evet! dedim. Bizi kendilerinden çokluk sandılar.

- Bastıralım?..

- Hayır... dedim. Bakalım ne yapacaklar? Sonra yoldaşlara döndüm. Tüfekleri doldurun...

Aleste bekleyin... Pala...

- Buyur Reis!

- Kimdir bunlar?

- Bilmiyorum Reis! Sonra sesini hafifletti, yerde sürünerek yanıma geldi. Geçmiş olsun Reis! dedi.

136 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Eyvallah!

- Seni karının kaldırdığını, büyülediğini anlayınca...

Sustu. Kim bilir belki de benim bir çıplak karı eliyle kaldırılamayacağımı düşünüyor, aklına daha fenası, yani benim bir kör nefis uğruna yoldaşlarımı rüzgâra verdiğimi, gerçeği, başıma gelen rezaleti düşünüyordu. Ben kavga meydanına girmiş, gayri kan kokusu almıştım, şimdi bir değil, bin çıplak Mibahlı bile karşıma çıksa beni yolumdan çeviremezdi.

- Kısa kes! diye emir verdim. Kelle de sesimin tonundan reisliği hâlâ elde tuttuğumu anladı.

Rahatça anlattı:

- Pala ile seni o yamyamlar köyünden kaçırmaya karar verdik... İzini Fıstık buldu.

- Aferin Fıstık'a, sonra?

- Sonra Kelle; "İlle bu kaltağı da kaldıralım... Bu pis kokulu yamyam karıları yanlarına varılacak karılar değil... Kâfir kızını nöbetleşe kullanınız" dedi. Ben de uygun buldum. "Bu namussuz bizim elimizde göbek atmadan iflah olmaz... Burnu sürtülürse büyüğü de bozulur." diye düşündüm, seni baygın bulduk, "Büyücü kaltak zehirini Reis'e içirdi, esrarını yutturdu Reis'e, onu da beraber kaçırırsak zehirine ilâç, esrarına derman bulunur" diye düşündük...

- Nerede şimdi?

- Senin yattığın çadırın arkasında!

Sustu. Ben de sustum... Leventler de aslında parmakları tetikte, gözleri dere içinde susuyorlardı... Şeytan, o Mibahlı kaltağının kılığına girdi, anadan doğma çırpıplak memelerini tokuşturarak, kalçalarını oyluklarının altı gözükecek şekilde oynatarak gözlerimin önüne dikildi... İçimden:

- "Hayır!" dedim. "O bu kadar yakın iken ben uğraşa giremem," aklıma Seyit Ali Reis'in bir beyti geldi.

Er isen avrata yüz verme Ahi! Avrat külah giydirdi şeytana dahi.

Sencivanoğlu / 137

Daha önce Seyit Ali Reis'in başına geçen bu şeytan külahını şimdi kendi başımda, hem de kulaklanma kadar geçmiş görüyordum.

Bu tatsız sessizlik biraz daha sürüp gitti, sonra yeniden, benim kulaklarımda bile tüyler ürpertici bir iz bırakan boşuk bir sesle:

- Pala! dedim. Sen yoldaşlara göz kulak ol, ben bu kaltağın dümenini kırıyım.

- Seni tekrar üfleme Reis? Tetik ol!

- Nefes alacak vakit bulursa üflemezlik etmesin! Siz dereyi kollayın, yeter... Demek bu ateşi açanlar kim, bilmiyorsunuz?

- Hayır, hiç bir koku bile alamadık... Seni çardağa koyduk koymadık... Hafız geldi, dereye su almaya giden uşaklardan birinin kurşunla vurulduğunu söyledi. Ateşe başlamışken sen geldin... Her halde Portugal kâfiri tayfası olacak...

- İnşallah öyledir. Kozumuzu paylaşır, bu yaban diyarındaki tatsız, tuzsuz şenliğe son veririz... Ben gelmeden ateş etmeyin... Eğer düşman Portugal kâfiri ise, korsan millettir, denizcilik ilminden anlar. Kara çenginden çıkmaz hergeleler. Cenk meydanında askerini dere önüne koyup bekleşmez, bilir ki, biz hücumla kalkınca can kaygısı ile leventleri dereyi aşip kaçmak isterler... Siz de böyle balkabakları gibi dağın doruğunda durmayıp sırtlara doğru kayın ve düşman sizin havaya düşen gölgenizi görüp keklik toplar gibi avlayamasın.... Sağa, sola ve öne gözü pek ikiye korsan öncü çıkar; belki sessizce baskın verir bu namussuzlar...

Pala:

- Baş üstüne Reis! dedi. Sonra gülererek tekrar "Reis!" dedi.

- Ne var? dedim.

- Allah seni başımızdan eksik etmesin! Biz böyle karada kavga ilminden pek çıkmayız... Hele bunlar Portugal kâfiri iseler onlar da çıkmaz... Bizi öksüz koyup bir yere kaybolma! Başımızdan eksik olma!

Gözlerim yaşardı.- Bir kör nefis uğruna yoldaşları ekip, çıplak kanlar peşinde koşmamaya içimden ahdettim.

138 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Şimdi gelirim... Korkma! dedim. Gözlerimdeki yaş izlerinden, niyetimin kesinliğini sezdi.

Başka laf etmedi.

Çardağa girdiğim zaman Portugal kızını bileklerinden kalın bir kütüğe çakmış olduklarını gördüm. Gözden ırak olunca "Bir daha yüzünü şeytan görsün! artık istemem" diye laf etmesi kolay oluyor...

Fakat "O"nu dipdiri, canlı ve çırpıplak, tekrar karşımda görünce insanlığım elden gidiyor, hemen üzerine atılıp saldırmak, sevişmek isteği beynimi tutuşturuyordu.

Beni görünce, kafes arkasında nişanlısını bekleyen bir Müslüman kızı iman ile, gözlerinde sevinç ışıkları çaktı, yanaklarından aşağı süzülüşünü gördüğüm yaşlar, çöl yeli esmiş, mercan sahraları gibi birden kuruyuverdi.

- Hoş geldin Sencivanoğlu! dedi. Kavga etmeye hiç niyetim yoktu.

- Hoş bulduk!., dedim. Sonra bilmem neden, yaban diyarında tek başına, yamyamlar, korsanlar ve yırtıcı hayvanlarla pençelesen bu minnacık eksik eteğe acıdım.

- Mibahlı! dedim. Haydi toplan ve bizim leventler dalgada iken tabanları yağla!

- Niçin?

- En ucuzundan seni yiyecekler!

- Yesinler!

- Benim yüreğim yufka, senin gibi yabanî olamadım. Gözlerimin önünde bir kadın yenirken görürsem içim kabarır... Üzülürüm...

- Yedirme öyleyse! Sen erkek değil misin?!

- Hayır, erkekten önce korsanlar reisiyim... Sen de korsanların kaldırdığı bir karı, yoldaşlar arasında bölünmesi gereken bir malsın! Var palamarı çöz! Bunda eğlenecek vaktimiz yok!.. Dalaşmadan, küfür etmeden yelkenleri aç... Al iskele!

Sencivanoğlu / 139

- Demek beni bu yaban diyarında tek başıma ormanlara salıyorsun?! Korkmuyor musun, aslanlar yer diye?!

- Sen aslanları yeme de... Aslanlar korksun senden...

Bileklerini bağlayan sarmaşıkları kestim, arkasından tutup dışarı doğru ittim. Gerek bileklerine değen ellerim, gerek çıplak arkasına değen göğsüm onun alev alev yandığını bana duyurdu. Susuzluktan kavrulan bir tarla gibi erkek arzusu içinde yanıyordu.

Pala'nın "Bizi yalnız koma Reis!" diye yalvaran sözleri kulaklarımda çınladı. Dişimi sıktım, bu tutuşan tarladan uzaklaştım. Tüfeğini ve barut kabağını eline tutuşturdum.

- Yolun açık olsun! dedim. Etere içinde sizinkiler var, arka yoldan onlara kavuşursun!

- Bizimkiler de kim?

- Portugal korsanları.

- Onlar beni ele geçirseiler diri diri yakarlar...

- Şimdi onlar mı seni yakacak, bizimkiler mi paylaşacak? Düşünecek durumda değilim. Var yıkıl, dilediğin yere git!

- Kovuyorsun? Birbirimizden bir saniye bile ayrılamayız derken şimdi sen beni kovuyorsun!

- Evet, git burdan uzaklaş?

- Öyleyse korkuyorsun?!

- Neden
- Aştan!

Birden atıldı, dudaklarıma yapıştı, vantuz çeker gibi emdi. "İşte bundan korkuyorsun!" dedi.

- Tut ki bundan korkmuş olayım, dedim. Şimdi canlarından korkan ve beni bekleyen kırk levendi düşünüyorum... Hemen al iskele... Yoksa...

- Yeter! diye haykırdı. Yeter, senin gibi gemi sereni aşktan ne anlar Angurya? Elbette kavgaya benden fazla vurgunsun... Adıyo-ses korsanlar kralı!

140 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Güle güle... dedim. Yolun açık olsun... Allah sana doğru yolu göstereyim!
- Senin yardımını aramayacak kadar Tann'yla aram iyi... Yalnız bir şey öğrenmek istiyorum... Sana bu Vasko dö Gama adımı ve benim bir şeytan olduğumu Duromega namussuzu üfledi değil mi?
- Evet!

- Bir gün bir çocuk gibi kandırıldığını anlar ve ettiklerine pişman olursun. Fasulye sııkları gibi boy büyümüşsün ama aklın çocuk gibi cüce kalmış.

- Aklımı hiç kullanmayacağım için pek önemi yok! dedim.

- Ya nereni kullanacaksın?

Ellerimi uzatıp parmaklarımı oynattım:

- Bunları! Bu iki ele ve bu iki kola Allah'ın verdiği güç yeter...
- Pekâlâ! Gidecek ve sığınacak yerim yok ama, sen istedin diye gidiyorum...

Birkaç adım attı, sonra döndü. Gözünde Meryem Ana kandili gibi tatlı ve saf ışıklar parıltıyordu:

- Hani sana limanlardan, gemilerden kaldırdığın kadınlara benzemem demiştin ya?..

- Evet.

- Şimdi öyle sıradan limanlardan kaldırılan bir kadın olmadığımı pişmanım... Ben kalacağım...

- Kendi kendine kalan kadından hoşlanmam...

- İlle kaçırman mı gerek?

- Evet! Avcı, avlamadığı kuşun etini yiyemez...

- Beni avlamak isteyeceğin zamanı bekleyeceğim... Kalıyorum.

- Burada daha fazla zevzeklik edip, beni daha kepaze bir hale koyma! Var yıkıl! Yoldaşlar beni bekliyor... Biraz sonra kanlarıyla dereyi kızıla boyayacağım arkadaşların da seni!..

Artık hiç cevap vermeden, yanımdan hafifçe bel kırarak sıyrıl-, di. Arkasına bakmadan bayırdan aşağı koşarak uzaklaştı. Kalmak için daha fazla ayak direrse belki yelkenleri suya indirecektim. Eti,

Sencivanoğlu / 141

etime değerek yanımdan geçerken o hafif, fakat insanı, aşk rüzgârı gibi sarhoş eden gül kokusunu duymamıştım. Artık tek mil ömrüm boyunca bu kokuyu duymak bana haram olacaktı.

Tekrar geri çağırabilmek için, tekrar onunla yarım saat birlikte aynı havayı koklayabilmek için geri kalan ömrümü seve seve verirdim... Fakat yoldaşlarımı düşman karşısında ateşe seremeyeceği-mi de anlıyordum. Aldanmaya, aldatılmaya hazırdım. Koca bir korsandan bir "deyyus" çıkarabilecek kadar onu sevdiğimi anladım. Fakat bir korsandan, kavgadan kaçan bir "alçak" çıkartmak elimden gelmiyordu. Sonunda arkasına bakmadan incir ağaçlarının geniş yaprakları arasında kızıl renkli sislere gömülen gönüllü bir kırlangıç gibi kayboldu.

Son andaki çıplak arkasını iki omzu arasından kalçalarına inen, başımı sevda ateşiyle tutuşturan tatlı uzun çukuru beynime nakış gibi işledim. O volkan gibi aşktan bana kalan işte bu son andaki sisli ve hüzünlü görünüşü oldu. Hayatımda ilk defa ağladığımı görüyordum. Gözlerimden aşağı iki damla yaş aktı, elimin tersiyle sildim, sonra koş koş yoldaşların yanına gelip sıraya girdim. Pala:

- Reis geldi! diye haykırdı. Kelle Bekir, derin bir "Oh!" çekti. Hafız Ömer:

- Reis, emirlerin yerine geldi. Ama gâvurun domuzları sanki rüzgâr oldular... Gözükmeden sır olup gittiler...

Abdülkerim yanıma geldi. Bu ara sadık uşağım Papi de yerde sürünerek geldi, elimi öptü.

Abdülkerim:

- Böyle durmayınız! dedi. Dereyi ve su başını onlar tutuyor.

- Belki çekildiler?! dedim. Abdülkerim, çok tecrübeli bir delildi:

- Daha iki saat bile susuz duramayız... Düşmanın pusuda olup olmadığını bilelim.

- Pekâlâ! dedim. Bir deneyelim! Olduğum yerde bir takla atarak düşmana boy gösterdim.

Hemen dere içinde sayısız alevler

142 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

parladı, gürleyen tüfeklerin kurşunları üstümden aştı. Boy vermeden, düşmana hedef olmadan, onları ateş ettirmeye zorlamanın takla atmak gibi sizce gülünç bir manevra ile elde edileceğini bana Aydın Reis, İspanyol sahillerinden Endülüs muhacirlerini, Cezayir ve Fas'a kaçıtırırken öğretmişti.

Abdülkerim inci dişlerini göstererek güldü:

- Reis! dedi. Her hareketinde bir kuvvet var. Sana bu uşaklar canlarıyla bağlanıyorlar... Şimdi düşmanın dereyi hâlâ tuttuğunu anladık! Ne yapacağız?

- Pala! dedim. Yoldaşlar karanlık basana kadar susuzluğa dayanamazlar mı?

- Hayır Reis! dedi. Birkaç saat daha geçerse, bastıran sıcak yüzünden, kollarını bile kıpırdatamayacak kadar halsiz düşerler... Vuruşup dereyi tutalım!

- Olmaz! dedim. Ankara civarında dereyi ve kuyuları tutan Timur Han, susuz kalan Sultan Bayezit ordusunu kolayca yenivermişti...

- Geride bir kuyu var ama, dedi... Kuyular düşman elinde değil amma!..

Sözü kısa kestirdim:

- Kuyu başında ne var ki?

- Kuyu Niyam Niyam köyünün kuyusu!

- Kral Manza'nın köyü mü?

- Evet! Sizi o köyden kurtardı arkadaşlarınız.

- Evet ama, köye bir daha dönmektense Portugal kâfiriyle vuruşup ölmeye hazırım.

Abdülkerim, düşünceli bir durumda içini çekti:

- Siz çok büyük bir kralsınız ama, dedi. Portugallarda da tüfek var. Onları yenersiniz. Bunu benim kadar Portugallar da bilir. Ama Niyam Niyam'lar kralının birleştiği Portugalları yenemezsi-niz... Tekmil bu ormanlar bize tuzak olur... Kuyudan tatlılıkla sü alalım... Niyam Niyam kralını darıltmayalım.

Sencivanoğlu / 143

- Hele bir deneyelim! dedim. Abdülkerim:

- Kuyunun çevresinde gizlenmiş nöbetçi bulunabilir... Bir hamal gönderelim, bakalım ne olacak?!

- Adama yazık değil mi?

- Başka çare yok... Burası Afrika, burada aslan bile tuzak kurularak yakalanır... Tuzağa da canlı bir keçi bağlanır.

- Ey?! diye haykırdım. Abdülkerim, acı acı sırttı:

- Kuyu başına keçi gönderilmeyeceğinize göre! dedi. Bir hamal çığırtkan olarak gidecek!

Sonra yerde sürünerek tepe arkasına geldik, hamallar burada korkudan titreyerek bizi bekliyorlardı. Abdülkerim içlerinden bir kurbanlık seçti. Eline bir tahta bakraç verdi. Sırttan aşağı indik. Abdülkerim ileride şöyle bir mil kadar uzakta uzun bir ağaç gösterdi, hamalı oraya gönderdi.

Yoksul hamal giderken Abdülkerim bana:

- O gözüken eğri ağaç, kuyu sırığıdır, dedi. Onun da gerisinde Niyam Niyam köyünün başlangıcındaki sözüm ona evler...

- Kuyu başında nöbetçi var mıdır? dedim.

- Belki olmaz! dedi. Belki boş zamanlarına rastlar.

Yoksul hamal su hasretiyle koşa koşa kuyu başına vardı, daha kuyu çıkığına el atarken, elini böğrüne götürüp:

- Uvay! Uvay! diye bağırarak yere yıkıldı.

Abdülkerim'in dediği çıkmış. Niyam Niyam'lar, hamalımızı vurmuşlardı. Bu hal karşısında seyirci kalmak, hamallarla yamyamlar yanındaki iki paralık kabadayılığımızı sifra indirirdi, tüfeği kaptığım gibi:

- Allah!.. Allah!.. diye bağırarak kuyuya doğru tek başıma koştum. Arada bir tüfeğimi kuyuya doğru kararmasına ateşliyordum, elimden çıkan şimşek gibi alev ve tüfeğin havayı yırtan gür-lemesi, belki de beni uzaktan tanımları, kuyu başında ne kadar

144 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

cesur yamyam cengâveri varsa topunun birden "Gambah! Gam-bah!" diye bağırarak tabanı yağlayıp kaçmalarına yol açtı.

O zaman gizlendikleri yerden çıkan bu yamyamlardan bir ikisini nişanlayıp yere yıkmak benim için çok kolay oldu. Gerek arkadaşlarının vurulduğunu görüp korkudan titreyen bizim hamallar, gerek ta uzaklardan şimşekler çaktırıp kendilerine yıldırım çarpmış gibi yere serdiğimi gören yamyamlarda bana karşı büyük bir hayranlığın belirdiğini anladım.

Hemen Abdülkerim'e emrettim, kırbaç savurarak bizim hamalları kaldırdı, ellerine bakraçlar verip kuyu başına sürdü.

Ben yamyamların kaçtığını görünce kuyu başında yaralanan hamalın yardımına onlardan önce koştum. Yoksul koluna yediği bir. okun acısı içinde kendisini, karaya vurmuş torik balığı gibi kaldırıp yerden yere vuruyor ve acı acı bağıırıyordu. Yüzündeki korkudan ve acıdan doğan buruşukluklar çok azap çektiği hissini veriyordu. "Arrima da tabansız... Koluna bir ok girmekle bu kadar bağıırılır mı?" diye düşünerek bir çekişte, kolundan oku çıkardım.

Daha oka bir alıcı gözüyle bakmama kalmadan arkamdan hamalları getiren Abdülkerim, koşup koluma yapıştı.

- Durun! Durun! Ne yapıyorsunuz, çıldırdınız mı? diye haykırdı. Sanki çok değerli bir şey, bir Kur'anı Kerim tutuyormuş gibi

saygı ile oku elimden aldı, ileri doğru uzattı. Süzmeye başladı. Sonra.

- Zehirli, dedi. Allah sizi korudu.

- Zehir mi? Ne zehiri? diye haykırdım.

- Kırmızı karınca yağı!..

Daha önce yoldaşlardan birisinin cesedini kemiren kırmızı karıncaları görmüş, küçücük karıncaların korkunç ve kan emici hayvanlar olduklarına inanmıştım. İliklerime kadar titrediğimi sezdim. Denizlerde kaçacak, kurtulacak tek bir umut kapısı bile yokken cayır cayır yanan kadırgalar içinde, her bir gülle patlayışında bir yoldaşın kopmuş kol, bacak ve bağırsakları serenlere yapışırken korkmayan ben, şimdi bu yaban diyarında karıncanın bile sözü edilirken tüylerim ürperiyor, soğuk bir rüzgâr ensekökümde geziyordu.

Sencivanoğlu / 145

Yere baktım. Zavallı hamalın, öyle acıklı bir şekilde inleyişi vardı ki, hiç duymamış bile olsam korkunç bir zehirle yaralı olduğunu şimdi ben de sezebilirdim. Abdülkerim benim şaşkın şaşkın baktığımı görünce anlattı:

- Kırmızı karıncayı kurutur, ezer, yağını çıkarırlar. Korkunç bir zehirdir. Okların ucuna sürerler, bu yamyamlar çok yabanî birer hayvandırlar...

Birden aklıma Piri Reis'in Mısır zindanlarında söylediği sözler geldi, kulaklarım çınladı:

- Nereye gidiyorsunuz? Altın kavanozları arayıp, benim gibi yaşı yetmiş, işi bitmiş bir pirin hayatını kurtaracağım diye kırk delikanlıyı nereye götürüyorsunuz?! Yaban diyarı insanları siyahî ve kuyruklu, insan eti en sevdikleri yemek... Aslanlar, sırtlanlar, ejderhalar yatağı, gün görmemiş ormanlar...

Birden kulaklarımda çınlayan bu ses, yerde can acısından şişip ölmek üzere olan Nubiyalı hamalımız...

- Öyle bir memleket ki, karıncası bile insan eti yemeden duramıyor, diye mırıldandım...

Abdülkerim acı acı güldü:

- Daha insan eti yiyen ağaca rastlamadınız! dedi. Alay mı ediyordu?

- Ağaç mı insan eti yiyor? diye kekeledim.

- Evet! dedi. İnsan eti yiyen ağaçlar bile var... Afrika'da en değerli av insan avı, en lezzetli et insan etidir...

Sonra hamallara döndü, kesik ve çabuk tek kelimelerle birkaç emir verdi...

Aç kurtlar bir koyun sürüsüne dalar gibi hamallar kuyu başına üşüştüler, bir sömürüşte bir hamal bir bakraç suyu karnına indiriyordu... Sanki bir daha su bulamayacaklarmış gibi bir halleri vardı... Abdülkerim'e:

- Su içmelerini durdur... Çatlayacaklar... dedim.

Tekrar tekme ve sopa ile aralarına girip su içme demiyeyim, su sömürme faslına bir son verdik.

146 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Hamallar, siperler içinde bekleyen yoldaşlara su taşırken, ben Abdülkerim'e döndüm:

- Şimdi yamyamlar da arkadan bastırırsa?! dedim.

- Sizden ve ateş saçan tüfeğinizden korktular...

- Peki, bu korku ne kadar sürer ki?

- Belli olmaz... Kral ne düşünürse...

- Ben kralla anlaşmaya gitsem? Abdülkerim şaşkınlık içinde yüzüme baktı:
 - Krallar kralı Manza ile mi? -Evet!..
 - İnsan eti yemeye bayılır...
 - Benimkini yemez... Dişinin kırılacağını biliyor...
 - Demek tanıştınız?
 - Evet!.. Sizden ayrıldığı bir hafta içinde sarayında beni ko-nukladı.
 - Size yardım edebilir belki. Ancak kendi çıkarını da haritanın önüne çizer... Ona bu yardım karşılığı ne vereceksiniz?..
- Birden durakladım, bir yamyam kralına ne verebilirdim ki? Portugal kâfirinden alacağımız içi altın dolu kavanozları veremezdik ya...
- Ne ister ki? dedim.
 - Onların yardımıyla düşmanlarınızı yeneceksiniz!.. -Evet!..
 - Tekmil esirleri ölü veya diri kendi payına ister...
 - Ne yapmak için?
 - Elbette bir yemek için...
 - Ölü veya diri?..
 - Evet, ölüleri ocakta kurutup saklarlar...
 - Yani pastırma yaparlar?..
 - Pastırma nedir?.

Sencivanoğlu / 147

- Bizim Kayseri'de etleri, sarmısak ve baharlı, biberli salçalarla güneşte kuruturlar... Pastırma olur...
- İnsan etini mi?.
- Değil canım, sığır etini...
- Burada sığır eti pek aranılır bir nesne değildir... Hem insan kadar da bol ve çabuk elde edilemez...

Gönlüm bulanmış, yüreğim kabarmıştı:

- Baka Abdülkerim! dedim. Ben düşmanımın bile ne ölüsünü, ne de dirisini bu yamyamlara pastırma ve dahi biberli yahni yapıp yesinler diye veremem... Yerin dibine geçsin onların yardımı.

XIV

Bu bölüm, Sencivanoğlu'nun esir tacirleri elinden yoksul zencileri nasıl kurtardığını beyan eder. Tekrar içim ezik, yüreğim kabarık, belki de gözlerim sulu, yoldaşların yanına döndüm, yere yattım...

- Sol baştan ikişer geri gidip herkes sulansın!.. Tekrar yerini alsın! diye emir verdim. Böylece benim gecikme sebepimi de bilemeyen leventler, kendilerine su bulmak için oyalandığını sanarak özür dilediler. Hafız:
- Reis, Allah seni başımızdan eksik etmesin! diye tekrar dualarına başladı. Az önce Portugal kâfiri defolup gitse de kurtulsak diyordum... Şimdi görüşüm değişmişti. Bir an önce bastırıp bizim leventlerin kanına girerek ellerine geçirdikleri altın kavanozlarına kavuşmak istiyordum. Asıl niyetim bu değildi, ama bu kötü niyeti kendi kulağıma bile fısıldayacak kadar yüzüstü değildim. Biz sulanırken, siperler arasındaki kaynaşmadan düşman bir şeyler yapmaya hazırlandığımızı sandı. Onların başı da dereyi arkalarına alıp yerleşmek için emir vermişti ki, ikişer ikişer sıçrayarak dereyi aşmaya kalktılar.

Kelle tüfeğini doğrulttu:

- Vuralım Reis!..

Sencivanoğlu / 149

- Hayır! dedim. Bırak dereyi geçsinler... Ateş açarsak cayarlar, bu da benim işime gelmez...
- Reis! Sen, karalar ve denizler reisisin! Portugal kâfiri kendini böyle överdi, ama sen onu geçtin, bu rütbe şimdi senin oldu.
- Şimdi beni elin gâvuruna benzetip de sinirlendirme... Onları bilemedikleri bir oyunla vurmak gerek... Yalnız baktın ki son artıkları geçiyor, onları temizleyin. Birkaç tanesi eksik olsun hergelelerin... Ben keşfe çıkıyorum... Geç kalırsam anlayın ki işler yolunda...

Pala:

- Bu namussuzlarda mı bizim altınlar, Reis? diye sordu.
- Öyle sanıyorum! dedim. Geri çekildim, hamallar ve Abdülke-rim'le Papi tepenin arkasında bekliyorlardı.

Abdülkerim'e:

- Buraları iyi bilir misin? diye sordum.

- Evet! Ama Papi daha önce Niyam Niyamlar eline esir düşmüş, o da iyi bilir...

Papi artık tek tük Türkçe biliyor ve her söyleneni anlıyordu. Adının geçtiğini duyunca koştu, önümde diz çöktü, benimle ayakta konuşmayı büyük bir terbiyesizlik sayıyordu.

- Reis emreder, Papi can verir!

- Papi! dedim. Buraları bildin mi?

- Bildin mi...

Papi aynı sözü tekrar ederken "bildim", "biliyorum", "bileceğim" diye değiştiremez. Kendisine; "Geldin mi?" diye sorarsan; "Geldin mi?" diye cevap verir... Fakat bu sırada başının, ellerinin, gözlerinin hareketlerinden bulunduğu halin ve sözün gelişinden bu cevap "geldim", "gelmedim" kelimesi yerine geçer...

Papi ile böyle garip bir konuşmayı sürdürdük:

- Buralarda kim oturur Papi?..

- Buralarda kim oturur... Niyam Mango.

- Seni tanır mı?

- Seni tanır mı... Evet! Papi burada esir Bohabolacilo.

150 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Sözün burasını pek kavrayamadım. Abdülkerim'e baktım. Abdülkerim anlayış kıtlığıma güldü:

- Bohabola Cilo... Bohabola çiftliği demektir... Esirleri Mango orada toplar ve esir tüccarlarına satar... Papi bu çiftlikten kaçtığını anlatmak istiyor...

Tekrar Papi'ye döndüm:

- Şimdi orada esir var mı?

Papi sözümü aynen tekrardan sonra:

- Evet! diye tamamladı. Abdülkerim'e döndüm-.

- Bu esirciler bu ticareti kâr için yaparlar elbette! dedim.

- Evet! dedi. Bir esire cinsine göre paha biçerler...

- Meselâ kaç altın bir esir burada? Hayretle yüzüme baktı:

- Esir tüccarı mı olacaksınız?

- Hayır! dedim. Esirleri burada, Mısır'daki fiyatı üzerinden toptan satın alacağım.

Büsbütün şaşırdı. Dili tutuldu. Abdülkerim'e uğraş düzenimi anlatmaya hiç de niyetim yoktu.

- Anlat! diye emir verdim. Bana satarlar mı esirleri?

- Esir tüccarlarına buralarda "celep" derler... dedi. Bu celepler kış mevsiminde sığırlara

"trampa" dedikleri Kalikap vilâyetinde dokunur bir cins bez topları yüklerler, az da ayna, boncuk ve tütün getirirler. Krallara hediye olarak fes ve halı da getirdikleri olur ama, asıl esir bedeli trampa dedikleri bu bezlerdir... Bir eşek on top bezle bir celep taşır, buradaki Bohabola çiftliğinde celepler Niyam Niyam kralı Manzo ile eşekle üstündeki bezleri esirlerle trampa ederler.

- Anlamadım?

- Yani değiştirirler...

- Kaç eşeğe bir adam?..

Sencivanoğlu / 151

Abdülkerim tekrar bilgisizliğime güldü:

- Eşek adamdan daha değerlidir burada, dedi. Bir eşek iki veya dört adama bedeldir.

Abdülkerim gülerek bana sordu:

- Elbette bu kadar ince sorarsın? Esir tüccan olacaksın demek! Esirlerin kabilesine göre fiyatı değişir... Esirlerin altı karış boyunda ve on iki yaşlarında olanlarının ikisi bir eşek eder... Fakat "nadif" denilen vücutlan narin, kendileri yakışıklı esirlerin tanesi bir eşek eder.

- Nadifler niçin daha pahalı?

- Güzel ve yakışıklı olduklarından bunları koyunlarına alır ve gençlikleri geçene kadar karı ve koca niyetine ortaklaşa kullanırlar!

- Ortaklaşa mı?

- Evet! Her zengin parasına, daha doğrusu trampa edebileceği eşek adedine göre cariyeye satın alabilir, bu âdet en az beşten başlar, iki ilâ üç yüzü bulur... "Nadif" kadınları azgın olduklarından bir erkek bunların üç yüzü ile başa çıkamayacağı için bu cariyeleri de kullanıp, eskitip bıktıktan sonra aralarında trampa ederler...

Duyduklarım, gördüklerim, yürek taşıyan bir adamın, Allah'ın birliğine inanan bir insanın havsalasının kabul edebileceği şeylerden değildi. Abdülkerim devam etti:

- Şişman, tombul ve yaşı otuzu geçmiş karıların dördü bir eşek eder...

- Otuz beş yaşında olursa?

- Bedava hediye edilir. Tıpkı kabak satarken, çürüklerini bedava vermeleri gibi...

- Peki! dedim. Elimizde esirlerle trampa edecek eşek bulunmadığına göre, burada tanesi bir altından toptan üç yüz esiri ben, yaşına, dişine bakmadan alıyorum...

Sonra Papi'ye döndüm, ben de artık kolay anlasın diye onun gibi konuşuyordum:

- Papi! Esirler çiftliği Bohabola'ya kaç günde gider? Papi bir eyyam düşündü, çevresine bakındı: 152 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Bohabola, kaç günde gider... Papi gün istemez, Bohabola orda!

Bir tepenin ardını gösteriyordu. İş kolaylaşmıştı. Hemen tüfeği sırtladım, diğer bir tüfeğimi de Papi'ye verdim. Abdülkerim ile birlikte Bohabola çiftliğine vardık. Ben çiftlik derken şöyle damlı-du-varlı, koyunlu-kuzulu bir yere varacağımızı düşünmüştüm.

Bir koca incir ağacı... Ama o kadar koca ki... Altında tam otuz kulübe var... Dallar yere doğru sarkmış, bu dalların da her biri bizim yüce çınar ve kavak ağaçlarından büyük...

Yere değen dallar tekrar toprağa kök saldığından Ayasofya camisinin kubbesinden büyük bir çadır meydana gelmiş... Bu yaban diyarında gördüklerimi yazarken "Acep, bana mı öyle gelmişti?" diye düşündüğüm çok oldu.

Bu yüce incir ağacının altında üç-dört yüz esir boyunlarında öküz arabası boyunduruğunu andırır lâleler ve kayıştan iplerle birbirlerine bağlanmışlar... Çevrelerinde birkaç eşek, beş on mızrak ve kalkanlı Nubiyalı nöbetçi ve birkaç tane de sarıklı mahalle imamı kılıkli fellâh...

Onlar daha bizim farkımıza varmamışlardı.

- Bu sarıklı herifler de kim? diye sordum. Abdülkerim içini çekti:

- Bunlara biz Fakih deriz! Fakihler mektep hocalığı, imamlık eder, hastalıklara muska yazar, cenaze yıkarlar... Zengin olanları da Hartum şehrinin esir ticaretini ellerinde tutarlar...

Yüreğime su serpildi:

- Demek Peygamberimizin sözünü dinlerler, dedim. Bir esir azat eden tek mil günahlarından kurtulacağı gibi, yerine getiremediği üzerine farz olan namaz kılmak, oruç tutmak gibi ödevlerinden de Cenabıhakk'ın yanında kurtulmuş olur.

Abdülkerim benim saflığıma açıyormuş gibi içini çekti:

- Korsan taifesinden adam çıkmaz derler ama Sencivanoğlu! dedi.

Güldüm:

Sencivanoğlu / 153

- Sen bana bakma! dedim. Ben korsanların "Hıyar" taifesinde-nim. Arada bir aptallığım tutar.

- Öyle ama Fakihler insanların hıyar taifesinden değildirler. Bu esirlerin on bir yaşındaki güzel bakire kızlarını, oğlanlarını daha burada yamyamlar kralından satın alır almaz koyunlarına alırlar, çirkinlerine de silâh ve yiyecek taşıtır; eşek, esirden pahalı olduğundan üzerlerine binerek buralara geldikleri vakit sığır ve eşekleri yamyam kralına bırakır, geri dönerlerken esir alıp boyunduruk vurdukları bu zavallıların sırtına binerler, onları binek hayvanı diye de kullanırlar...

Duyduklarım Allah adına çalıştıklarını ileri süren bu adamlardan beni tiksindirmeye yeterdi...

Fakat bir şey daha oldu ki duydukları-nm, gözümle gördüklerimin yanında çok daha insancıl kaldı.

Şöyle ki; bize yüz adım mesafede bir Fakih. boyündSrukiu Rif esir kızı yere yıkmış, kamçısıyla dövüyordu... I î^rıvurduğu yerden-oluk gibi kan fışkırıyor, bazı yerleri de beyaz vzun curükler^hâlinde kalıyordu. Yoksul kızcağz, önceleri yürekler acısı feryatlar koparı-vermekte iken, sonra sesi baygınlaşmaya başladı...

Artık dayanamadım:

- Bre zındık bırak onu! diye haykırarak incir ağacının altına doğru koştum.

Fakat zalim Fakih, gözünü kan bürümüş olduğundan benim sesimi duymadı. Kamçısıyla vurmaya devam etti:

- Gebermedin ha! Seni gidi hınzır kaltak seni... Başka heriflerle bir avuç kuş yemi karşılığı yatarsın ha? Ne de sağlam canın varmış! diye bağıırıyordu.

Fakat kendisi nikâhsız koynuna alırken namus ve değerinden bir şey kaybetmeyen bu on bir yaşındaki kızcağz kendi cinsinden bir yabanî ile yatarsa -velev karnını, doyurmak, velev kendi yaşında biriyle sevişmek için bile olsa- böyle kırbaç altında ölünceye kadar dayak yiyordu.

Yoksul kızcağız, ben yanına vardığım zaman artık bağırıyor, her kamçı yiyişte, yalnız kolunu veya kalçalarını titretiyordu.

154 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Etrafta sanki bir kuduz köpek öldürölüyormuş gibi kimse bu yürekler parçalayıcı cinayetle ilgilenmiyordu. Bu sebepten Fa-kih'in kolunu tutup, elinden aldığım kamçı ile kafasını paraladığım zaman ancak koruyucu erleri kendilerine gelebildiler.

Şöyle beş-on kadar mızraklı, beş-on kadar da civara dağılmış çalı çırpı topar otuz kişi kadar vardılar. Mızraklılardan birkaçı üzerime atılmak istedi. Fakat tüfeğimi doğrultup birisinin karnında gümetmemle birlikte hep birden altlarına kazık çakılmış gibi oldukları yerde donup kaldılar.

Kurşunu karnına yiyen:

- Uvay! Uvay! diye bağırarak yere yıkılmıştı. Karnından fışkıran kan ve Papi'nin sözde ateşleyebilmiş gibi benim ikinci tüfeğimi üzerlerine doğru tutması, heriflerde yürek namına ne varsa alıp götürmüştü. Mızraklarını attıkları gibi, bağıra çağıra ağaçlar arasına kaçtılar. Şimdi yere yıktığımdan gayri, üç Fakih ile bir de boyunduruklu esirlerden başkası kalmamıştı karşımda.

Biraz önce yoksul, boyunduruk altında inleyen esirleri döverek kahramanlık taslayan Fakihler şimdi de benim karşımda aynı şekilde titreşiyorlardı.

- Siz Fakih misiniz? diye sordum. İçlerinden biri beni yukarıdan aşağı süzdü; beyaz iken güneş altında gezmekten kızaran rengim ve elimdeki tüfek ona kim olabileceğimi az çok anlatmış oldu.

- Elhamdülillah! dedi.

- Allah size bu Fakihliği kullarına eza ve eziyet ediniz diye mi verdi acep?..

Şaşaladı:

- Onlar köle! Peygamberimizin kölesi de Bilâl Habeşî değil midir? Herif, bana yaban ormanında önüm kan, ardım kan deryası içinde din dersi vermeye kalkıştı.

- Peygamberimiz Bilâl Habeşî'yi kölelikten azat ederek bu işi beğenmediğini ilân etmiştir, dedim. Peygamberimiz ve Kur'an-ı Kerîm ne der? "Allah'ın huzurunda herkes birdir. Köle de, padişah

Sencivanoğlu / 155

da, zengin de, fakir de bir mertebededir..." Sen kendine bu Allah'ın kullarını zorla kul etmek isteyerek Cenabıhakk'ın işine karıştın... Bre melun!..

Fakih, melaneti kadar da kurnaz bir yobazmış, yüzüme dikkatli dikkatli baktı:

- Ne bakıyorsun? dedim. Akraba değiliz...

- Orası belli, dedi. Ama acep deli misin? Yoksa veli misin? diye bakıyorum. Fıkıh ilmini bizim kadar biliyorsun, elinde tüfek bu yaban diyannda geziyorsun, zorun ne? Bizden istediğin ne, onu söyle?

- Sözü kısa kes! dedim. Hem deli, hem de veliyim... Bu esirleri toptan satın alıyorum.

Fakih kulaklarına inanamadı:

- Satın mı? Toptan mı? Neyle? diye sordu. Alay ettiğimi sanıyordu. Hoş, bende akıl olsa böyle "bir yaban diyarında zorla yamyamların, köylerinden çalıp bir eşeğe karşılık iki-üçünü birden imansız zalime sattıkları yoksul esirleri parayla tekrar satın almaya kalkar mıydım?

- Altın karşılığı satın alıyorum! dedim. Ve Papi'ye emrettim:

- Boyunduruklarını çöz ve kaçmamalarını kendilerine söyle!.. Bir köpek bile boynuna zincir vururlarsa insana düşman olur, ilk fırsatta zincir takan elleri ısırırdı.

- Yapamazsın! Bu bir haksızlıktır! diye bağırarak önüme geçmek istedi. Bir tekmede bu sersem kafayı yere yıktım. Bu sefer ağlamaya, kaba yerlerinden et koparılmış gibi haykırıp yalvarmaya başladı.

Belinden kamçısını alarak biraz önce yoksul esire onun yaptığı gibi ben de kendisini kamçılamağa başladım.

Bu hareketimin iki faydası oldu; esirler benim Fakihlerden kuvvetli olduğumu anladılar, arkadaşlarının öcünü aldığını ve düşmanlarının düşmanı olduğumu da gördüler. Korkudan titreyerek çevremde kümelenmeye başladılar.

Fakat bu anda korkunç bir şey oldu; içlerinden "Zebellâh" denilen cinsinden iri ve üç kulaç boyunda bir esir boyunduruğu çözer

156 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

çözmez göğsü ile Papi'yi arka üstü yere yıktı, bir kurşun hızı ile ormana doğru koşmaya başladı.

Gerek ağaca tırmanmakta, gerek koşup atlamada ben bu yabanîler kadar çevik ve çabuk millet görmedim. Bir tavşan bile tazi önünde böyle kaçamaz.

Bir kere kurtulursa, tekmil esirlerin kaçacaklarını çok iyi bildiğimden, tüfeği Papi'nin elinden almamla kaçan zebellâhı topuğundan vurup yere yıkmam bir oldu.

Size evvelce de söyledim, yabanîler ilk defa bir beyaz adam görüyorlar, hele ilk defa bir tüfekten ateş çıkıp bir adamı yere yıktığına şahit oluyorlardı.

Her âdemoğlu gibi, onlar da kendilerinin yapamayacağı işleri başaran başka bir insan ve hayvanı "Tanrı" sanarak, küçüklük duygularından da kurtulmuş oluyorlardı.

Sümme hâşâ, bu hal tekrar başıma geldi. Birden, boyunduruktan kurtulan yüzlerce esir:

- Gambah! Gambah! Şicuyi! Şicuyi! diye bağışarak yerlere kapandılar.

Abdülkerim, gülerek omzumu sıvazladı:

- İşi kurtardın Reis! dedi. Artık bunlar senin boyunduruksuz esirlerin...

Şaşkın şaşkın sırt üstü yıkıldığı yerden beni gözleyen Papi'ye:

- Koş! O kaçan sersemi getir! diye bir emir verdim.

Papi kalktı, bir tazi hızıyla koştu; yerde yıkılmış, inleyen ve yıldırım çarpmış misali gürültü içinde yere kendisini yıkan kuvvetin saldıgı korkudan tir tir titreyen "zebellâh" gibi esiri, yağlı, pis kıvrıkcık saçlarından çekerek ayaklarımın önüne getirdi.

Böyle bir hareketin cezası yaban diyarında ölümdür. Fakat babamdan duymuştum.

Cenabıhakk'ın en büyük ünü, affedici olması imiş. Allah her fenalığı, her kötülüğü kendisinden rica edip, pişman olunması şartıyla affedermiş.

Sencivanoğlu / 157

Sümme hâşâ, beni bu kitapsızlar da Tanrı sandıklarına göre, ilk iş olarak "af" ile harekete geçmeyi maslahata uygun buldum. Ayaklarımın dibinde titreyen yabanînin saçlarını okşadım.

Papi'ye:

- Söyle ona, bir daha kaçmasın! Kendisini affettim. Sonra Abdülkerim'e döndüm:

- Topuğundaki yara, sıyrık gibi bir şey, dedim. İncir yaprağını ısıtıp sarsınlar!

XV

Bu bölüm, Sencivanoğlu'nun Portugal kâfiri elinden Pirî Reis hazinesini nasıl kurtardığını bildirir.

Önce yeni yoldaşlarım olan esirlerin ve siper başında bekleyen yoldaşların su ve yiyecek işlerini yoluna koydum.

Sonra Hafız'ı, Pala'yı, Abdülkerim'i ve Papi'yi de çağırarak bir toplantı yaptım.

- Yoldaşlar, dedim. Bu gece karşımızda bekleyen Portugal kâfirine baskın verip aylardır süren yolculuğumuzun sonuna varmış olacağız... Ya bu gece burada ölür, ya Portugal kâfiri elindeki hazineyi ve eğer kalmışsa bizim Reyyale yoldaşlarının -rtıklarını toplanz.

Hafız:

- Reis! dedi. Emir senin ama bizi biliyor ve niçin peşlerinde olduğumuzu da anlıyorlar... Şimdi hazineyi ya saklamış, ya uçurmuşlardır. Elin kâfiri, yoldaşları ve dahi hazineyi ortada kor mu?

- Hayır! dedim. Bu yaban diyarında içlerinden kuvvet ayırıp hazine için bile olsa zayıf düşmek istemezler... Cenk ilmini iyi bilir Portugal kâfiri... Şimdi beni dinleyin! Hava kararır kararmaz bu siperlere başlarında Papi ve Abdülkerim olduğu halde esirler yerleşecek ve önlerinde, dikkat edin arkalarında değil, önlerinde ateş yakacaklar; yoldaşlar sağ cenaha Kelle, sol cenaha Pala baş olmak

Sencivanoğlu / 159

üzere düşmanın arkasına süzülüp iki koldan baskın yapacak. Burada kalan Abdülkerim ve Papi ilk tüfek sesini duyar duymaz rastgele dere içine doğru ateş açacaklar, arkadan esirler dereye doğru koşacaklar...

Abdülkerim:

- Fakat silâhlan yok! dedi. Neye yararlar ki? Güldüm:

- Bu cenk usulü köhneleşmiş, ipliği pazara çıkmış eski bir Osmanlı cenk usulüdür. Türk ordusu kendisinden kat kat üstün kuvvetleri Kosova'da Murat Bey, Niğbolu'da Yıldırım, Varna'da Fatih'in babası Sultan Murat emrinde, bu usul ile karşılayıp bir tek kişi komamacasına temizledi.

Hafız ağzından tükürükler saçarak:

- Ben bu usulü bilirim Reis! diye haykırdı.

- Anlat yoldaşlara dinlesinler! dedim.

Hafız, kendisine imametten gayri bir de serdarlık ödevini vermiş olmamdan şımararak anlattı:

- Osmanlılar, düşmana toplu olarak hemen saldırmazlar; düşmanın ortasına ve önüne çıplak, dalkılıç bir fedai sınıfı ile sardırırlar. Düşman, hücum ortadan oldu sanarak ortaya toplanır. Bu kavga esnasında atlılar düşmanın iki yan gerisine kayarak kaçış yolunu keserler gene sağ ve sol kanattan düşman gerisine düşen erler de hücum ederler... Bu arada öndeki dalkılıç fedailer vakit gelince açılırlar, arkalarındaki yeniçeri sınıfı düşmanı göğüslerinden kavrayıp geri dönüp arkadan saldıran sipahilerden kendisini korumasına engel olurlar...

- Yeter Hafız! dedim. İyi tarih biliyorsun, ama sözü kısa kesip içinde bulunduğumuz hale uyduramıyorsun. Bizim yeniçerimiz ve süvarimiz yok... Bu sebepten ortadan esirler koşarsa, düşman gece karanlığında dört taraftan sarıldığını sanıp şaşkına döner. Önce Kelle sağdan, beş dakika sonra da Pala soldan düşmanın karargâhına dalar. Bu gece çengidir, birbirimizi kırmamak için herkes iki koluna beyaz bez saracak. Düşman sizi seçemez, birbirini kırar, siz onları kollan bantsız olduğu için iyi seçersiniz...

160 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Pala:

- Yaşa Reis! diye haykırdı. Nur ol! Pir ol!.. Hafız'ın tekrar gönlü bulanmıştı:

- Peki Reis! dedi. Sen neredesin bu kavga hengâmında ki?.. Hep "Siz böyle yaparsınız" diyorsun!.. Sen gene kayıp mı oluyorsun?..

Onu daha fazla konuşturmadan sözünü kestim.

Çok iyi biliyordum ki, yoldaşlar ben bilmem nemin havasında gezerken, canlan pahasına başsız, reissiz cenk edemezler... Türk milleti, cenk meydanlarında, denizlerde canla başla cenk edip düşmanı yeniyorsa, hep reislerinin başında ve önde kavgaya gireceğine, bilgisi ile cenk ilmine göre düşmanı şapa oturtacağına iman ettikleri için bu uğraşları kazanıyorlardı.

- Ben, Portugal kâfiri, bu baskında esir aldığı sağ kalan yoldaşlarımızı katletmesin, hazineyi yok etmesin diye orada aralarında bulunacağım, benim başımda beyaz sargı olacak, ondan tanır, gürültüye getirip beni de haklamazsınız, diye Hafız'a cevap verdim.

Bu sözlerden sonra bana da soğuk gelen bir şekilde güldüm. Benden başka kimseler gülmedi.

Hafız, kekeleydi, gözleri yere dikilmişti. Sesini ancak ben duydum:

- Reis, dedi. Sen... Reis... Düşman arasında tanınır ve yakalanırsan başsız kalan yoldaşlar dağılır. Kitap cenkte kaptan, serdar gibi başların, kendilerini korumalarını emreder. Sen elbette daha iyi bilirsin!

- Düşman beni ele geçirse bile tanıyamaz, dedim. Tebdil gideceğim.

Hafız anlayamadı. Fakat bu gece bu işi bir çırpıda ve ilk çarpışmada bitirmeyi aklıma koyduğum için, Abdülkerim'i çağırdım.

- Akşam olmadan bana sığır sidiği ve külden merhem hazırlat! Abdülkerim şaşırdı:

- Sığır sidiği merhemi mi? Kim sürecek? -Ben!..

Sencivanoğlu / 161

- Siz mi? Sineklerden mi rahatsız oluyorsunuz yoksa?

- Hayır, düşman içine gireceğim, beni tanımasınlar. Yoldaşları oradan idare edeceğim. Hem hazinenin ve esir Reyyale korsanlarının yanında bulunmuş olurum...

Abdülkerim çipil gözlerini büzüp yüzüme baktı:

- Çok cesursun Reis! dedi. Bir Niyam Niyam kralı kadar cesur.

Yoksul bilmiyordu ki, ben yamyamlar kralı Manza'yı bile korkutmuş, önünde bir Cinbazi öldürmüştüm.

Bu gece yolculuğumuzun, o korkunç ve kanlı seyahatimizin meyvesini topladık... Reyyale'den arta kalan on yedi yoldaşı ve Maskat kalesinden kaldırıp ağzı murabba kaplı kaplara istif ettiğimiz hazineyi tekrar ele geçirdik.

Fakat bu kavga böyle pek kolay olmadı. Bütün bir gece ıslak bir hamam peştemalı gibi vücudumuza sarılan Orta Afrika'nın ağır ve bunaltıcı rutubetini de omuzlarımızda taşıyarak dövuştük.

Öyle ıslak bir sıcaklık ki insanda değil dövüşmek, kıpırdamak, hatta düşünmek için bile takat bırakmıyor...

Hava kararır kararmaz vücuduma sığır sidiği ve külden merhemi sürüp başımı da beyaz mendille sardım.

Önceleri sığır sidiği kokusundan düşüp ölecek gibi oldum, ama sonraları alıştım. Belki de burun deliğinin kemiği pis kokudan kırıldı da bir şeyler duymaz oldum.

Beni bu halde gören yoldaşlar hem güldüler, hem acıdılar, hem de gözleri ve sözleriyle beni alkışladılar. Hafız Ömer:

- Ya Ali! dedi. Sen Hazreti Ali gibi cesur, Hazreti Ömer gibi tedbirli ve fedakârsın... Allah seninle beraberdir. Bu gece ben yetmiş bin "Allahüekber" ve kırk bin "Salâvat-ı Şerif" çekeceğim ve senin zaferin için Hazreti Ali'nin ruhuna göndereceğim.

İçimde vazifesini, üstüne farz olan hizmeti yapan bir insanın duyduğu tatlı bir ferahlık vardı.

162 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Yerlilerden aldığım bir bıçağı ağızıma ve düşmanını vurup tekrar geri geldiğini gördüğüm cilâlı sopayı da belime taktım.

Beni de silâhlarla ve vücuduma sürülen sığır sidiği, belime taktığım sığır kuyruğu ile anam görse "yamyamlar" kralını gördüğünü sanır, korkusundan dudağı çatlardı.

Belime sardığım, yamyamların "tramboş" dedikleri silâh, cilâlı ağaçtan yapılmış uçları sivri hafif bir silâh olup daha önce de size anlattığım gibi atıldığı yere gider, düşmanını vurur, tekrar insanın eline gelirdi.

Cenk planımı tekrar Abdülkerim, Kelle, Pala ve Hafız Ömer'e anlattıktan sonra, artık işin sonunu Allah'ın takdirine ve alın yazıma bırakarak, yerlerde sürüne sürüne dere içine doğru kaydım.

Su içinde bile sessiz yüzüp düşman gemilerini basmaya alışık olduğumdan kendi nefesimi ben dahi duymadan düşman içine girdim.

Dere kenarına elli adımda bir gözcü koymuşlardı, bu gözcülerin bellerinden yukarısı çıplaktı, ama ayaklarında renkli donlar vardı, bizim tepeleri gözlüyorlardı.

Ben bu hizaya gelince, önceden verdiğim emre uyarak karşı tepelerde, gündüz içinde bizim yoldaşların nöbet tuttuğu siperlerin önünde ateşler yanmaya başladı.

Nöbetçiler bu yanan ateşlere bir mana veremeyerek, korku ve heyecan içinde birer ikişer birbirlerine yaklaştılar.

Portugal, Venedik, İspanyol dilleri dahil yedi kâfir dilinden anlar ve konuşurum. Ayrıca Frenk dilinden de çıkarım, Portugallı nöbetçiler bir araya gelince kısık bir sesle konuştular:

- Ateşler niçin yanıyor?

- Aptallıklarından, yerlerini ve manevralarını belli ediyorlar. Portugallı nöbetçi biraz sonra kimin aptal, kimin akıllı olduğunu öğrenecekti.

Ben de tepelere tekrar baktım. Ateş arkasında insan karaltıları koşuşuyor, fakat alevler göz kamaştırdığından bunların esaretten kurtardığım yabanî Zenciler olduğu belli olmuyordu.

Sencivanoğlu / 163

Acaba hürriyetlerini canlan kadar seven bu Zenciler benim kendilerini serbest bırakacağım babında Papi'nin verdiği söze inanmamışlar mıydı?.. Hoş, bana inansalar bile arkalarında ateş yanarken düşman kurşunlarına doğru saldıracak kadar açığöz veya kahraman olabilirler miydi?

Bir anda yaptığım büyük bir yanlışlık aklıma geldi de canım sıkıldı. Zencileri, cepheden dere içine hücum ettirirken şimdi önlerinde yanan ateşleri söndürmeleri lâzım geldiğini, yoldaşlara söylememiştim.

Düşmanı şaşırtmak ve bizi çokluk göstermek için tasarladığım bu oyun, hücum sırasında arkalarında yanan ateşe resimleri düşeceğinden, yabanîler tarafından daha oyuna girerken başlangıçta fiyasko verecekti.

Bu kadar acele karar vererek bir ölüm, dirim savaşına girdiğimi görse Hızır Reis beni mutlaka falakaya yatırır, tabanlarıma da elli sopa vurdururdu.

Nöbetçilerin bizim için ne düşündükleri değil, başlarındaki kaptanların ne düşündükleri önemli idi.

Derenin içine doğru yürüdüm. Onlar benim verdiğim emrin tersine ateş yakmayı yasak ettiklerinden, çevremi zorlukla seçebiliyordum. Fakat bu karanlık, benim sığır sidiği ve kıl kaplı vücudumu da onların görmelerine engel oluyordu.

Bu karanlıkta düşmanın sayısını kestirmem çok zordu. Koydukları nöbetçilere, sonra bize saldırmak istediklerine de bakılırsa en aşağı bizim sayıda idiler.

Zora gelmedikçe eşit kuvvet toplamadan düşman karşısına çıkamam.

Savaşta kazanmanın yollarından biri de sayı ve silâhça düşmandan üstün olmaktır. Cesaret, bilgi, kurnazlık bundan sonra gelir...

Düşman karşısına düzme de olsa ondan üstün kuvvet olduğumu kandıracak bir tertipte çıkıyordum. Şimdi burada benim başaracağım iş de onların içten yıkılmasını sağlayacaktı. Karanlıkta sürüklenerek Portugallann toplantı meydanına geldim.

164 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Karanlıkta, yere kıvrılıp uyuyan gözcüleri sezdim. Eğer ele ge-çirebildilerse hazine buralarda ve başında birkaç nöbetçi olması gerekti.

Aldanmamışım, üstüne yelken bezi atılmış bizim kavanozların şekillerini seçtim, önünde ve ardında omuzlannda birer tüfek iki nöbetçi bekliyordu. Tepedeki ağaca da bir meşale yakıp asmışlardı.

Bu gibi işlerde kulağım delik, gözüm açıktır. Hazineyi bize kaptıracaklarını anlarlarsa yok etmek için yelken bezinin dört köşesine barut fıçısı koyduklarını da sezdim.

Bu iki nöbetçiyi birden yere sessizce serecek bir silâh yoktu, a-ma yerlilerin "tramboş"u pekâlâ işime yarayabilirdi. Cilâlı tahtadan yapılmış bu sihirli baltayı belimden çıkardım, önümden geçen Portugal kâfirinin kafasını nişanlayıp üzerine, uğurlu gelsin diye, tükürerek savurdum. Baba Oruç bir gün: "Silâhın her çeşidine Türk uşağı bir bakışta alıştır" demişti. Meğer, nur içinde yatsın, Baba korsan ne kadar haklı imiş. "Tramboş" hazretleri, yarasa uçuruyormuş gibi karanlıklar arasında garip bir ses çıkararak uçtu, gitti, sersem Portugal kâfirinin başına vurdu, yoksulu gık bile dedirtmeden yere yıktı, tekrar canlı bir hayvan gibi döndü, elime geldi.

Böyle sihirli silâha can kurban! Bir Besmele-i Şerif daha çekip, hiç bir şeyden haberi olmayan ikinci nöbetçiye "tramboş" hazretlerini gönderdim, evvelallah onu da yere yıkıp tekrar geri geldi. Hemen sıçradım, belki de Portugallar bayılmış da gebermemişler-dir korkusu ile ikisinin de başlarını kesiverdim.

Durdum, çevremi dinledim. Ormanın karanlıkları içinde acı acı feryat edip eşini arayan ishak kuşlarının sesleri, bunlarla yarışmaya kalkışan kurbağaların vaklamasından başka ses yok.

Sanki orman biraz sonra kopacak hengâmeyi bilirmiş gibi çeneleri kilitlenmiş susuyor.

İlk kurşun sesinde Portugalların altın kavanozlarına saldıracaklarını bildiğim için koştum, yelken bezi altından Pirî Reis'in hayatını kurtaracak olan hazineyi ele geçirip altın dolu kavanozları birer birer taşıyarak az ötede bir ağaç altına sıraladım. Bilmem hiç

Sencivanoğlu / 165

kavanozla altın taşıdınız mı? Kurşun halt etsin yanında, öyle ağır meretler.

Kavanozların taşınması bitti, silâh sesi de sağdan patlak verdi.

Bu Kelle'nin tayfalarıydı her halde. Hemen koştum, dağıttığım yelken bezini toplayıp barut fıçılarını üzerine örtmek istedim.

Aklımca Portugallar buraya kaçarlarsa ilk bakışta altınların uçtuklarını anlamasınlar diye yelken bezini kundakladım, kundaklamadım, ikinci tüfek de patladı. Bu, Pala'nın soldan gelen tayfaları tarafından atılmıştı.

Bir anda ormanın sessizliği bağrıışan, seslenen, basıldıklarını anlayıp uyku sersemliği ile ortalığı birbirine katan insanların çığlıkları ile yırtıldı.

Tekrar koşup kaçmak isterken bir Portugal tayfasıyla göğüs göğüse çarpışmayayım mı?

Hergele, hemen gırtlığıma sarıldı ve boğmaya başladı.

Ne oluyor demeye kalmadan, kafama sert bir şey vurdular, şöyle o karanlık orman içinde birdenbire renkli kıvılcımlar parladı. Ben çok kere böyle zorlu sopalar altında kendimden geçerken hep bu kıvılcımları gördüğüm için işimin bittiğini anladım.

XVI

Bu bölüm, Sencivanoğlu'nun Portugal hazinesini nasıl taşıdığını anlatır.

Kendime çabuk geldim, bir yabanî ile ister sidik kokusundan iğrendiklerinden, ister adam yerine koyamadıklarından fazlaca uğraşmaya lüzum görmemişlerdi. Ormanın içi şimdi gündüz gibi aydınlıktı.

Tepeden aşağı dere içine doğru koşan esirlerden kurulu tayfamı gördüm, ellerinden havada ateşler saçan oklar çıkıyor, bu oklar benim de bulunduğum ve Portugalların gizlendiği ormanı yakıyordu.

Öyle hızlı koşuyorlardı ki, Arap atlan bile bu hızla bu bayırdan aşağı uçamazlardı.

Birkaç dakikaya kadar dereyi aşip burayı basacaklarını anladım. Artık sağ ve soldan baskın veren Kelle ve Pala tayfalarının da feryatlarını duyuyordum.

Bir anda kafamdan şimşek gibi korkunç bir düşünce geçti. Esirler ve leventler tam burada buluştukları anda ateşli okların tutuşturduğu orman içindeki barut fıçılan da parlayacak, esir yoldaşlarımızı havaya uçuracaktı. Hemen kendimi topladım.

Sencivanoğlu / 167

Bir sıçrayışta tutuşan kuru dallardan birini alarak yelken bezi üzerine fırlattım. Fıçıları onlar daha uzakta iken uçurmak lâzımdı.

Branda yanmaya başladı, ama fıçılar tutuşmadı, tekrar bir yanan dal bulup geldim, daha fırlatmadan, sanki yerler yarıldı, volkan fişkirir gibi bir alev sütunu ağaçların dallarını havaya fişkirtti, yer gök inim inim inledi.

Kendimi yere attım, birbiri arkasından üç kere daha bu gümbürtüler duyuldu, yattığım yerin zangır zangır titrediğini duydum, tekrar ne oldu bilmiyorum, başıma bir şey çarptı, sığır tezeği gibi yumuşak, fakat tok bir şey...

Gene gözümde kıvılcımlar, bu sefer bir daha kalkmamak üzere bayıldım...

Kendime geldiğim zaman, bir düğün ve zafer şenliğinde bulunduğumu gördüm.

Hafız ve Abdülkerim baş ucumda, ellerinde tahta kovalar, su döküp duruyorlar. Hafız:

- Kurtuldu! diye haykırdı. Okuduğum duaları Cenabıhak kabul buyurdular. Yarabbi sana bin şükür... Adadığım kırk Yasin-i Şerifi Hazreti Ali ruhuna göndereceğim. Kabul eyle, Yarabbi... Kafam, balyemez güllesi gibi yerinden kalkmıyordu.

- Ne oldu Hafız? dedim. Hafız'ın yüzü gülüyordu:

- Kâfirlerden tuttuğumuzu kestik, tutamadığımız kaçtı Reis! Orman dışında bekleyen yamyamlara yem olacaklar! dedi. Gayri korkacak bir şey yok...

- Hazine?

- Hazine yok Reis! Belki de havaya uçtu. Sen bizim en büyük hazinemizsin. Seni kurtardık.

- Hayır! dedim. Ben onu sakladım. Sonra etraftaki çılgınca gürültüleri dinleyip, ne oluyor böyle diye sordum.

Hafız'ın yüzü buruştu:

168 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Zafer sarhoşluğu, dedi. Kendilerini kaybettiler, oturup bu zaferi veren Cenabıhakk'a şükredeceklerine, yapmadıkları rezalet kalmıyor...

- Kelle ve Pala nerede?

Hafız kızgın ve somurtkan, başını eğdi, cevap vermedi. Abdülkerim gülerek:

- Evlendiler! de&- Yerli birer bakire ile gerdeğe girdiler... Tepem attı:

- Bak zındıklara! diye haykırdım. Düşman karşısında yoldaşları bırakıp başlarının havasına uymuşlar... Lanet olsun böyle nefesine düşkün sersemelere...

Sonra birden aklıma geldi, bu nefesine düşkün sersemelerden biri de benim. Kendi halimi görmüyor da çevremde benim gibi irade yoksulu, uçkur düşkünü sarhoşları suçlandırıyordum. Bir ufacık "Mibahh" uğruna koca bir bölük korsanı yaban diyarında düşman karşısında yalnız, başsız bıraktığımı unutuyor, kavgadan sonra e-sir yaban karıları ile evlenen ve bu evlenmeden çok memnun olmaları lâzım gelen yoksul Kelle ile Pala'yı ayıplıyordum...

Abdülkerim'i çağırdım:

- Altınları alıp dönüyoruz! dedim. Bizim Nubiyalılar bu hazineyi taşıyabilir mi?

- Hayır! dedi. Sizin leventlerin taşınması lâzım. Nubiyalılar sırt-lanndakinden fazlasını taşıyamazlar...

Her zaman peşimizden ayrılmayan Papi:

- Taşıma yok beyazlar, diye haykırdı.

- Peki kim taşır? diye sordum.

- Kim taşır? Dinga! Dinga da kim?.. Abdülkerim söze karıştı:

- Dinga diye esirlere diyor... Şimdi onlar sizin malınız!

Sencivanoğlu / 169

- İyi ama, ben onları bir cenkte bana karşı savaşırken esir almadım ki... Benim esirim değiller. Hem altınları görünce çalar, kaçarlar.

Abdülkerim:

- Hayır! dedi. Bir kere altını hiç tanımaz ve sevmezler... Sonra da buralarda kaçmaya, sizden ayrılmaya korkarlar... Nereye gidecek yoksullar? Ya ormanlarda geceleyin vahşi hayvanlara, ya köylerde gündüz yamyamlara yem olacaklar. Hem onları siz insan yerine koyuyorsunuz, size tapıyorlar... Bu sıcak ve ıslak diyarda onlardan başkası taşıyamaz bu kavanozları!

Benim de aklım buna yattığından ayağa kalktım. Hâlâ kendime gelememiştım, sendeleyerek yürüdüm. Beni gören esirler, leventler sevinçlerinden bağrıışarak zafer bayramını daha fazla şenlendirdiler.

İşi başardığımı sanıyordum. "Artık bana ihtiyaçları yok," diyordum. Fakat şu halleri benden ayrılmıyacaklarını belirtiyordu... Ben de onlardan ayrılmamayı aklıma koydum...

XVII

Bu bölüm, Sencivanoğlu'nun kör nefesine kurban olup arkadaşlarım nasıl yarı yolda bıraktığını bildirir.

Korktuğum başıma geldi, karanlık ormanlar içinde yabanî hayvanlar arasından geçerek Portugal hazinesini mübarek Nil ırmağı kenarında bıraktığımız kayıkların yanına ulaştırdık... Gecelerin bir keder ve ayrılık kalkanı gibi başıma indiği bu kızgın diyarda her aldığım nefes bir volkan, her verdiğim nefes ağzımdan sanki kızgın bir ırmak gibi fışkırıyor...

Yanıyorum, Kerem gibi; kafatasımda beynim kaynıyor, bir Mecnun gibi...

Bu yakıcı derdin ilâcını biliyorum, onun yanına dönmek. Bu arada Kelle ile Pala'nın bir ağız dalaşı da beni büsbütün sersem etti.

Kelle'nin tepesi atmış:

- Pala karındaş! diye ağız köpürmüş, tükürüklerini saçarak haykırıyordu. Bu namussuz karı beni boynuzlu geyik mi sandı acep, gitmiş yamyamların koynuna girmiş, sonra da ben "Ne oldu?" diye sorunca, kıkır kıkır fingerdeyip gülüyor. "Onlar arkadaş!" diyor. Alimallah boğazından koparıp ikiye ayıracağım kaltağı!

Pala daha insafli çıkıyor:

Sencivanoğlu / 171

- Nikâhlı kanımız değil ya! Ne halt ederse etsin, bırak yabanın karısını! Elini pis kanıyla kirletme! Belki de bize eşek dili yedirdi, ne halt ederlerse kızmıyorum! diye arkadaşını avutmaya çalışıyordu.

Meğer, Portugal kavgasından sonra esir kızların güzelcelerini kendilerine eş seçen Pala ile Kelle sonradan bu kızları; bir iken iki, iki iken dört, Müslüman dininde dört karıya kadar helâl diyerek çoğaltmaya başlayınca, kızlar bakmışlar ki. Pala ile Kelle, sırasında iki-üç gün başka dilberlere iltifat edip kendilerine aldırıyorlar... Onlar da başlamışlar köpekler gibi herkesin gözü önünde Nubiyalı hamallarla çiftleşmeye... Bu hal Kelle'nin arına gitmiş:

- Gayri namusumuz elden gitti... Bize eşek dili yedirdiler, iki paralık haysiyetimiz vardı, onu da bu kanlar güpegündüz tarla ortasında sattılar! diye bar bar bağıırıyordu.

Abdülkerim araya girdi de Kejle ile Pala'nın yamyam karılarını esir kafilesinden kovmak şartıyla hırslarını dindirdi, bir kan dökülmesinin önüne geçti.

Kelle, kendi gibi bir babayığit korsana bir yaban kadınının nasıl ve niçin hiyanet ettiğini öğrenmek felâketine de uğradı. Kelle'nin durmadan avaz avaz bağırmasına sinirlenen Pala, Abdülkerim'den aldığı baklayı ağzından çıkardı:

- Kelle karındaş! dedi. Beyhude kızıp sinirlenme! Burası yaban diyarı. Bu sıcak insanın kanını kızdırıyor... Bu kanlar günde dokuz kere bir erkeğin koynuna girmezlerse kurtlanır, geberirler. Buralarda her şey tabiatın esiri, karnını doyurmak için ana timsah nasıl torununu afiyetle yerse, sonra torunu da kazara sağ kalır da büyükannesi gücünden düşerse, bu sefer torun büyükanneyi göz yaşına bakmadan yer. Sen tutun, sanki birinin hakkından gelmişsin gibi, bunların dördünü beşini birden kabullendin, o yetmiyormuş gibi her birini de üç günde bir sıraya koydun... Bu yaban karıları için oğlunu, babasını yemek su yerine kan içmek nasıl ayıp değilse, canlan istediği erkekle, istedikleri yerde yatmak da öylece ayıp ve günah değildir...

Kelle hayretle ağzını ve gözlerini açıp Pala'ya baktı:

172 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Senin sıcak başına vurmuş! dedi. Başkasından arta kalanı yemeği bile iğrenir yemezken, demek Nubiyalı hamalların koynundan çıkan yamyam karılarını iğrenmeden tekrar kabul edeceksin...

Sonra, benim orada bulunduğumu görmedi:

- Sen de Sencivanoğlu gibi uçkurun uğrunda her şeyini veriyorsun! dedi. Bu yaban diyarında biz de yabanî olduk!

Bu sözler beynimin içinde bir balyemez topu gibi gürledi:

"Sen de Sencivanoğlu gibi uçkurun uğruna her şeyini sattın!"

Ne çare ki bu kızgın gülle benim yüreğimde kaynayan aşk deryası içinde foslayıp gitti.

Kitabımın başında açıkladığım gibi, yoldaşlarımı bırakıp, "Mi-bahlı" dediğim küçük, kurnaz Portugal kızını bir kere daha olsun kucaklamak için tekrar yamyamlar diyarına tek başıma döndüm.

Şırlı şırlı akan serin dere başında size yazdığım bu kitaptaki olayları sanki baştan yaşadım.

Yanan başımı bu derenin suları belki serinletti, fakat yanan yüreğimin ateşini tek mil okyanuslar başımdan aşağı dökülse söndüre-mezdi. Kitabımın başında size anlattığım gibi ondan kaçıyordum.

Yoldaşları ırmağın üzerinde koyup Mibahlı'nın yanına döndükten sonra, ona kavuşunca tekrar kendimden iğrenip kaçmışım. Günlerce aç karnına ormanlar içinde dolaştığım için mi, nedendir, göbeğimin üstünde bir sancı beni kıvrandırıyor. Sanki sonsuz bir burgu durmadan dönüp karnıma giriyor... Her yerimde garip bir kesiklik var, yaşamak istemiyorum artık. Birden bir pençe omzuma yapıştı... Ürkmedim, fakat titredim...

Tanıdığım ve çok sevdiğim bir ses:

- Kalk Reis! dedi. Ağlayacak değil, avlayacak yaştasın! Allah'a şükür gücün, kuvvetin, aklın her zoru yener, kalk!

Kalktım...

Karşımda Kelle Bekir duruyor, bu nemli, sıcak, içinde yılanlar ve çıyanların kaynaştığı diyarı, demek benim arkamdan, beni korumak için aşmış. Halbuki vazifesi Portugal hazinesini Pirî Reis'e ulaştırmaktı. Yüzüm buruştu. İçim sevinçten gülerken:

Sencivanoğlu / 173

- Kelle yoldaş! dedim. Hazineyi bırakıp ardımdan gelmen Hakka yarar bir iş mi, ne ettin de peşime takıldın?

Güldü:

- İlâhi Reis! dedi. Hangi işimiz Hakka ve dahi halka yarar bir iş ki? Aklımıza eseni, kolayımıza geleni yapıyor, sonra da bu yaptıklarımızı onun peygamberlerine beğendirmeye çalışıyoruz.

İçini çekti:

- Gayri hazine yok!..

Dondum kaldım, uğrunda bunca can feda ettiğimiz hazine yok olmuştu....

Gözlerimden ne kadar üzüldüğümü sezmemiş olacak ki:

- Gayri Pirî Reis de yok! dedi. Hemen Allah sana uzun ömürler versin...

- Ne oldu? Benim yüzümden her şeyi kaybettiniz, keşke başınızda kalsaydım!. diye kekeledim.

Tekrar içini çekti:

- Senin suçun yok Reis! Gönlünü ferah tut. Kahpe Dukakinoğ-lu daha biz yola çıkar çıkmaz Reis'in boynunu vurdurmuş!..

- Vay namussuz...

İçimde öç almanın ateşi yanmaya başladı. Kelle:

- İşte böyle! dedi. Sen bizden ayrıldığın gece sabahı bizi derede ördek avlar gibi mübarek Nil ırmağı üzerinde toplayıverdiler... Hazineyi elimizden aldılar, biz aslında hazineyi valiye götürdüğümüz için saklamayı akıl etmemiştik, hazine elden gittikten sonra da işin aslını öğrendik. Yoldaşlar dağıldı, ben bir hacetin olur diye arkandan geldim.

Artık Kelle'ye "buraya geleceğimi nereden bildin?" diye sormaya cesaret edemedim.

Bir müddet sustuk, gene ilk söze Kelle başladı: - Reis! dedi. Kaptanlık yalnız gemi üzerinde olmaz. Var ustalığını aşk deryası üzerinde de göster, gönlünün sevdiği kadını vur omuzuna gidelim, sen ona yalvaracağına o sana yalvarsın!..

174 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Kelle, dedim ademoğlu bir kere âşık olursa, artık âşık olduğu nesne bir kadın, bir insan olmaktan çıkıyor. O kadında sümme hâşâ Cenabıhakk'ın cemalini, sonsuz kudretini görüyoruz. Nasıl, sümme hâşâ Tanrı omuza vurulup götürülecek, düşman gemilerinden uğrulanır bir mal değilse, aşk zinciriyle bağlandığın kadın da zorla kaldırılıp götürülemiyor.

Kendimi ondan daha akılsız ve güçsüz görüyorum. Üzüntüm buradan geliyor... Onda bende olmayan kuvvetler var... İnsanın bir bakışta içinden geçeni seziyor... İnsan ve hayvan her yaratığa Süleyman Nebi gibi her istediğini yaptırabiliyor. O, ya Allah'ın cemalini kendisine lütfettiği bir melâike, yahut şeytanın, biz iman sahibi insanları cehennemlik yapmak için kılıfına gizlendiği bir cehennem tellâli!..

Kelle güldü:

- Aslında âşık olduğumuz kanlar inek gibi enayi bir şeydirler, üstlerine çullansan tavuk gibi pusu, altına yatıverirler. Biz onlardan Cenabıhakk'ın gücünü hayal etmesek bir tavuktan veya inekten ileri gidemezler! dedi.

Kelle'ye bir kadının tavuk veya inek olamayacağını kendi anlayacağı dille bildirmek istedim. Böylece kendimi de bir öküz veya horoz olmaktan kurtarırım diye düşünüyordum.

- Bak! Kelle kardeş, dedim. Havva anamızı Cenabıhakk, Âdem babamıza bir tavuk veya inek gibi eş olup kör nefsinin körletsin diye yaratmadı. Âdem babamız da O'nu senin gibi görseydi, ensesine binip bir dakikada alacağı bir heves uğruna Cennet'i bırakıp da şu kahpe dünyaya Havva anamız ile birlikte çıkmazdı... Âdem babamız, Havva anamızda bir öküzün bir inekte bulabileceği şeylerden çok fazlasını buldu ki binlerce yıldır biz oğulları da aynı şeyi bulmak için çırpınıyor, bu uğurda Cennet'ten kovulmayı, ölümü, rezaleti, her kaybı göze alıyoruz...

Kelle yüzünü buruşturdu, belki bana hak vermişti.

- Bak sana "Leylâ ile Mecnun"dan bir parça anlatayım! dedim. Bağdat valisi, Mecnun'un, uğrunda çıldırıp dağlara, ormanlara kaçtığı Leylâ'yı merak etmiş, bir insanı çıldırtan bu güzelliği Sencivanoğlu / 175

görmek istemiş; Leylâ'yı valinin huzuruna getirmişler, vali şaşırmış: "Amanın, demiş, uğrunda Mecnun'un çıldırdığı Leylâ bu mu? Yazık! Bu karı sarmısak sapına benziyor!.."

Bu sözler Leylâ'yı hiç kızdırmamış: "Benim güzelliğimi görebilmek için, Mecnun olmak lâzım, sen vali olmuşsun, ama âşık olamamışsın... Mecnun'a değil, kendine acı!" demiş. İşte böyle Kelle... Bir kadında Cenabıhakk'ın güzelliklerini arayan hak âşıklarına değil, bir kadını bir inek gibi görebilen öküzlere acımalı...

Kelle baktı ki ben aşk uğrunda çenesi düşük cadılara dönmüşüm, sözü tatlılıkla kesti:

- Reis! Gel! Biz, karıyı öküz gibi kaçıralım... Bu işte benim yolumu tutalım... Sonra, karıyı iskeleye bağlayınca sen gene Mecnun gibi onu sev... Bu da senin usulün olsun, selâmet daima her yolun ikisini de tutmaktadır.

Kelle'ye uyduk, Portugal kâfirini bir öküz gibi kaçırmak, sonra da Mecnun gibi sevmek?! üzere kulübesine döndük.

Daha biz kulübeye yaklaşmadan acı ve korkunç çığlıklar ormanı inim inim inetti... "Mibahlı" diye ad taktığım küçük Portugal kızı ölüm çağlıkları içinde beni yardıma çağırıyordu. Hem de Türkçe:

- Yetiş Sencivanoğlu! Beni kurtar Sencivanoğlu!

- Koş Kelle! dedim. Bir boğa yılanı hücumuna uğradı belki kız... Ne kadar koşsak, içinde yol iz bulunmayan bu ormanda, ona yaklaşmıyor, biz koştukça onun sesi bizden uzaklaşıyordu. Kulübenin önüne geldiğim zaman cayır cayır yanmakta olduğunu gördüm, yerde bir adam kan revan içinde inliyor... Yaklaştım. Bu adam, beni zehirli sözleriyle ıstırap içinde öldürmek isteyen Duro-mega kâfiriydi. Burada ne arıyordu? Ne olmuştu? Yanına çömeldim:

- Duromega! Duromega! diye haykırdım. Zayıf bir sesle:

- Sen misin korsan? diye inledi.

- Benim! Ben, Sencivanoğlu! dedim.

- O'nu kaçırdılar, diye inledi.

176 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

- Kim kaçırdı?

- Portugal korsanları!

- Niçin?!

- Diri diri yakmak için!

- Diri diri yakmak?! Bir kadını! Bu cinayet!..

- Hayır, Katolik dininde bir temizlik... Büyücüleri ve imansızları yakarak vücutlarına giren şeytandan kurtarırlar...

Artık benim zavallı Mibahlı'nın çığlıkları duyulmuyordu. Durdum, bir yol, iz bulunmaz orman içinde onu nasıl kurtaracağımı düşünmek istedim...

Duromega yerinden doğrulmak istedi... Tekrar halsiz yere düştü:

- Sencivanoğlu! dedi. Sana bir ricam var... Ölüyorum, ölmek üzere olan bu düşmanın ricasını kabul et... O'nu kurtar... O, bir şeytan değil, bir melektir... O, bir Hristiyan değil, bir Müslümandır.

Alay mı ediyor, yoksa ölüm halinde zırvalıyor mu? diye düşündüm.

- Sencivanoğlu! Sana ne anlattı isem hepsi yalandı... O, anasının intikamını almak için bu yaban diyarında geziyordu... Koş onu kurtar... O Portekizli korsanların ve Katoliklerin amansız düşmanı idi. Anasını babasının, memesinden gemi serenine çiviletmesinin öcünü almağa ant içmişti.

"Kurtar" demek kolay ama, nerede? Ve nasıl?

Birden bir köpek havlamasıdır, koptu. Küçük, kurşunî renkte bir hayvan havlayarak Kelle'nin dizlerine atıldı, sevinçli sevinçli havlıyor, uluyordu.

Kelle daha ne olduğunu anlamadan Duromega:

- Köpek!., dedi. Köpeğin arkasını bırakmayın, sizi ona götürür... Bu arada uyuz olmuş, tüyleri dökülmüş, gözleri falcı baklası gibi yuvalarından fırlamış olmasına rağmen Kelle köpeğini tanıdı:

- Amanın bu bizim Fıstık! diye haykırdı.

İşi anlamıştım. Bu, beni kaçıırken Kelle ile Pala'nın Mibahlı'nın yamyamlar kulübesinde unuttukları Fıstık'tı.

XVIII

Bu bölüm, yamyam kılığına giren Sencivanoğlu ve Kelle Bekir'in başından geçenleri anlatır. Önümüzde bir yaralı adam ölüyor, ilerimizde bir kadın yakılmak üzere kaçırılmış...

- Kelle! dedim. Bana yardım et, bu kâfir Duromega'yı burada kan kokusu içinde yaralı bırakmayalım... Karıncadan, sırtlana kadar yoksulun kanını gören tepesine biner, kemiklerine varıncaya kadar kemirirler.

Kelle'yi kulübe önündeki dereye su getirmeye yolladım. Ben de etraftan incir yaprağı toplamak düşüncesi ile iki adım atmıştım ki, bu sefer arkamdan bir çığlıktır daha koptu, bu çığlık bir hortlak çığlığı gibi korkunç, sırtlan sesine benzer bir feryattı, geri döndüm. Duromega, yattığı yerden sürünerek zahir yer değiştirmek için ilerlemiş... Bir ağacın yeşil dallan arasında çırpınıp duruyor ve bir hortlak sesi gibi korkunç hırıltılarla bağıırıyordu... Yanına doğru koştum...

Beni güçlkle sezdi:

- Yaklaşma! Yamyam ağacı insan eti yer! Yaklaşma! diye haykırdı.

178 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

O zaman tüylerim kuyruk sokumuma kadar ensemden aşağı dikiliverdi. Soğuk ter burnumdan boşandı.

Hortlak kolu gibi garip ve uzun yapraklar Duromega yoksulunu kendine doğru çekiyor, çaresiz kalan koca korsanı, kapana kısılmış bir sıçan gibi sıkıyordu.

Bu anda Kelle de koşup geldi. Atılmak isteyen Kelle'yi elimle zor tuttum. Pirî Reis'in zindanda bana söylediği sözleri tekrar ettim:

- "İnsan eti yiyen ağaçlar." Bu yaban diyannda kanncasından, aslanına, ağacından insanına kadar her şey insan kanı ile besleniyor...

Nice cenkler görmüş, nice korkunç kavgalarda kesik insan kolu, bacağı ve başı arasında kavgaya etmişim. Fakat hiç bir gün bu kadar korktuğumu, hele böyle kandan tiksindiğimi bilemem...

Biz yaralı Duromega'yı, kanlarını temizleyip kırmızı karınca, sırtlan hücumundan koruyalım derken, kan kokusu alan yamyam ağacına kaptırmıştık...

Ağacın dalları korkunç hışırtılarla Duromega'nın vücuduna sarılır ve sıkarken yoksulun vücudundan, cendereye konmuş domates salçaları gibi kanlar fışkırmaya başladı, sıyırdığım palamla bu katil ağaca saldırmak üzere iken, Kelle kollanma yapıştı:

- Aman Reis! dedi. Ağacı tanımıyoruz, huyunu suyunu bilmiyoruz, bilinmez, bir koluyla bizi de enseler... Allah'ın işine karışma!..

Bu arada, Duromega da kaybettiği kanlar yüzünden kendinden geçmiş, sesi, çığlığı kesilmişti. Belki de ölmüştü. Toprağı bol olsun, kusurlarını Tanrı bağışlasın! diyerek, Fıstık önde, biz arkada kâfir kızının ardına düştük.

Yolda hem konuşuyor, hem koşuyorduk... Kelle Bekir:

- Reis! diyordu. Ben denizde ve cehennemde nerede olursa Portugallı, İspanyol kâfiri ile

sayısını hesaplamadan cenge hazırım, fakat bu ağacı bile insan kanına susamış mellekette bir dakika daha duramam, kanyı alıp kaçalım... Ne dersin?

-Kaçalım Kelle!..

- Karı namuslu bir memlekete gelsin, bak sana nasıl boyun eğer... Onu böyle kudurtan bu yabanî memleket... Bu kan kokusu sarhoşluğu...

Sencivanoğlu / 179

- Peki Kelle... Hele onu bulalım... Eğer sağ kalmışsa kaçıırız...

Bu "eğer sağ kalmışsa" sözünden ben de ürktüm, artık sesi gelmediğine göre, benim Mibahlı'mı belki de afiyetle pişirip yemişler, artanını da pastırma yapmak üzere biber, bahar sürüp güneşe asmışlardı.

Hani, ya o, ya ben! Ölse de kurtulsak diye düşünmedim desem yalan!.. Beni bu kanlı sevdadan ancak bir ölüm kurtarabilirdi.

Birden Fıstık hafif hafif inlemeye başladı. Hemen ensesinden tutup burnunu sıktım, görüntüsü kesildi.

Önümüzde bir çayır vardı, ilk gözüme ilişen yakın bir su başında vücutlarına kül çamuru süren yamyamlar oldu; ayrı boyalarla da yüzlerini, vücutlarını boyuyor, bellerine, başlarına hayvan postu ve kuyruğu takıyorlardı. Böylece aslında şah iken, boyanınca şahbaz oluyor, daha çirkin ve iğrenç bir şekil alıyorlardı.

Gözüm bunlardan kurtulup uzağa gidince tüylerim tekrar diken diken oldu, benim sevgili Mibahlı'mı anadan doğma bir direğe sarmışlar, bir ateş yığını üzerine dikmişlerdi, her halde yemek için pişirmeye hazırlanıyorlardı.

Çevresinde birkaç boyası tamamlanmamış yamyam zıplıyor, önünde iki beyaz sivri sakallı, tepeleri tıraşlı Portugal kâfir papazı bir şeyler okuyorlardı.

Hemen palama el atıp fırlamak isterken, Kelle kolumdan tuttu:

- Aman Reis! dedi, yol çıplak ve uzak, daha oraya varmadan bizi şişerler... Tedbiri elden bırakma!..

- Tedbir nedir?

- Bu yamyamlar kılığına sen birkaç kere girdin... Onlar gibi çamura sıvanıp kuyruk takalım, kargaşalıkta bizi seçemezler...

Zahir, bu yamyam kılığına girmek alnımıza iki kere yazılmış olacak ki, önümüzden geçen ikisinin kafasını vurarak aldığımız tilki kuyruğu, kurt başlarını da ardımıza ve başımıza takarak, sıvamaca kül çamuruna bulandık.

Bu sırada dümbelekler çalmaya, yamyamlar hora tepmeye başlamışlar, yabanî çılgınlardan ormanda kurt, kuş ne hayvan varsa kaçırmışlardı.

180 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

"Ya Allah!" deyip Kelle ile yamyamlar arasına katıldık. Acaba Portugal kızına ne yapmak istiyorlardı? Bu düşüncemi Kelle sezmiş gibi:

- Reis, karıyı pişirip elbette yiyecekler! dedi.

Bu kadının sevdası uğruna düştüğüm hale üzülmediğim gibi, bir kadın fendine alet olup zülfünün kemendine esir düştüğüm aklıma geldikçe hani "Pişirip de yeseler, ben de bu dertten kurtulsam" diye düşünmüyorum dersem yalan olacak.

Bu ara iki çıplak Portugal papazı, keçi sakallarını oynatarak benim Mibahh kızına yanaştılar... Birisinin elinde padişah fermanı gibi deriden rengi sararmış uzun bir şey vardı. Yüksek sesle okumaya başladı. Duyabildiğim ve anlayabildiğim kelimeler şunlardı:

- Vasko dö Gama'nın kızı. Begüm Kalçı'nın kızı... Ruhunu şeytana satan uzun saçlıların en kısa akıllısı... Allah'ın yeryüzünde kendi emriyle kurulmuş büyük Engizisyon mahkemesi... Dünyada ve ahrette Allah nazarında ebediyen yanacak olan şeytanın kızı, büyücü, seksen sekiz kâfir dinine yüz kere, bin kere batıp çıkmış cehennem odunu... Biz Dominiken papazları, Allah'ın sevgili ve yeryüzünü temizlemeye, Allah'a inananlara cennetin anahtarlarını vermeye yetkili soylu vekilleri. Dinsiz kızın yakılarak, ruhunun ateş suyu ile temizlenmesi ve cennetin kapılarının bu bahtsız ve akılsız kıza açılmasını sağlamak için..."

Kelle:

- Reis keçi herif ne okuyor? dedi. Ölüm ilâhisi mi?

- Hayır, idam fermanı!..

- Hangi dilden konuşuyor?

- Latince...

- Sen seyirci mi kalacaksın?

- Evet! Böyle olduğu daha iyi!

- Neden?

- O, kendisinin dünyanın en akıllı kadını olduğunu ve dünyayı istediği gibi kullanabileceğini sanıyor. Bu düşünce onu nasıl olsa

Sencivanoğlu / 181

bir gün ölüme sürükleyecek... Eninde sonunda varacağı bir yere şu baygın veya bitkin halinde varsın, kurtulsun!

Ben daha bu sözleri bitirmeden, keçi sakallı herifin biri elindeki meşaleyi "Mibahlı'nın altındaki kuru dallar üzerine attı, yamyamlar bu ateşin parlamasıyla birlikte çılgınları yükselttiler,

tepinmeyi azıttılar, dümbelekler yüz kabakçı Arap bir araya gelmiş gibi yeri göğü inletmeye başladı.

Başım dönüyor, gönlüm bulanıyordu... Bacaklarımda derman kesilmek üzere... Nerede ise yere çökeceğim... Sanki onunla birlikte benim de nefes almam bile ona bağlı... Fakat bütün dünyayı birbirine katan bir büyücü elinde oyuncak olmaktansa, ikimizin de ölümü ile bu can dayanmaz acılardan kurtulmak istiyordum...

Kendi milleti, kendi öz dindaşları bile onu yakarak şerrinden kurtulmak istiyorlardı.

Kelle tekrar kolumu tuttu:

- Reis, bu kadını yakacaklar ve sen bırakacaksın ha?..

- Ne yapabilirim?!..

- Keçi sakallıları temizlersin!

- Ya bu kırk yamyamı?..

- Sen bıçağa el at da Allah kerim...

- Allah bu büyücü işine karışmaz.

Kelle'ye cevabımı bitirmeden bütün bu çılgınları, bu dümbelek seslerini çoktan bu gürültüler arasında kaybolan keçi sakallı papazın dualarını bastıran bir feryat, bir imdat sesi bu yaban ormanını inim inim inetti.

-Sencivanoğlu!.. Sencivanoğlu!.. Neredesin?..

Mibahh, Portugal kâfiri beni çağırıyordu.

Dişlerimi sıktım, tırnaklarımla avuçlarımı parçaladım, Eyyüb Peygamber'e bile reva görmediği azabı, Cenabıhak bana lâıyk görmüştü sanki. O değil, ben yanıyordum... Fakat ne yapabiliirdim? Silâhsız, arkadaşsız... Ve imansız... Onun kurtulması lâzım geldiğine inanmıyordum ki. Fakat onu bir Mecnun gibi de seviyordum. Son bir defa alevler sarmadan onu görmek istedim. Artık bu

182 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

isteğimde şehvetin, o insanı hayvanlaştıran arzuların hiç biri yoktu. Bu ölüm anında onun yüzündeki hain şeytana ait maskesinin gidip, yerine Meryem Anamızın melek cemalinin gelmesini bekliyordum...

Fakat o tekrar bağırdı:

- Sencivanoğlu!.. Sencivanoğlu! Neredesin?..

Bir el koparacakmış gibi koluma yapıştı. Kelle'nin boğuk sesi aynı suali tekrarladı.

Bir anda bir ses, hayır bir ses değil, bir gök gürültüsü bütün bu yabanî çılgınları, bu dümbelek seslerini siliverdi:

- Buradayım!

Kulaklarıma inanamadım. Bu ses benden, benim boğazımdan çıkmıştı ve yer-gök, insan-hayvan her şey "Tıss!" oluvermişti.

- Buradayım! Burada!..

Bundan sonra ne oldu? Kelle, sevinç naraları atarak keçi sakallı Engizisyon papazlarının çenelerinden tutup başlarını nasıl uçurdu? Bu ateş üstüne yalın ayak yanmadan nasıl atladım ve sevgili Mibahlı'mı nasıl kurtardım?!

Hatırlayıp bilemiyorum! Ayaklarım ve ellerim ateşte niçin yanmadı? Yamyamlar biz, kendi kılıklarında olduğumuz halde bizden niçin korkup kaçtılar? Bilemiyorum...

XIX

Bu bölüm, Portugal kızı esrarını beyan eder.

Mübarek Nil ırmağı üzerinde Hint amberi ağacından kayığımız kayarken Mibahlı diye alay ettiğim sevgili kâfir kızı:

- Nereye gidiyoruz? diye Portugal dili ile sordu, birden aklıma onun beni Türkçe yardıma çağırdığı geldi.

- Sen Türkçe biliyorsun değil mi? diye sordum.

- Hayır, bilmiyorum! demesini beklerken o, içinde bin bir Ho-capaşa kandili yanan gözlerini bana kaldırdı:

- Evet dedi. Biliyorum!

Hani bir taş, bir ağaca "Sen Türkçe biliyor musun?" diye sorarsanız, o ağaç da dile gelip size "Evet" diye cevap verse ne olursanız öyle bir hal oldu, sersemledim.

Mibahlı sevgilim:

- O kadar sersemleyecek bir şey yok Sencivanoğlu! dedi. Adım ne Portugalların yakıştırdığı gibi Margarita, ne yamyamların ve senin beğendiniz gibi Mibahlı!

- Sen Portugal amirali Vasko dö Gama'nın kızı değil misin?
- Evet kızıyım, fakat anamı bir gecede üç bin çıplak Hint bakiresi karşısında oynatıp, sabahleyin kadırgaların serenlerine memelerinden çivilediği kızlardan tek sağ kalan Begüm Kalcı...
184 / Abdullah Ziya Kozanoğlu

Elimde olmayarak:

- Bir Türk sultanı! diye haykırdım. Mibahlı acı acı güldü:

- Evet, bir ırz düşmanı Portugal korsanının zorla sahip olduğu Türk sultanı... Anam bana içinde kalan öc alma isteklerini aşıladı, beni kendi lalası elinde bir genç kız gibi değil, bir intikam kılıcı gibi besledi. Anamın ve üç bin suçsuz bakirenin intikamını aldım. Geçen-ki faciadan arta kalan iki Portekizliyi de siz öldürdünüz, hazineyi kaldırdınız, artık Portugal devleti diye, cihana hâkim bir donanma ve cihana hâkim bir korsan tayfası yok ve kaybolan hazine yeni baştan kurulamaz. En azılı ve bilgiçleri benim elimde parçalandı; etleri, kemikleri bile toprak yüzü görmedi. Her biri bir yamyam karnında, kemikleri de Şap denizi dibinde yatıyor. Vasko dö Gama ile başlayan Portekiz padişahlığı Vasko dö Gama'nın kızında sona erdi.

Sevgilim gözümde birden büyüdü...

- Ben de dayım Pirî Reis'in öcünü almaya, adaletsiz ve zalim paşaları, valileri vurmaya giderim... dedim.

O, kollar ile boynuma sarıldı.

Konuşamıyordum ki... O, durmadan beni öpüyor, öpüyor, ağzımı kapıyordu. Bir ara ferahlayabildim.

- Benim Türkçe adımı sormadın ama? dedi. Dudaklarına dudaklarımı mühürledim:

- Benim için sen yamyamlar diyarında gördüğüm Mibahlı'sın, dedim... Kurnaz, civelek, minnacık, fakat devleri parmağında oynatan Mibahlı...

Kıvrır kıvrır kıvrandı.

- Senin sevgini hissetmek ve seni arzulamak ne güzel şey Sen-civanoğlu! diye fingirdedi. O kadar da kuvvetli kollar vardı ki. Çır-pındım, kurtulamayacağımı anladım, o misk gibi kokan baş döndürücü kokusu da biraz önceki gül kokusu yerine gelmişti... Artık benim için kurtuluş yolu yoktu. Ben bir yamyama satılmış azat kabul etmez beyaz bir köle idim.

Büyücü, öcalıcı, korsan ruhlu Hintli sevgilim Mibahlı beni yemeye başladı...

SON